

Komunitní plán sociálních a návazných služeb na území města Karviné na období let 2024-2027



Dokument zpracoval Odbor sociální Magistrátu města Karviné

V Karviné 2023

OBSAH

<u>ÚVODNÍ SLOVO NÁMĚSTKA PRO SOCIÁLNÍ OBLAST</u>	4
<u>ÚVOD, POSLÁNÍ A VIZE KOMUNITNÍHO PLÁNU SOCIÁLNÍCH A NÁVAZNÝCH SLUŽEB NA ÚZEMÍ MĚSTA KARVINÉ</u>	5
<u>1 PROCES KOMUNITNÍHO PLÁNOVÁNÍ</u>	6
1.1 Obecné informace o procesu komunitního plánování sociálních služeb	6
1.1.1 Legitimita procesu a historie komunitního plánování ve městě Karviná	7
1.1.2 Územní působnost a zpracování komunitního plánu	8
1.1.3 Doba platnosti plánu	8
1.1.4 Základní listina a organizační struktura KPSS	8
1.1.5 Soulad plánu s obecně závaznými předpisy a návaznost na strategické dokumenty	10
<u>2 POPIS REGIONU, PRO KTERÝ JSOU SOCIÁLNÍ SLUŽBY PLÁNOVÁNY</u>	11
2.1 Sociodemografické údaje	12
2.1.1 Struktura obyvatel z hlediska věku a její vývoj	12
2.1.2 Struktura obyvatel z hlediska zdravotního znevýhodnění	15
2.1.3 Míra nezaměstnanosti v Karviné	16
2.1.4 Výplata dávek hmotné nouze a příspěvku na bydlení	16
2.1.5 Zadluženost	18
2.1.6 Sociálně vyloučené lokality	18
2.1.7 Možnosti bydlení v Karviné	19
2.1.7.1 Sociální bydlení a bydlení s podporou - Housing First	19
2.1.7.2 Ubytovny v Karviné	19
2.1.7.3 Azylové domy a noclehárny	20
<u>3 ZJIŠŤOVÁNÍ POTŘEB OBČANŮ KARVINÉ PRO ZPRACOVÁNÍ KOMUNITNÍHO PLÁNU</u>	21
<u>4 POPIS STÁVAJÍCÍ SÍŤ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB A NÁVAZNÝCH AKIVIT NA ÚZEMÍ MĚSTA KARVINÉ</u>	25
4.1 Základní druhy sociálních služeb dle zákona o sociálních službách	25
4.2 Služby dle formy poskytování	29
4.3 Sociální služby dle poskytovatele	29
4.4 Popis návazných aktivit	32
<u>5 KRAJSKÁ SÍŤ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB A PODMÍNKY JEJICH FINANCOVÁNÍ</u>	36
5.1 Aktualizace krajské sítě sociálních služeb	37
5.2 Povinná kritéria Krajské sítě sociálních služeb v Moravskoslezském kraji	37
<u>6 ZDOJE FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB</u>	39
<u>7 PRIORITY A OPATŘENÍ PRO DALŠÍ PLÁNOVACÍ OBDOBÍ</u>	40

7.1	Přesahová témata společná pro všechny pracovní skupiny KP	40
7.1.1	Popis priorit a opatření obsahující přesahová témata napříč více cílovými skupinami	40
7.2	Pracovní skupina Děti, mládež, rodina	44
7.2.1	Složení pracovní skupiny	46
7.2.2	SWOT analýza, popis klíčových problémů cílové skupiny	47
7.2.3	Přehled priorit a opatření	48
7.2.4	Popis priorit a opatření PS Děti, mládež, rodina	48
7.3	Pracovní skupina Sociálně handicapované osoby	52
7.3.1	Složení pracovní skupiny	55
7.3.2	SWOT analýza, popis klíčových problémů cílové skupiny	56
7.3.3	Přehled priorit a opatření	57
7.3.4	Popis priorit a opatření PS Sociálně handicapované osoby	57
7.4	Pracovní skupina Senioři	62
7.4.1	Složení pracovní skupiny	65
7.4.2	SWOT analýza, popis klíčových problémů cílové skupiny	66
7.4.3	Přehled priorit a opatření	67
7.4.4	Popis priorit a opatření PS Senioři	67
7.5	Pracovní skupina Zdravotně postižení	73
7.5.1	Složení pracovní skupiny	76
7.5.2	SWOT analýza, popis klíčových problémů cílové skupiny	78
7.5.3	Přehled priorit a opatření	80
7.5.4	Popis priority a opatření PS Zdravotně postižení	80
8	<u>AKTUALIZACE, ZPŮSOB SLEDOVÁNÍ A VYHODNOCOVÁNÍ PLÁNU</u>	86
	<u>Závěr</u>	87
	<u>Seznam zkratk</u>	88
	<u>Seznam tabulek</u>	90
	<u>Seznam grafů</u>	91
	<u>Seznam příloh</u>	92

ÚVODNÍ SLOVO NÁMĚSTKA PRIMÁTORA PRO SOCIÁLNÍ OBLAST

Vážení a milí spoluobčané,

než otevřete nový strategický dokument, který je součástí sociální politiky města, a je již zpracováván od roku 2005, v pořadí již pátý K komunitní plán sociálních a návazných služeb na území města Karviné, dovoluji mi, abych Vám objasnil, co tento dokument pro město znamená.

Předkládaný dokument vyjadřuje záměr města zajistit pro své občany síť sociálních služeb a návazných aktivit, která je funkční, dostupná a efektivní a současně dokáže hospodárně investovat veřejné finanční prostředky. Komunitní plán nabízí ucelený přehled o aktuálním stavu sociálních služeb ve městě a nastiňuje jejich další směřování a rozvoj, aby co nejlépe vyhovovaly občanům a zároveň odpovídaly možnostem města. S potěšením sleduji, jak velký důraz je v posledních letech kladen na kvalitu i rozsah poskytovaných sociálních služeb.

Sociální služby se dotýkají, bez nadsázky, životů každého z nás. Jestli ne ihned, tak postupem času se s jejich potřebou setká většina z nás. Jsou poskytovány jednotlivcům, rodinám i skupinám obyvatel, nejčastěji seniorům, osobám se zdravotním postižením, ale i lidem, kteří jsou ohroženi sociálním vyloučením. Všem těmto skupinám pomáhají důstojným životem setrvat co nejdéle v jejich přirozeném prostředí a těm, kterým to zdravotní stav, nebo nepříznivá situace již neumožňuje, zajistit co nejvyšší kvalitu života v sociálních službách.

Naše město se potýká nejenom s vlivy po restrukturalizaci těžkého průmyslu, ale také s dopady demografického vývoje, a to stárnutím obyvatel města. Všechny tyto vlivy se právě sociální služby snaží zmírnit, poskytnout potřebnou podporu a pomoc. Proto se snažíme podporovat rozvoj sítě služeb v pobytové formě, určené pro osoby, kterým zdravotní stav neumožňuje setrvat v jejich přirozeném prostředí.

Chtěl bych na závěr vyzdvihnout a říci, že si velmi vážíme obětavé práce všech, kteří pracují v sociálních službách nebo jakýmkoliv způsobem pomáhají sociálně znevýhodněným a potřebným lidem. Naše poděkování patří také všem, kteří se na vytvoření Komunitního plánu sociálních a návazných služeb na území města Karviné na období 2024–2027 podíleli a popřát jim mnoho elánu a sil při realizaci nastavených priorit a opatření.

Radim Slíva
náměstek primátora statutárního města Karviné.

ÚVOD, POSLÁNÍ A VIZE KOMUNITNÍHO PLÁNU SOCIÁLNÍCH A NÁVAZNÝCH SLUŽEB NA ÚZEMÍ MĚSTA KARVINÉ

Předkládáme Vám v pořadí pátý **Komunitní plán sociálních a návazných služeb na území města Karviné** na období let 2024-2027, který byl vytvořen pracovními skupinami a Řídící skupinou komunitního plánování pro území statutárního města Karviné a schválen usnesením Zastupitelstva města Karviné č. 211 ze dne 11.12.2023.

POSLÁNÍ:

Prostřednictvím plánování zajistit trvalý a udržitelný rozvoj sociálních služeb a usilovat o zachování jejich kvality ve spolupráci města Karviné, poskytovatelů a občanů s ohledem na dostupné zdroje v území.

VIZE:

Karviná má síť kvalitních a dostupných sociálních a návazných služeb, které reagují na potřeby občanů a přispívají ke zlepšení kvality jejich života.

1 PROCES KOMUNITNÍHO PLÁNOVÁNÍ

Proces komunitního plánování sociálních služeb (dále jen KPSS) vyplývá z ustanovení § 94 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Realizace procesu komunitního plánování je jedním z nástrojů naplnění § 35, odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, který uvádí, že „obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu dále pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů“.

Zákon o sociálních službách vymezuje pojem střednědobý plán rozvoje sociálních služeb, kde uvádí, že se jedná o strategický dokument obce nebo kraje, který je výsledkem aktivního zjišťování potřeb osob na území obce nebo kraje a hledání způsobů jejich uspokojování s využitím dostupných zdrojů.

1.1 Obecné informace o procesu komunitního plánování sociálních služeb

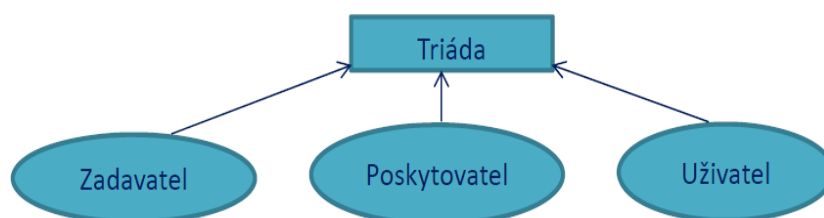
Jedním ze základních principů zákona o sociálních službách je **plánování sociálních služeb** za účasti zadavatelů, poskytovatelů a uživatelů sociálních služeb. Hovoříme o triádě, která se podílí na vytváření plánů, strategií a společně vyjednává o budoucí podobě služeb a realizaci konkrétních kroků.

Pro plánování sociálních a návazných služeb se využívá **metoda komunitního plánování**, která rovnocenným způsobem podporuje spolupráci a dialog, zabývá se věcmi veřejnými. Jednání jsou otevřená a informace o plánování jsou veřejně dostupné. Jedná se tedy o zjišťování potřeb občanů a hledání dosažitelných zdrojů v oblasti sociálních služeb prostřednictvím zapojování všech účastníků.

Posláním KPSS je zajistit optimální a udržitelnou síť kvalitních sociálních služeb, odpovídající zjištěným potřebám občanů daného území s ohledem na dostupné finanční zdroje poskytovatelů a zadavatelů.

Cílem KPSS je posilování sociální soudržnosti komunity, podpora sociálního začleňování a předcházení sociálnímu vyloučení jednotlivců a skupin.

Komunitní plánování (dále jen KP) je postaveno na principu triády, rovnosti, skutečných potřeb, dohody, dosažitelnosti řešení, cyklického opakování a motto „Vše je veřejné“. Pokud se principy nedodržují, KP nefunguje. Principy jsou vydefinovány v Základní listině KP (viz příloha č. 1).



Zadavatel - město Karviná, je odpovědný za zajištění sociálních služeb na příslušném území. Vstupuje do procesu jako aktivní účastník, má nejvýznamnější roli zejména ve vztahu k financování sociálních služeb, schvaluje výše finančních podpor, které jsou odvislé od dostupných finančních prostředků města, určuje směr rozvoje sociálních a návazných služeb ve městě. Proto podpora procesu komunitního plánování ze strany obce a jejích politických reprezentantů představuje nejzákladnější podmínku pro jeho uskutečňování.

Poskytovatel - subjekt, který služby poskytuje, a to bez ohledu na zřizovatele. Je odborníkem pro jednotlivé cílové skupiny, realizuje konkrétní sociální a návazné služby, přičemž je zdůrazňováno, stejně jako u zadavatele a uživatele, jejich rovné postavení v rámci procesu komunitního plánování.

Uživatel

- občan města Karviné, který aktivně služby využívá, protože se ocitl v nepříznivé, tíživé životní situaci, kterou není schopen zvládat vlastními silami, či s podporou zdrojů v jeho přirozeném prostředí. Je označován za nejdůležitějšího účastníka KPSS a od jeho potřeb by se měl proces plánování odvíjet;
- potenciální zájemce, kterému nejsou sociální služby, jejich fungování a poskytování lhostejné a je schopen aktivně přispět k vytvoření plánu nebo k jeho realizaci;
- jiná osoba z řad zaměstnanců města, organizací a veřejných institucí, navazujících na systém sociálních služeb (např. nemocnice, úřad práce, policie apod.), která přináší informace o potřebách občanů města a podílí se na jejich řešení.

Garantem komunitního plánování je Odbor sociální, oddělení sociálního plánování a podpory Magistrátu města Karviné, který spolupracuje s organizacemi poskytujícími sociální služby, administruje poskytování dotací z rozpočtu města na sociální služby, zprostředkovává tok informací mezi volenými orgány města, řídicí skupinou a dalšími subjekty procesu KPSS, připravuje materiály pro volené orgány související s KPSS.

Fáze komunitního plánování sociálních služeb

Přípravná fáze - s čím je třeba začít (vytvoření podmínek obecného charakteru - politická podpora, organizační a personální zajištění, financování apod.) a doplňkové činnosti (informační toky, vzdělávání, medializace apod.), vytvoření řídicí struktury pro KPSS (zapojení účastníků, stanovení pravidel jednání).

Analyticko-popisná fáze - porozumění problémům v komunitě (představení cílů, zájmů a potřeb účastníků, vytvoření mechanismů pro aktivní spoluúčast veřejnosti, provedení analýzy, potřeb a zhodnocení existujících zdrojů, SWOT analýza, nastínění nových trendů pro rozvoj sociálních služeb).

Plánovací fáze - návrh rozvoje sociálních služeb (směr, kterým se budou sociální služby ubírat, cíle, překážky, zdroje, strategie rozvoje sociálních služeb, plán postupných kroků a úkolů k dosažení stanovených cílů a priorit).

Implementační fáze - od plánování k provádění (uskutečňování plánů, informování veřejnosti, vyhledávání a zapojování nových partnerů, aktualizace a vyhodnocování).

Proces komunitního plánování je cyklický, nekončí schválením komunitního plánu, nýbrž pokračuje realizační fází a přípravou nového dokumentu pro další období.

1.1.1 Legitimita procesu a historie komunitního plánování ve městě Karviná

V procesu komunitního plánování sociálních služeb jsme od roku 2002. Zahájení procesu a vytvoření Komunitního plánu statutárního města Karviná bylo schváleno usnesením Zastupitelstva města Karviné č. 2735 ze dne 10.09.2002. V následujících letech byly vytvořeny tyto strategické materiály:

- **První komunitní plán** (dále jen KP) byl schválen usnesením Zastupitelstva města Karviné č. 635 ze dne 22. 02. 2005.
- **Lokální akční plán sociálního začleňování ve městě Karviná** byl zpracován v rámci dvouletého projektu „Vytvoření metodiky pro tvorbu lokálních a regionálních akčních plánů sociálního začleňování“. Realizace započala v listopadu 2005 a v případě města Karviné znamenal aktualizaci prvního komunitního plánu. Uvedený plán byl schválen usnesením Zastupitelstva města Karviné č. 286 ze dne 06.11.2007.
- **Druhý KP** byl schválen usnesením Zastupitelstva města Karviné č. 52 ze dne 18.01.2011 a aktualizace tohoto KP byla schválena usnesením Zastupitelstva č. 140 ze dne 21.06.2011.

- **Třetí KP na období let 2015-2018** byl schválen usnesením č. 207 Zastupitelstva města Karviné na jednání dne 10.09.2015 a usnesením č. 845 ze dne 18.06.2018 byl aktualizován a byla prodloužena jeho platnost do konce roku 2019.
- **Čtvrtý KP plán na období let 2020-2023** byl schválen usnesením Zastupitelstvem města Karviné č. 224 ze dne 20.01.2020.

1.1.2 Územní působnost a zpracování komunitního plánu

Předkládaný komunitní plán je vypracován pouze pro zajištění potřeb občanů žijících **na území města Karviné**.

Proces tvorby v pořadí pátého komunitního plánu započal v druhé polovině roku 2022, kdy pracovní skupiny KP (4 pracovní skupiny: „Senioři“; „Sociálně handicapované osoby“; „Děti, mládež, rodina“ a „Zdravotně postižení“, cca 80 členů) v rámci svých setkání zpracovaly SWOT analýzy a vydefinovaly **nové priority a opatření** pro další plánovací období, tj. na roky 2024 až 2027. Priority a opatření reagují na zmapované potřeby občanů Karviné, které jsou charakteristické pro různé cílové skupiny. Podrobný popis procesu viz část 3.

Zpracované SWOT analýzy a stanovené priority a opatření byly následně předloženy ke schválení Řídící skupině komunitního plánování a Komisi sociální.

K připomínkování široké veřejnosti byl návrh priorit a opatření nového KP předložen v termínu od 30.08.2023 do 13.09.2023. Veřejnost byla o možnosti připomínkovat materiál informována vyvěšením na webových stránkách www.karvina.cz.

Po ukončení připomínkovacího řízení, ze kterého nevzešly žádné připomínky, byl KP předložen Radě města a Zastupitelstvu města Karviné.

1.1.3 Doba platnosti plánu

Plán reaguje na zkušenosti a závěry z předcházejících období. Je výsledkem vyjednávání mezi všemi účastníky procesu KPSS, odpovídá místním podmínkám a potřebám a odráží aktuální strategii města. **Plán je sestaven na čtyřleté plánovací období, a to na léta 2024-2027.**

Realizační období plánu (2024-2027)

Rok 2024 - monitoring plnění KP

Rok 2025 - monitoring plnění KP

Rok 2026 - monitoring a evaluace KP, vypracování nových analýz potřeb občanů, analýz poskytovatelů

Rok 2027 - příprava nového komunitního plánu a evaluace stávajícího komunitního plánu

Implementace plánu do praxe (po celé realizační období).

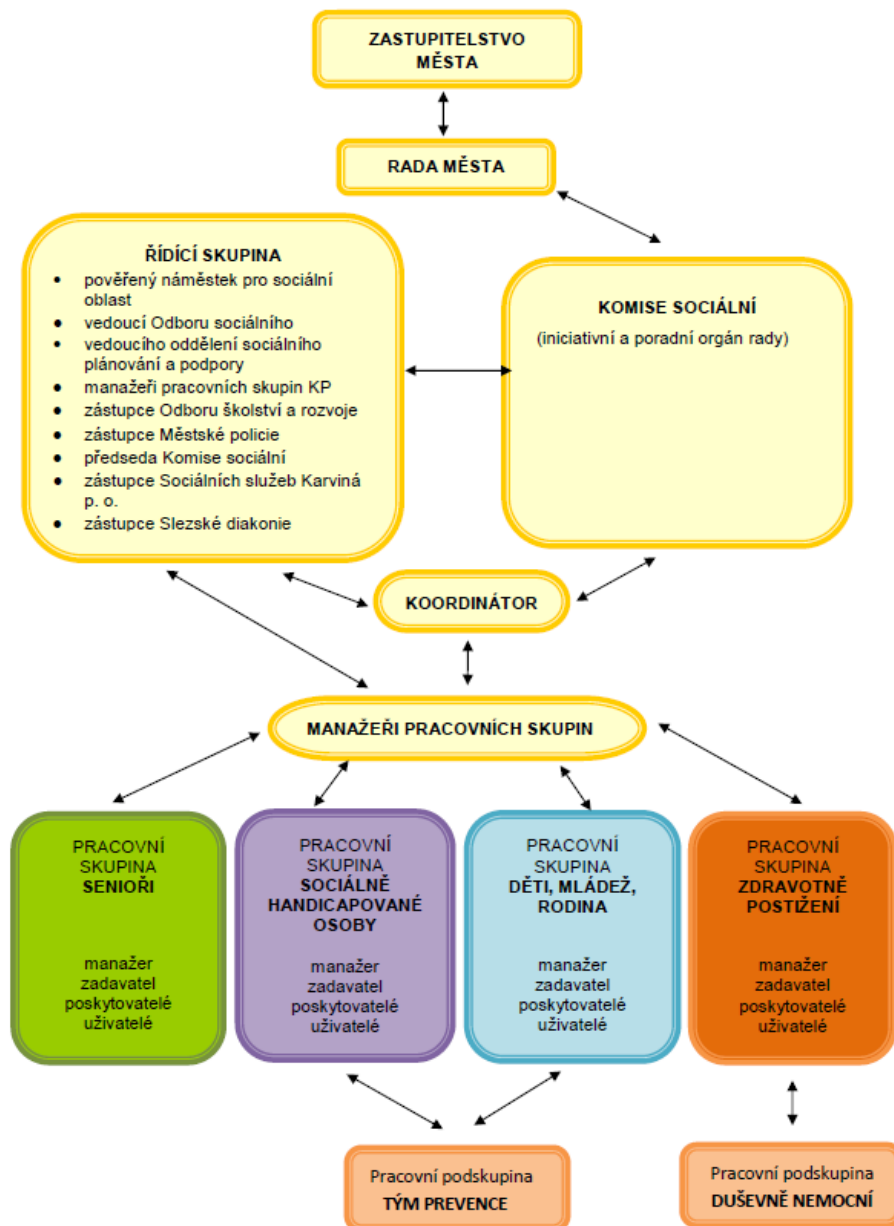
1.1.4 Základní listina a organizační struktura KPSS

Základní listina (dále jen ZL) slouží k vymezení pravidel, principů a hodnot, kterými se proces plánování sociálních a návazných služeb řídí. Je zpracována jako veřejný dokument, ke kterému se hlásí všichni účastníci procesu plánování.

ZL v aktuálním znění (obsahuje mimo jiné principy, organizační strukturu, cíle KPSS) byla projednána a schválena usnesením č. 2799 Rady města Karviné na 70. jednání dne 01.12.2021, Jednací řády pracovních skupin a Řídící skupiny byly projednány a schváleny Řídící skupinou dne 20.09.2021.

Základní listinu KPSS, včetně jejich aktualizací, schvaluje Rada města Karviné, po projednání Řídící skupinou, a na základě doporučení Komise sociální. Změny a aktualizace jednacích řádů jsou v kompetenci Řídící skupiny. Základní listina a jednací řády jsou dostupné na <https://www.karvina.cz/magistrat/odborny-magistratu/odbor-socialni/komunitni-planovani>.

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA KPSS



1.1.5 Soulad plánu s obecně závaznými předpisy a návaznost na strategické dokumenty

Soulad s obecně závaznými právními předpisy:

Ústava ČR

Listina základních práv a svobod

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

Návaznost na strategické dokumenty:

na krajské úrovni:

Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2019-2027

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji na léta 2021-2023¹

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb a dalších aktivit v Moravskoslezském kraji na léta 2024-2026²

Moravskoslezský krajský plán vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením na léta 2021-2026

Strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním v Moravskoslezském kraji na období 2021-2027

Strategie podpory rozvoje romských komunit Moravskoslezského kraje na období 2021-2027

na obecní úrovni:

Koncepce prevence kriminality statutárního města Karviná na léta 2023-2028

Koncepce statutárního města Karviná v oblasti prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním na období 2023-2028

Strategický plán ekonomického rozvoje - statutární město Karviná

Monitorování a analýza bezdomovectví v Karviné 2022

Plán udržitelné mobility města Karviná (data pro analýzu)

¹ Strategický materiál kraje, platný do 31.12.2023. Na něho navazuje 5. střednědobý plán na léta 2024-2026

² V pořadí již 5. strategický plán kraje, platný od 01.01.2024.

2 POPIS REGIONU, PRO KTERÝ JSOU SOCIÁLNÍ SLUŽBY PLÁNOVÁNY

Základní informace o městě:

Poloha: severovýchod České republiky; Moravskoslezský kraj. Polovina hranice území města tvoří současně hranici s Polskem. Z historického pohledu se Karviná nachází na území Těšínského Slezska.

Zeměpisné souřadnice: 49° 51' 30'' severní šířky, 18° 32' 15'' východní délky

Rozloha: 57,52 km²

Počet obyvatel: 52 450 (k 01.01.2023, údaj Ministerstva vnitra ČR)

Hustota obyvatelstva: 912 obyvatel/km²

Národnostní složení: převažuje česká, slovenská a polská národnost.

Sídelní struktura města: město zahrnuje devět městských částí s názvy Karviná-Fryštát, Karviná-Doly, Karviná-Lázně Darkov, Karviná-Ráj, Karviná-Staré Město, Karviná-Nové Město, Karviná-Mizerov, Karviná-Hranice, Karviná-Louky.

První písemná zpráva: z roku 1268, kdy se o tomto území zmiňuje listina opolského knížete Vladislava I.

Karvinou **protéká řeka Olše**, přičemž město spadá do středního úseku jejího toku.

Statutární město Karviná: od r. 2002.

Město plní přirozené spádové centrum pro okres Karviná a je obcí s rozšířenou působností pro spádové obce Dětmarovice, Petrovice u Karviné a Stonavu.

Mapa znázorňující 9 městských částí:

1. Karviná-Fryštát
2. Karviná-Doly
3. Karviná-Darkov
4. Karviná-Ráj
5. Karviná-Staré Město
6. Karviná-Nové Město
7. Karviná-Mizerov
8. Karviná-Hranice
9. Karviná-Louky



2.1 Sociodemografické údaje

Demografický a populační vývoj významně ovlivňuje společnost. Jeho příčiny a důsledky je nutné vzít v úvahu při plánování sociálních služeb na území města.

Populační vývoj obyvatelstva prochází změnami, které výrazně přispívají k celkové proměně společnosti. Jedním z nejintenzivnějších trendů, který klade na celou společnost vysoké nároky, je dlouhodobé snižování porodnosti, která vede k rychlému demografickému stárnutí populace.

Stárnutí a úbytek obyvatelstva jsou sociálními jevy, které mají výrazné negativní dopady do řady oblastí života celé společnosti, například v podobě nedostatku ekonomicky aktivních obyvatel, zvýšené nároky na sociální a zdravotní péči, atd.

2.1.1 Struktura obyvatel z hlediska věku a její vývoj

Nejvyšší počet obyvatel mělo město v roce 1977, kdy v něm žilo přes 80 tisíc obyvatel (81 693). Poté následovalo postupné snižování. Jen za posledních 10 let došlo k poklesu takřka o 5.400 obyvatel a v současné době žije v Karviné cca **52.450 obyvatel**. Úbytek je způsoben především výraznými migračními ztrátami, k nimž docházelo nejprve v 80. letech minulého století v důsledku útlumu státem podporované bytové výstavby na území města a po té v souvislosti s postupným útlumem těžby černého uhlí v regionu³.

Průměrný věk a index stáří - vývoj v letech

Stejně jako u většiny měst v České republice dochází v Karviné v dlouhodobém trendu ke zvyšování věkového průměru a růstu podílu starší generace.

Tab. č. 1 Průměrný věk a index stáří v Karviné- vývoj v letech 2000-2022

Karviná	Průměrný věk	Index stáří
2000	37,7	69,0
2005	39,4	88,7
2010	40,8	111,9
2015	42,5	130,6
2020	43,7	142,8
2022	44,7	146,3

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Průměrný věk obyvatel je aktuálně 44,7 let, přičemž za posledních dvanáct let došlo k jeho nárůstu o 3,9 roku. V současnosti je hodnota Karviné o 1,4 roku vyšší, než je průměr Moravskoslezského kraje (43,3), který je spolu s Olomouckým krajem na čtvrtém místě v krajském srovnání a zároveň o 2,1 let vyšší, než je průměrný věk obyvatel ČR (42,6).

Tzv. index stáří je konstruován jako poměr počtu obyvatel ve věku 65 a více let k počtu obyvatel ve věku 0-14 let. Celková hodnota indexu stáří dosáhla v Karviné k 31.12.2022 hodnoty 146,3, což znamená, že na 146 osob starších 65 let připadalo 100 osob ve věku 0 -14 let. Z tabulky níže je patrné, že index demografického stárnutí se za posledních 12 let zvýšil více než o 100 %.

³ <https://pum.karvina.cz/files/download/analyticka-cast/analyza-a-prognoza-demografie.pdf>, str. 7

Tab. č. 2 Věkové složení, index stáří – srovnání s Moravskoslezským krajem a ČR k 31.12.2022

	Celkový počet	v tom ve věku			Průměrný věk	Index stáří
		0-14	15-64	65 a více		
Karviná	50 172 ⁴	6 975	31 970	11 227	44,7	146,3
Kraj	1 189 674	182 383	758 072	249 219	43,3	136,6
ČR	10 827 529	1 750 808	6 868 872	2 207 849	42,6	126,1

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Muži tvoří 48,78 % z celkového počtu obyvatel Karviné (ženy v populaci obvykle tvoří většinu, především s ohledem na vyšší naději dožití). Osoby od 0 – 14 let jsou v obyvatelstvu zastoupeny 13,9 %, senioři na 65 let 22,37 %. Osoby v produktivním věku tak tvoří 63,72 %.

Ve srovnání s věkovou strukturou Moravskoslezského kraje a ČR jsou v Karviné osoby od 0-14 let zastoupeny podprůměrně, osoby od 15-64 let průměrně a osoby nad 65 let nadprůměrně.

Tab. č. 3 Vývoj věkového složení obyvatel Karviné

Rok	Celkový počet	z toho		v tom ve věku		
		muži	ženy	0-14	15-64	65 a více
2010	60 679	29 900	30 779	8 268	42 232	10 179
2019	52 128	25 734	26 394	7 031	33 775	11 322
2020	50 902	24 835	26 067	7 051	32 569	11 282
2021	49 881	24 433	25 448	6 799	31 819	11 263
2022	50 172 ⁵	24 476	25 696	6 975	31 970	11 227

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Budoucí vývoj populace je do značné míry dán aktuální věkovou strukturou daného obyvatelstva, která je odrazem minulých trendů ve vývoji plodnosti, úmrtnosti a stěhování.

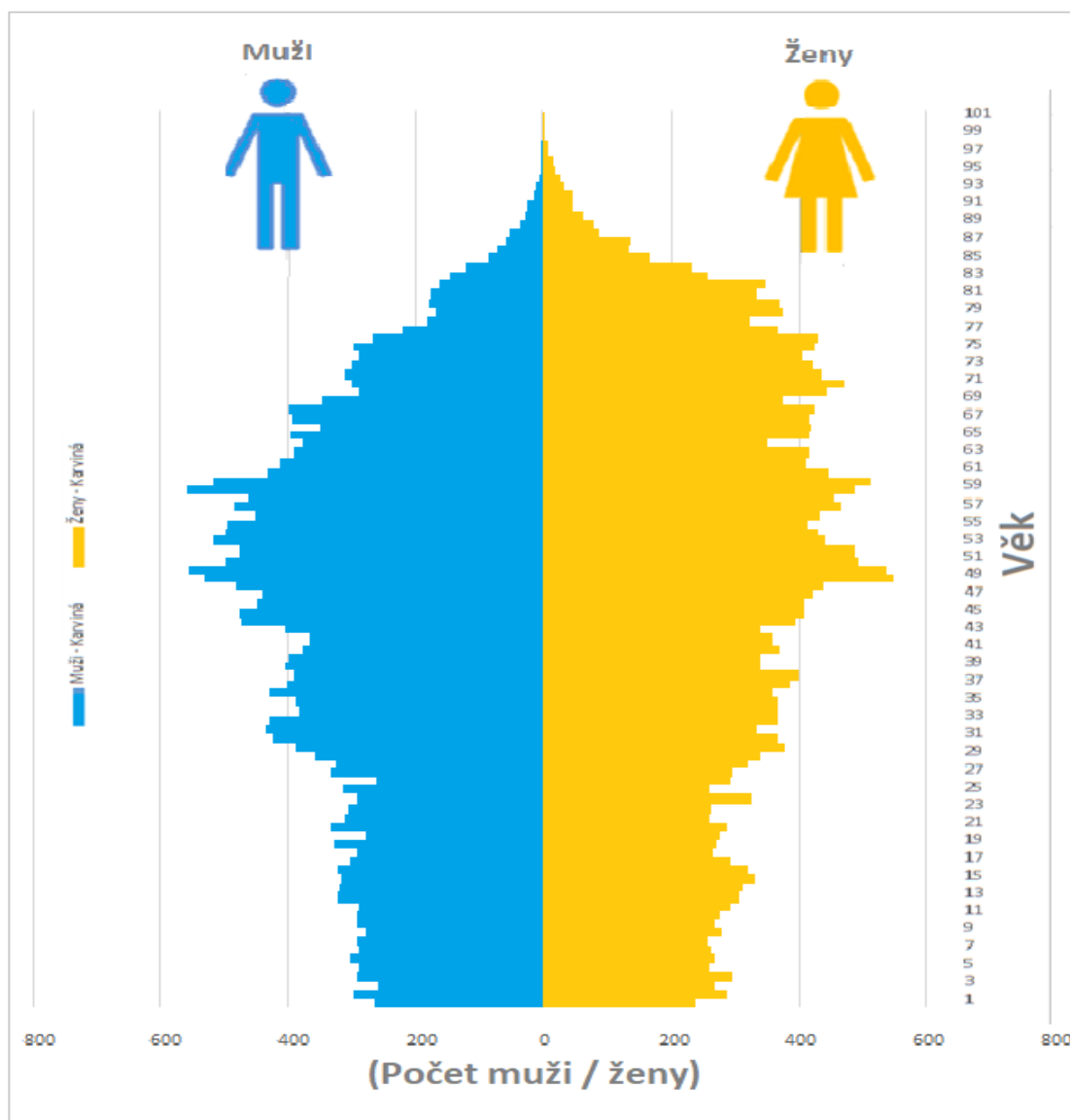
V posledních deseti letech došlo u produktivní složky obyvatelstva Karviné k poklesu, dětská složka tvoří v současné době přibližně 14 % obyvatelstva, zatímco složka staršího obyvatelstva 22 % a oproti roku 2010 vzrostl počet obyvatel starších 65 let takřka o 12 %. Podíl nejmladšího obyvatelstva není dostatečný ke kompenzaci nárůstu nejvyšší kategorie a v Karviné tak dochází k procesu demografického stárnutí.⁶

⁴ Údaje čerpány z ČSÚ, které však nekorespondují se skutečnou realitou - data MV ČR uvádí k 31.12.2022 52.450 obyvatel. Pro posouzení indexu stáří a věkového vývoje jsou však data z ČSÚ dostatečná.

⁵ Viz poznámka 4

⁶ <https://pum.karvina.cz/files/download/analyticka-cast/analyza-a-prognoza-demografie.pdf>, str. 10

Graf č. 1 Strom života k 31. 12.2022



Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Tab. č. 4 Počet obyvatel v seniorském věku, rok 2023

Věk	Celkový počet	Muži	ženy
65 - 69	3 129	1 496	1 633
70 - 80	5 333	1 989	3 344
80 - 90	2 451	805	1 646
nad 90	228	64	164
celkem	11 141	4 354	6 787

Zdroj: Odbor správní, vlastní zpracování

2.1.2 Struktura obyvatel z hlediska zdravotního znevýhodnění

Občané se zdravotním postižením tvoří významnou minoritu v naší republice. Dle Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2025 žije v ČR 1.152.000 osob se zdravotním postižením. Přesný počet občanů se zdravotním postižením (dále jen OZP) nelze zjistit, jelikož neexistuje jednotná evidence. Podkladem pro určení počtu osob se zdravotním postižením jsou různé statistiky úřadů a institucí, které poskytují sociální služby, dávky pro OZP (příspěvek na péči, příspěvek na mobilitu, příspěvek na zvláštní pomůcku⁷), průkazy pro OZP či vedou evidenci osob, které pobírají invalidní důchod.

Průkaz pro OZP

Nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením má osoba s tělesným, smyslovým nebo duševním postižením charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, které podstatně omezuje její schopnost pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra.

Tab. č. 5 Počet držitelů průkazů OZP v Karviné, rok 2023

TP	ZTP	ZTP/P	celkem	Počet průkazů na 1000 obyvatel
611	489	342	1 442	27,49

Zdroj: MPSV, Úřad práce, Krajská pobočka v Ostravě, vlastní zpracování

Příspěvek na péči

Potřebu sociálních služeb lze nepřímo odhadnout z příspěvku na péči (dále jen PnP). Ten je určen osobám, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle zákona o sociálních službách. Z PnP pak mohou tyto osoby hradit sociální péči⁸. Při odhadování budoucího počtu osob vyžadujících pomoc vycházíme z počtu pobíratelů PnP. Průměrný počet PnP na 1 000 obyvatel dosahuje 32,2. V souvislosti s demografickým stárnutím lze do budoucna očekávat, že počet osob vyžadujících pomoc při sebeobsluze, respektive příjemců příspěvku na péči vzroste.

Tab. č. 6 Počet vyplacených příspěvků na péči v Karviné dle stupně závislosti

Rok	I. stupeň	II. stupeň	III. stupeň	IV. stupeň	celkem	Počet příspěvků na 1000 obyvatel
2020	572	519	378	225	1 694	32,29
2021	563	502	379	225	1 669	31,82
2022	580	499	390	232	1 701	32,43
2023	521	510	399	260	1 690	32,22

Zdroj: ČSÚ, MPSV, Úřad práce, Krajská pobočka v Ostravě, vlastní zpracování

⁷ <https://www.mpsv.cz/web/cz/zdravotni-postizeni#dsp>

⁸ Na PnP mají nárok osoby, které z důvodu zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí životních potřeb dle stupně závislosti. Tyto stupně závislosti se hodnotí podle počtu základních životních potřeb, které tato osoba není schopna bez cizí pomoci zvládat (např. mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání...).

2.1.3 Nezaměstnanost v Karviné

Město Karviná v kontextu ČR i regionu vykazuje znatelně vyšší hodnoty nezaměstnanosti. Podle aktuálních údajů je v okrese Karviná nejvyšší nezaměstnanost v celé ČR, a to 8,3 %. Míra nezaměstnanosti je **přímo v Karviné (10,37 %)** dlouhodobě nejvyšší ze všech statutárních měst v Moravskoslezském kraji a také ve srovnání s dalšími městy v nejbližším okolí.

V letech 2018 (9,05 %), 2019 (8,36 %) a 2020 (9,85 %) klesla nezaměstnanost v Karviné po více než 10 letech pod hranici 10 %. Od roku 2021 se opět drží mírně nad 10 %. Vývoj nezaměstnanosti od konce roku 2014 je však poměrně pozitivní, nezaměstnanost totiž klesla z 15,1 % na 10,02 % ke konci června 2023. Počet uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce se snížil z 5.299 na 3 187 osob.

Podíl nezaměstnaných v Karviné stále převyšuje celorepublikový průměr a řadí se mezi města s nejvyšší nezaměstnaností v ČR, ale i v rámci MSK.

Tab. č. 7 Vývoj nezaměstnanosti v Karviné v letech 2018 - 2022

	Počet uchazečů o zaměstnání	Míra nezaměstnanosti
2018	3 173	9,05 %
2019	2 874	8,36 %
2020	3 326	9,85 %
2021	3 400	10,44 %
2022	3.300	10,37 % ⁹

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Tab. č. 8 Míra nezaměstnanosti v roce 2021 a 2022, srovnání Moravskoslezský kraj a ČR

	Počet nezaměstnaných k 31.12.2021	Míra nezaměstnanosti k 31.12.2021	Počet nezaměstnaných k 31.12.2022	Míra nezaměstnanosti k 31.12.2022
Karviná	3 400	10,44 %	3.300	10,37 %
Kraj	42.152	5,14 %	41.902	5,12 %
ČR	258.173	3,49 %	271.803	3,72 %

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

2.1.4 Výplata dávek hmotné nouze a příspěvku na bydlení

Výplata sociálních dávek probíhá od roku 2012 prostřednictvím Krajské pobočky Úřadu práce ČR. Potřebnost sociálních dávek indikuje nedostatečnost vlastních disponibilních finančních prostředků k pokrytí životních potřeb a je tak do značné míry ukazatelem finanční soběstačnosti a sociálního vyloučení na daném území.

Níže uvedené údaje se vztahují na území celého správního obvodu pověřeného obecního úřadu (dále jen POÚ), zahrnuje tak mimo území města i obce Stonavu, Dětmarovice a Petrovice u Karviné.

⁹ V míře nezaměstnanosti jsou započteny i uchazeči o zaměstnání pobírající rentu, skutečná nezaměstnanost je tak nižší

Dávky hmotné nouze

Dávky hmotné nouze (dále jen HN) jsou formou pomoci osobám s nedostatečnými příjmy, motivující tyto osoby k aktivní snaze zajistit si prostředky k uspokojení životních potřeb, za předpokladu, že každá osoba, která pracuje, se musí mít lépe než ta, která nepracuje, popřípadě se práci vyhýbá. Je jedním z opatření, kterými Česká republika bojuje proti sociálnímu vyloučení.

Nedílnou součástí systému pomoci v hmotné nouzi je sociální práce s klienty. V rámci sociální práce některé úkoly kromě Úřadu práce České republiky vykonávají rovněž obecní úřady, které mají blíže k občanům a mohou tak v rámci sociální práce efektivněji reagovat na jejich problémy.

Tab. č. 9 Vývoj dávek HN v POÚ v letech 2019-2022 (průměrný počet měsíčních dávek)

Rok	Příspěvek na živobytí	Doplatek na bydlení	Mimořádná okamžitá pomoc	Příspěvek na bydlení
2019	1.659	1.198	22	12.500
2020	1.557	1.064	23	11.877
2021	1.541	1.052	37	11.001
2022	1.481	1.023	40	12.421

Zdroj: Koncepce prevence kriminality Statutárního města Karviná na období 2023-2028, str. 22-24 a ČSÚ, vlastní zpracování

Příspěvek na bydlení

Nejčastěji vyplácenou dávkou státní sociální podpory na Karvinsku byl příspěvek na bydlení. V roce 2022 bylo celkem vyplaceno 360.250 dávek státní sociální podpory, z toho 149.049 dávek připadalo na příspěvek na bydlení. Celkově bylo vyplaceno prostřednictvím této dávky více než 550 milionů Kč.

Tab. č. 10 Vyplacené dávky HN a příspěvku na bydlení v POÚ za rok 2022¹⁰

	Příspěvek na živobytí	Doplatek na bydlení	Mimořádná okamžitá pomoc	Příspěvek na bydlení
Počet vyplacených dávek	17.766	12.278	479	149.049
Objem vyplacených dávek	84.773.093 Kč	37.062.954 Kč	1.162.793 Kč	554.810.000 Kč
Průměrná výše dávky	4.772 Kč	3.019 Kč	2.427 Kč	3.722 Kč

Zdroj: ÚP ČR - Kontaktní pracoviště Karviná a ČSÚ, vlastní zpracování

¹⁰ Kromě mimořádné okamžité pomoci se jedná o souhrn opakujících se měsíčních dávek, vyplacených v roce 2022. Nejedná se o počty příjemců dávek.

2.1.5 Zadluženost

V porovnání s celorepublikovým (7,6 %) i krajským (8,6 %) podílem má Karviná takřka dvojnásobně vyšší podíl osob v exekuci (15,57 %). V roce 2022 bylo na území města Karviné v exekuci 6.710 osob s celkovým počtem 37.864 exekucí. Z tohoto počtu osob v exekuci činilo 12 % osob ve věku 18–29 let a 7 % seniorů ve věku 65+, nejvyšší podíl exekucí je ve věkové kategorii 50- 64 let.

Tab. č. 11 Podíl osob v exekuci v roce 2022, srovnání Moravskoslezský kraj a ČR

	Podíl osob v exekuci	Počet exekucí	Celkový počet exekucí	Počet exekucí na osobu
Karviná	15,57 %	6.710	37.864	5,6
Kraj	8,96 %	89.364	535.425	6.0
ČR	7,6 %	668.000	4.100.000	6,1

Zdroj: Mapa exekucí, vlastní zpracování

Tab. č. 12 Osoby v exekuci v Karviné v roce 2022 dle věku

	15-29 let	30-39 let	40-49 let	50-64 let	nad 65 let
Podíl	13 %	25 %	23 %	30 %	8 %
Počet	892	1.678	1.543	2.031	566

Zdroj: Mapa exekucí, vlastní zpracování

2.1.6 Sociálně vyloučené lokality

Pojmem sociálně vyloučená lokalita je označováno místo, kde se soustřeďují lidé, poznamenaní exkluzí neboli sociálním vyloučením.

V českém prostředí je sociální vyloučení spojováno s oblastmi bydlení, vzdělávání, zaměstnanost a zadluženost. Důležitou roli hraje také takzvaná prostorová segregace, kdy mají lidé ve svém bydlišti zhoršený přístup k veřejným službám nebo také k možnostem pracovního uplatnění.

Sociální vyloučení je spojeno zejména se:

- symbolickým společenským vyloučením spojeným se stigmatizací (zevšeobecňujícím přisuzováním negativních vlastností) jedinců či skupin,
- nízkou mírou vzdělanosti a ztíženou možností tuto nevýhodu překonat (chybějící vzorce chování),
- ztíženým přístupem k legálním formám výdělečné činnosti, závislostí na sociálních dávkách a s tím spojenou materiální chudobou (základní, či nedokončené vzdělání),
- rizikovým životním stylem, špatnými hygienickými návyky a s nimi souvisejícím horším zdravotním stavem,
- životními strategiemi orientovanými na přítomnost – tzv. krátkodobé životní strategie bez dlouhodobého či jakéhokoli zacílení,
- uzavřeným ekonomickým „systémem“ vyznačujícím se častým zastavováním majetku a půjčováním peněz na vysoký úrok (lichva a tzv. rychlé půjčky),
- větším potenciálem výskytu sociálně patologických jevů (např. alkoholismu, narkomanie či gamblerství) a kriminality (zvýšeným rizikem stát se pachatelem, ale i obětí trestné činnosti),

- sníženou sociokulturní kompetencí (např. jazykovou bariérou, nezkušeností či neznalostí vlastních práv a povinností).

Na území statutárního města Karviné je pro účely zacílení sociální práce uváděna tato vyloučená lokalita:

- Vymezená oblast městské části Karviná-Nové Město. Jedná se o lokalitu o rozloze cca 0,7 km čtverečních. V rámci této lokality je i ubytovna Kaktus, kde je kapacita ubytování cca 80 osob, bytový dům Předvoj s kapacitou cca 243 osob a bytový dům č. p. 2459 se 120 byty. Přestože v předchozích letech došlo v této lokalitě k rozsáhlé demolici zničených domů, dle kvalifikovaného odhadu zde bydlí cca 3100 obyvatel v naprosté většině z minoritní společnosti ze sociálně slabých vrstev.¹¹

2.1.7 Možnosti bydlení v Karviné

Většinovými vlastníky bytového fondu v Karviné jsou statutární město Karviná, společnost Heimstaden, s.r.o. a Stavební bytové družstvo DRUBYD. Dalšími vlastníky domů a bytových jednotek jsou bytová družstva a společenství vlastníků bytových jednotek (SVJ).

Město Karviná k datu 31.12.2022 vlastnilo **713 bytů**. V tomto počtu je zahrnuto 439 bytových jednotek v pěti **Bytových domech pro seniory a osoby se zdravotním postižením**, které jsou určeny občanům, kteří dosáhli 60 let věku, popř. mladším občanům, kteří pobírají invalidní důchod. Přidělování bytů v těchto domech se řídí zásadami statutárního města Karviné. Bytové domy pro seniory a osoby se zdravotním postižením nejsou zařízeními sociálních služeb podle zákona o sociálních službách.

2.1.7.1 Sociální bydlení a bydlení s podporou - Housing First

Housing First je inovativní způsob řešení bezdomovectví, který je založen na vědeckých důkazech. Zaměřuje se na osoby, které propadávají síti podpory, a v důsledku (nejen) toho jsou dlouhodobě bez domova. Tyto osoby mají zpravidla potřebu komplexní podpory. Projekty a programy Housing First jsou postaveny na myšlence, že každý má právo na bydlení. Proto je každému, kdo je do nich vybrán, poskytnuto bydlení ve standardním, nesegregovaném bytě s podporou sociálních pracovníků.

S projektem Housing First (nyní již s navazujícím projektem Housing First II.) ve městě působí Slezská diakonie, kdy v rámci projektu nabízí podporu a bydlení v 10 domácnostech pro jednotlivce s duševním onemocněním nebo jejich projevy. Hlavním cílem je podpora přechodu těchto osob ze stavu bytové nouze do stavu bydlení.

Další organizací, která ve městě působí s již navazujícím projektem Housing First II je nestátní nezisková organizace Spolek PORTAVITA, která poskytuje bydlení ve standardním nájemním bydlení zejména samoživitelkám s dětmi (popř. rodinám), které se ocitly bez domova nebo jsou ztrátou bydlení ohroženy a současně potřebují podporu a pomoc v důležitých oblastech jejich života.

Spolek PORTAVITA, prostřednictvím svého pobočného spolku Nové Město, rovněž nabízí lidem v nepříznivé sociální situaci odpovídající bydlení s podnájemní smlouvou v cca 250 bytech ve vlastnictví společnosti Heimstaden s.r.o., a může jim i poskytovat doprovodný sociální program formou vlastní registrované sociální služby - sociální rehabilitace.

2.1.7.2 Ubytovny v Karviné

Problematika ubytoven je již několik let v popředí zájmů odborné i laické veřejnosti. V minulých letech se z většiny komerčních ubytoven staly „sociální ubytovny“, jejichž prostřednictvím bylo řešeno dlouhodobé bydlení pro sociálně slabé občany a kvetl tzv. „obchod s chudobou“. Až novela zákona o hmotné nouzi v roce 2015 nastavila ubytovným alespoň základní hygienické a kvalitativní standardy a nájemné stanovila na místně obvyklou úroveň. Dávky se začaly vyplácet na místnost, nikoliv na

¹¹ Zdroj: Odbor sociální, oddělení sociálních věcí

jednotlivce. Taktéž samotná města proti tomuto byznysu bojovala. Ve městě Karviná došlo postupně ke zrušení 4 ubytoven z 6. V současné době jsou v provozu pouze dvě ubytovny – viz tabulka č. 13. Ubytovna Předvoj změnila režim bydlení na Bytový dům a Hotelový dům Petrovice u Karviné poskytují pro osoby pobírající HN pouze malou část kapacity.

Tab. č. 13 Přehled stávajících ubytoven a bytových domů, které ubytovávají osoby pobírající dávky HN

Ubytovny v Karviné (ubytovávají osoby pobírajících dávky HN)	Počet lůžek stav k 31.12.2022
Hostel - Hotel Kaktus, Karviná-Nové Město, nám. Budovatelů 1339	80
Majáček, Karviná-Nové Město, ul. Cihelní 1688	15 (v r. 2019 bylo 40)
Bytový a hotelový dům (ubytovávají i osoby pobírající dávky HN)	Počet lůžek stav k 31.12.2022
Bytový dům Předvoj, Karviná-Nové Město, nám. Budovatelů 1306	243
Hotelový dům Petrovice, Petrovice u Karviné, Dolní Marklovice 262	70 z celkové kapacity 740

Zdroj dat: Odbor sociální, vlastní zpracování

2.1.7.3 Azylové domy a noclehárny

Azylové domy a noclehárny jsou službami sociální prevence. Slouží k prevenci sociálního vyloučení a propadu stávající úrovně života lidí bez domova a zároveň k ochraně zdraví majority města. Noclehárna je určena pouze k přenocování a provedení hygieny, azylové domy již poskytují osobám bez přístřeší na přechodnou dobu ubytování s možností stravy a individuální podporu při řešení jejich nepříznivé životní situace. Cílem je návrat k běžnému způsobu života (pravidelný měsíční příjem, pracovní aktivity, bydlení apod.).

Tab. č. 14 Přehled azylových domů a nocleháren v Karviné (dle registru poskytovatelů soc. služeb)

Poskytovatel	Služba	Město	Cílová skupina	Kapacita/počet lůžek
Slezská diakonie	SÁRA Petrovice u Karviné, azylový dům*	Petrovice u Karviné	Rodiny s dětmi, ženy do 64 let	60 lůžek
Slezská diakonie	BETHEL Karviná, azylový dům	Karviná	Muži od 18 let	49 lůžek
Slezská diakonie	BETHEL Karviná, noclehárna	Karviná	Muži a ženy od 18 let	17 (13 muži, 4 ženy)

Zdroj dat: Odbor sociální, vlastní zpracování

*Azylový dům se nachází ve spádové obci, je však zaměřen na Karvinou

3 ZJIŠŤOVÁNÍ POTŘEB OBČANŮ KARVINÉ PRO ZPRACOVÁNÍ KOMUNITNÍHO PLÁNU

Zjišťování potřeb pro plánování rozvoje sociálních služeb je jedna z klíčových součástí procesu komunitního plánování. Proces tvorby nového komunitního plánu započal v září 2022, kdy ve 4 pracovních skupinách („Senioři“; „Sociálně handicapované osoby“; „Děti, mládež, rodina“ a „Zdravotně postižení“, cca 80 členů) byly zpracovány SWOT analýzy a postupně vydefinovány nové priority a opatření pro plánovací období let 2024 až 2027. Priority a opatření vychází ze zjištěných potřeb občanů Karviné, které jsou charakteristické pro různé cílové skupiny. Tyto potřeby byly zjišťovány a mapovány průběžně zadavateli sociálních služeb, poskytovateli sociálních služeb a jejich uživateli, kteří jsou členy uvedených pracovních skupin, dále v rámci pracovních podskupin, zaměřených na konkrétní problematiku, na meziresortních setkáních od odborníků z řad lékařů, školských i předškolních zařízení, při setkáních se sociálními pracovníky služeb a institucí, včetně sociálních pracovníků obecné sociální práce, OSPODu a opatrovnické agendy magistrátu. Vycházeno bylo také z dat strategických materiálů města, a to z „Plánu udržitelné mobility města Karviné“, konkrétně z Technické zprávy 3.2.8 Analýza a prognóza demografie, zpracované v červnu 2021 a z Koncepce prevence kriminality statutárního města Karviná na období let 2023 - 2028, zpracované v roce 2022.

Nastavené priority a opatření v návrhové části tohoto dokumentu určují další rozvoj sociálních služeb v následujícím období s ohledem na dostupné zdroje.

Při plánování a realizaci rozvoje sociálních služeb na svém území město Karviná úzce spolupracuje i s Moravskoslezským krajem (dále také MSK), předává informace o potřebách obyvatel a o možnostech uspokojování těchto potřeb a také o jejich dostupných zdrojích. Současně spolupracuje v rámci Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji při určování sítě sociálních služeb na svém území a poskytuje informace o její kapacitě.

Zdroje pro plánování sociálních služeb:

- sociodemografické údaje, místní podmínky a specifika,
- statistická data a prognózy populačního vývoje,
- SWOT analýzy vytvořené v pracovních skupinách KPSS,
- informace o potřebách občanů získané na odborných skupinách, meziresortních setkáváních, setkáváních sociálních pracovníků,
- informace o potřebách občanů získané na pracovních skupinách KPSS.

Další zdroje, které byly pro zjišťování potřeb využity

- **Veřejný opatrovník** – opatrovníci mají cenné informace, které vyplývají z výkonu jejich práce (např. o tom, jaké služby ve městě chybí pro tuto specifickou skupinu občanů). Tyto informace jsou předávány v průběhu roku přímo koordinátorovi KP.
- **Pečující osoby a asistenti sociální péče** – pečující lidé jsou významnými zprostředkovateli informací o problémech, s nimiž se potýkají v běžném životě při péči o své blízké. Tyto informace jsou předávány prostřednictvím poskytovatelů sociálních služeb, s nimiž jsou v kontaktu.
- **Poskytovatelé sociálních služeb** – do plánování služeb přinášejí informace o potřebách svých uživatelů, jimž poskytují službu, či o stavu kapacity služby, kterou poskytují. Zde se jeví jako největší zdroj informací počet odmítnutých zájemců, jelikož nespádají do cílové skupiny, které se služba věnuje. Tyto informace jsou důležité pro mapování potřeb občanů na území města a jsou zjišťovány tzv. monitoringem poskytovatelů sociálních služeb.

- **Sociální práce na obci**

- **Oddělení sociálních věcí**

Sociální pracovníci jsou velmi důležitými partnery v procesu plánování, neboť mají nezastupitelné znalosti o potřebách komunity a o konkrétních cílových skupinách. Neocenitelná je rovněž jejich „multidisciplinárnost“ z důvodu řešení různých oblastí života občanů obce.

Sociální pracovníci pomáhají řešit různé obtížné a nepříznivé sociální situace jednotlivců i rodin, osob bez přístřeší, nezaměstnaných, obětí domácího násilí, seniorů a osob se zdravotním postižením. Jedná se o pomoc v oblasti bydlení, dluhů a exekucí, koordinaci pomoci při zajištění péče o seniory, osoby se zdravotním postižením, o osoby s duševním onemocněním.

Cílem a účelem sociální práce je dosažení souladu mezi naplňováním zájmů, práv a potřeb klientů a širšími cíli i potřebami společnosti směřujícími k udržení sociálního smíru. Sociální práce je realizována v souladu s § 92 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

Pro kvalitní výkon sociální práce je vytvořena síť spolupracujících služeb a institucí – viz graf dále, pod názvem „SOCIÁLNÍ PRÁCE NA OBCI – spolupracující síť služeb“.

- **Oddělení sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD)**

Sociální pracovníci tohoto oddělení zajišťují péči o ohrožené děti dle zákona č. 329/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů. Vyhodnocují situaci dítěte a jeho rodiny z hlediska posouzení, zda se jedná o ohrožené dítě a využívají nástrojů sociální práce ke koordinaci řešení situace ohroženého dítěte.

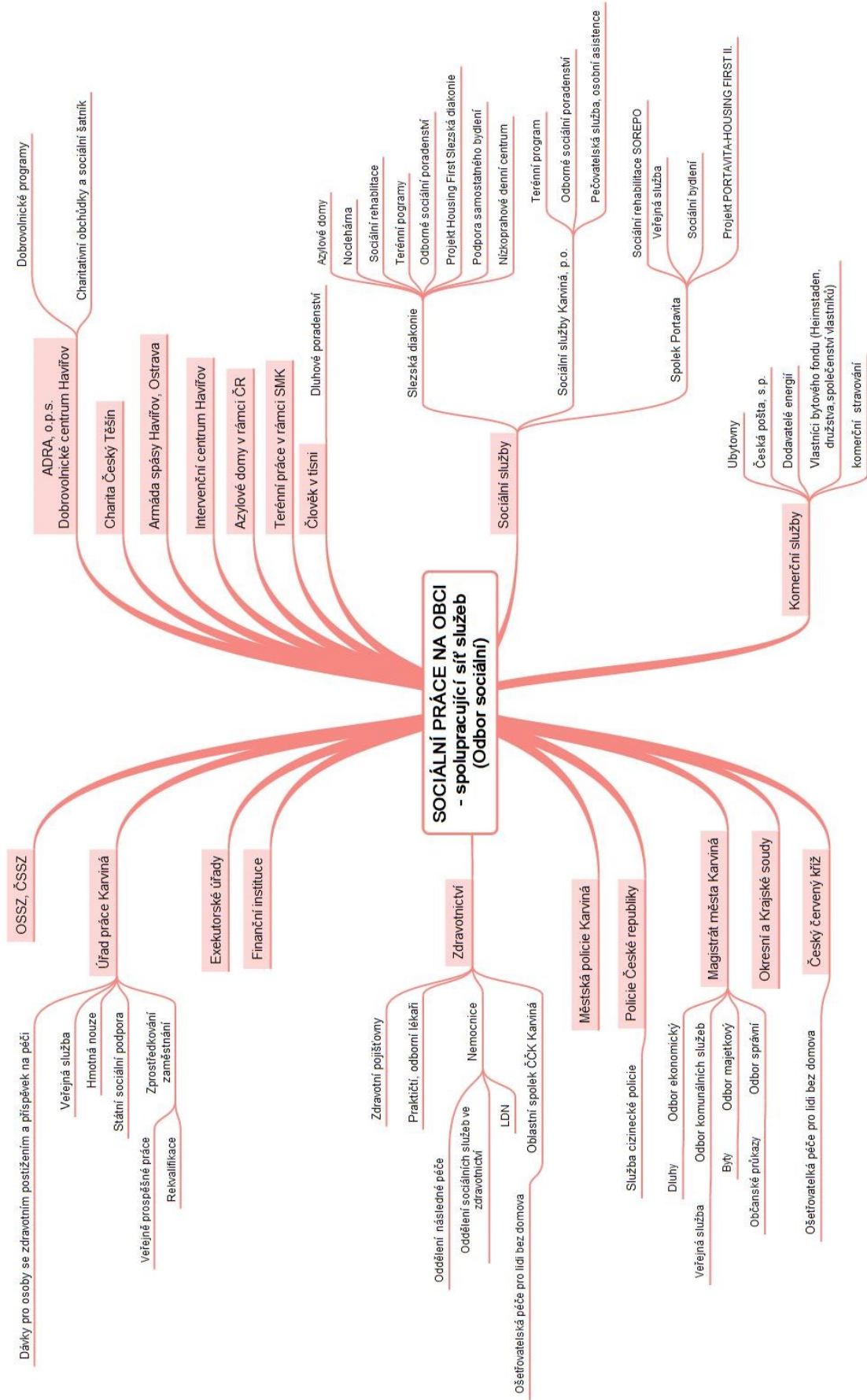
Provádějí koordinaci opatření směřujících k odstranění, zmírnění nebo opakování nepříznivých vlivů působících na vývoj dítěte, zpracovávají stanoviska a návrhy řešení situace dítěte v konfliktu se zákonem.

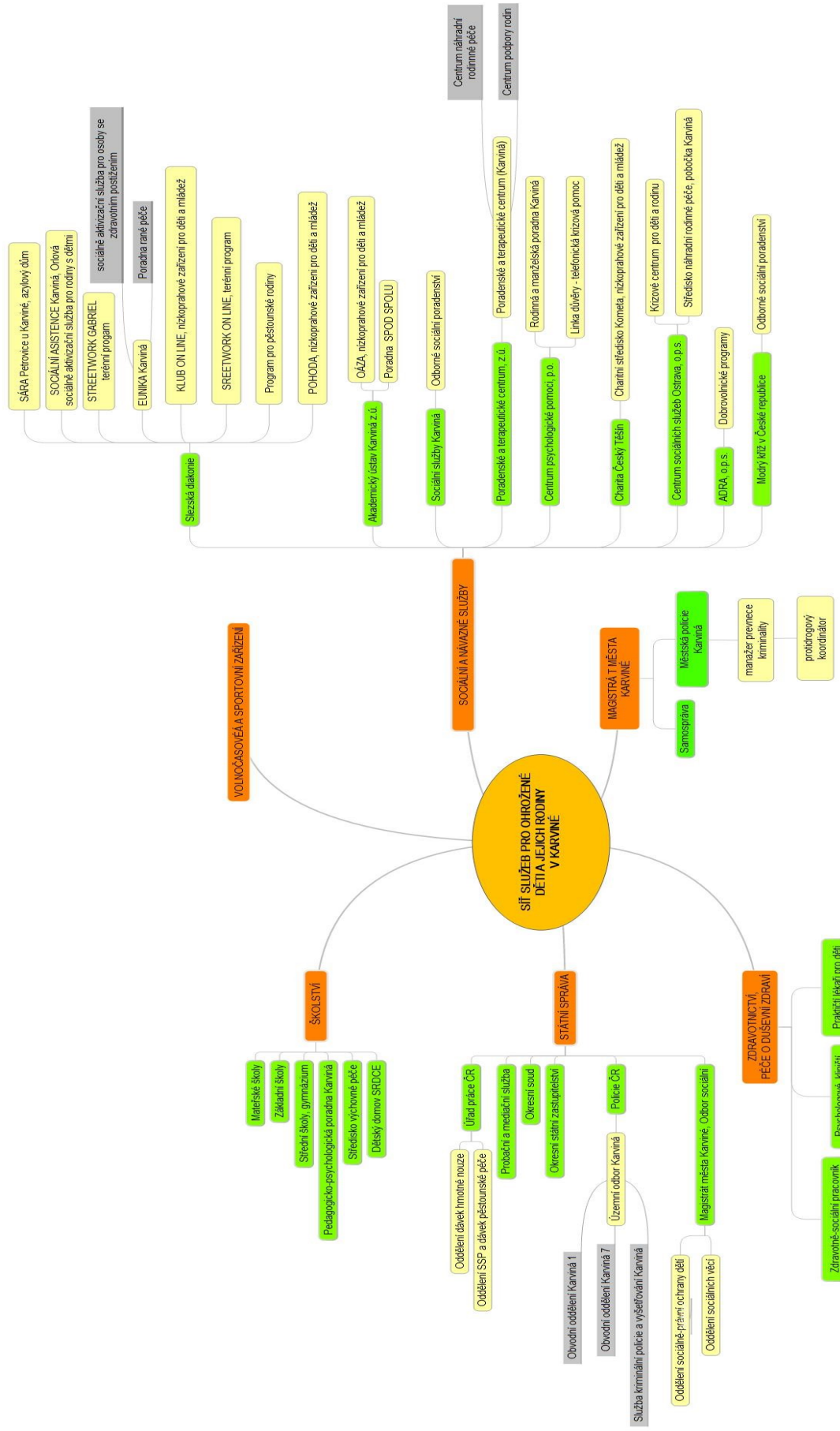
Zpracovávají a posuzují žádosti o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče, vedou spisovou dokumentaci žadatelů a sledují vývoj dětí, které byly do náhradní rodinné péče svěřeny

Poskytují pomoc dětem vystaveným tělesnému nebo duševnímu násilí a dětem, na kterých byl spáchán trestný čin, zprostředkovávají krizovou intervenci, uplatňují a koordinují opatření na ochranu týraných, zneužívaných a zanedbávaných dětí ve spolupráci se subjekty zapojenými do řešení situace dítěte.

Podrobný popis činností OSPOD je uveden ve Standardu č. 3, který je dostupný na <https://www.karvina.cz/file/4154/> .

Pro potřeby výkonu SPOD je vytvořena síť spolupracujících služeb a institucí – viz graf dále, pod názvem „SÍŤ SLUŽEB PRO OHROŽENÉ DĚTI A JEJICH RODINY V KARVINĚ“.





4 POPIS STÁVAJÍCÍ SÍTĚ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB A NÁVAZNÝCH AKTIVIT NA ÚZEMÍ MĚSTA KARVINÉ

Na území města Karviné je k 01.01.2024 poskytováno celkem 50 registrovaných sociálních služeb dle zákona o sociálních službách. Město Karviná je veřejným zadavatelem, či spoluzadavatelem¹² u 38 služeb, u 10 služeb je zadavatelem Moravskoslezský kraj, 1 služba má nadregionální působnost, proto je zadavatelem Ministerstvo práce a sociálních věcí a 1 služba zadavatele nemá (Domov Alzheimer Darkov, domov se zvláštním režimem). Z celkového počtu 50 služeb je 6 služeb sociálního poradenství, 18 služeb sociální péče a 26 služeb sociální prevence. Tyto služby poskytuje 20 organizací (poskytovatelů).

V období let 2020-2023 zahájily, nebo ukončily činnost na území města tyto sociální, či návazné služby:

Zahájení poskytování sociální služby (vyjednána deklaráce obce – finanční závazek při vzniku služby)

- Poradna pro rodiny s dětmi Sluníčko (Centrum pro rodinu Sluníčko, z. ú.) od 01.01.2021
- SOREPO-sociální rehabilitace PORTAVITA (Spolek PORTAVITA) od 01.01.2023
- Chráněné bydlení (GALAXIE CENTRUM POMOCI, z. ú.), předpokládané zahájení činnosti od 01.01.2024

Ukončení činnost:

- Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež BUBLINA (Centrum pro rodinu Sluníčko, z. ú.) k 31.12.2020
- Senior doprava (Český červený kříž Karviná) k 31.12.2020
- Svaz postižených civilizačními chorobami v ČR, z. s., Základní organizace kardiaků Karviná k 31.12.2020
- Azylový dům pro rodiny s dětmi (Sociální služby Karviná, p. o.), k 31.12.2021
- Rodinné centrum Sluníčko (Centrum pro rodinu Sluníčko, z. ú.), k 31.05.2022
- Svaz postižených civilizačními chorobami v ČR, z. s., Základní organizace Karviná-Doly, k 19.07.2023
- Chráněné bydlení (Sociální služby Karviná, p. o.), k 31.12.2023
- Odlehčovací služba terénní (GALAXIE CENTRUM POMOCI, z. ú.), k 31.12.2023
- Svaz diabetiků ČR, územní organizace Karviná, k 31.12.2023

Změna názvu

- Centrum pro rodinu Sluníčko, z.ú., změnilo název na Poradenské a terapeutické centrum, z.ú. od 01.06.2023

4.1 Základní druhy sociálních služeb dle zákona o sociálních službách

V obecné rovině považujeme sociální služby za nástroj sociální politiky, který je směřován k osobám, jež mají zejména zákonem stanovenou potřebu je využívat. Důvody pro využití dnešního širokého spektra sociálních služeb jsou různé - od zdravotního postižení až po hrozbu sociálního vyloučení. Funkce sociálních služeb je jak ochranná (tj. pomoc ohroženým skupinám obyvatel), tak i preventivní (zabraňování či zmírňování negativních jevů ve společnosti). Hlavním účelem by měla být pomoc

¹² Veřejný zadavatel- viz str. 36

potřebným občanům a tudíž povinnost zajišťovat určitý veřejný zájem, který je definovaný v zákoně, ať už se jedná o Ústavu ČR, Základní listinu práv a svobod, ale i zákon o sociálních službách. Současně zde existují i veřejné zájmy na úrovních místních municipalit a krajů, které sice nemusí být jasně definovány, např. ve střednědobých plánech, ale je možné je analyzovat v konkrétních rozhodnutích samospráv, např. v oblasti dotací.

Sociální službou se dle zákona o sociálních službách „rozumí činnost nebo soubor činností zajišťujících pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení.“

Sociální poradenství se poskytuje v různých typech poraden se zaměřením na potřeby jednotlivých okruhů sociálních skupin osob. Povinností všech poskytovatelů sociálních služeb je poskytovat osobám při řešení jejich nepříznivé sociální situace základní sociální poradenství.

Služby sociální péče napomáhají zajistit osobám jejich fyzickou a psychickou soběstačnost, s cílem umožnit jim v nejvyšší možné míře zapojení do běžného života společnosti a podpořit život v jejich přirozeném sociálním prostředí.

Služby sociální prevence napomáhají lidem v překonání jejich nepříznivé sociální situace s cílem zabránit jejich sociálnímu vyloučení. Jedná se o osoby, které jsou ohroženy krizovou sociální situací, životními návyky a způsobem života vedoucím ke konfliktu se společností.

Tab. č. 15 Analýza sociálních služeb podle druhů, dle zákona o sociálních službách, k 01.01.2024, včetně zadavatelské role (SMK - Statutární město Karviná, MSK- Moravskoslezský kraj, MPSV - Ministerstvo práce a sociálních věcí)

Druhy sociálních služeb	Zadavatelská nebo spoluzadavatelská role	Počet
Sociální poradenství		6
<u>Základní, odborné § 37</u> Poradna Modrého kříže v ČR – Karviná (Modrý kříž v ČR) Občanská poradna Karviná (Slezská diakonie) Odborné sociální poradenství (Sociální služby Karviná, p. o.) Sociální poradna a poradna pro pozůstalé (SLEZSKÁ HUMANITA, o.p.s.) Rodinná a manželská poradna Karviná (Centrum psychologické pomoci, p.o.) Poradenské a terapeutické centrum (Karviná), (Poradenské a terapeutické centrum, z.ú.)	SMK SMK SMK SMK MSK SMK	6
Služby sociální péče		18
<u>Osobní asistence § 39</u> Pečovatelská a asistenční služba (Sociální služby Karviná, p. o.)	SMK	1
<u>Pečovatelská služba § 40</u> Pečovatelská a asistenční služba (Sociální služby Karviná, p. o.)	SMK	1
<u>Tísňová péče § 41</u> Anděl strážný, z.ú.	MPSV	1
<u>Průvodcovské a předčitatelské služby § 42</u>		-
<u>Podpora samostatného bydlení § 43</u> NOE Karviná (Slezská diakonie)	SMK	1
<u>Odlehčovací služby § 44</u> Odlehčovací služby (Sociální služby Karviná, p.o.)	SMK	1

Druhy sociálních služeb	Zadavatelská nebo spoluzadavatelská role	Počet
<u>Centra denních služeb § 45</u> Denní centrum služeb (Sociální služby Karviná, p. o.)	SMK	1
<u>Denní stacionáře § 46</u> Denní stacionář (GALAXIE CENTRUM POMOCI, z.ú.) EUNIKA Karviná, denní stacionář (Slezská diakonie) Denní stacionář Dům v Aleji (Sociální služby Karviná, p. o.)	SMK SMK SMK	3
<u>Týdenní stacionáře § 47</u>		-
<u>Domovy pro osoby se zdravotním postižením § 48</u> HOSANA Karviná (Slezská diakonie) BENJAMÍN p.o., středisko Karviná	SMK MSK	2
<u>Domovy pro seniory § 49</u> Nový domov, p. o. Domov pro seniory SLEZSKÉ HUMANITY, Karviná (SLEZSKÁ HUMANITA, o.p.s.)	MSK SMK	2
<u>Domovy se zvláštním režimem § 50</u> Nový domov, p. o. Domov Alzheimer Darkov, z.ú.	MSK BEZ ZADAV. ROLE	2
<u>Chráněné bydlení § 51</u> Chráněné bydlení Karviná (Domov Jistoty, p.o.) Chráněné bydlení (GALAXIE CENTRUM POMOCI, z.ú) ¹³	SMK SMK	2
<u>Sociální služby poskytované ve zdravotnickém zařízení § 52</u> Oddělení sociálních služeb ve zdravotnickém zařízení (Nemocnice Karviná-Ráj, p.o.)	MSK	1
Služby sociální prevence		26
<u>Raná péče § 54</u> Poradna rané péče EUNIKA (Slezská diakonie) Raná péče (Společnost pro ranou péči, pobočka Ostrava)	SMK MSK	2
<u>Telefonická krizová pomoc § 55</u> Linka důvěry (Centrum psychologické pomoci, p.o.)	MSK	1
<u>Tlumočnické služby § 56</u> Centrum služeb pro neslyšící a nedoslýchavé, o.p.s. Ostrava	MSK	1
<u>Azylové domy § 57</u> BETHEL Karviná (Slezská diakonie) SÁRA Petrovice u Karviné (Slezská diakonie)	SMK SMK	2
<u>Domy na půl cesty § 58</u>		-
<u>Kontaktní centra § 59</u>		-
<u>Krizová pomoc § 60</u> Krizová pomoc (Krizové centrum Ostrava, z.s.) Krizové centrum pro děti a rodinu (Centrum sociálních služeb Ostrava, o.p.s.)	MSK MSK	2
<u>Intervenční centra § 60a)</u>		-

¹³ předpokládané zahájení činnosti služby od 01.01.2024

Druhy sociálních služeb	Zadavatelská nebo spoluzadavatelská role	Počet
<u>Nízkoprahová denní centra § 61</u> BETHEL Karviná (Slezská diakonie)	SMK	1
<u>Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež § 62</u> Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež OÁZA (Akademický ústav Karviná, z.ú.) Charitní středisko „Kometa“ - nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (Charita Český Těšín) POHODA Karviná (Slezská diakonie) KLUB ON LINE Karviná (Slezská diakonie)	SMK SMK SMK SMK	4
<u>Noclehárny § 63</u> BETHEL Karviná (Slezská diakonie)	SMK	1
<u>Služby následné péče § 64</u> Modrý kříž v ČR - Karviná (Modrý kříž v ČR)	SMK	1
<u>Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi § 65</u> SOCIÁLNÍ ASISTENCE Karviná, Orlová (Slezská diakonie)	SMK	1
<u>Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením § 66</u> EUNIKA Karviná (Slezská diakonie)	SMK	1
<u>Sociálně terapeutické dílny § 67</u> EFFATHA Karviná (Slezská diakonie)	SMK	1
<u>Terapeutické komunity § 68</u>		-
<u>Terénní programy § 69</u> KONTAKT Karviná (Slezská diakonie) STREETWORK ON LINE Karviná (Slezská diakonie) BETHEL Karviná (Slezská diakonie) Terénní programy, (Sociální služby Karviná, p. o.) STREETWORK GABRIEL (Slezská diakonie)	SMK SMK SMK SMK SMK	5
<u>Sociální rehabilitace § 70</u> BETHEL Karviná (Slezská diakonie) RÚT Karviná (Slezská diakonie) SOREPO – sociální rehabilitace PORTAVITA (Spolek PORTAVITA)	SMK SMK SMK	3
Celkem sociálních služeb		50

Zdroj dat: Odbor sociální, vlastní zpracování

Tab. č. 16 Členění služeb dle základních druhů – procentuální vyjádření

Služba	Počet	% vyjádření
Sociální poradenství	6	12 %
Služby sociální péče	18	36 %
Služby sociální prevence	26	52 %
Celkem	50	100 %

Zdroj dat: Odbor sociální, vlastní zpracování

4.2 Služby dle formy poskytování

Sociální služby jsou poskytovány ve formě (popř. v jejich kombinaci):

- a) **pobytové** - služby spojené s ubytováním v zařízeních sociálních služeb (na území města je celková kapacita v pobytových zařízeních 515 lůžek- domovy pro seniory 97 lůžek, domovy se zvláštním režimem 247 lůžek, Domovy pro osoby se zdravotním postižením 30 lůžek, chráněné bydlení 16 lůžek, azylové domy 109 lůžek a sociální rehabilitace 16 lůžek).
- b) **ambulantní** - služby, za kterými si osoba dochází nebo je doprovázena či dopravována do zařízení sociálních služeb,
- c) **terénní** - služby poskytované v přirozeném sociálním prostředí.

4.3 Sociální služby dle poskytovatele

Na území města Karviné působí 20 poskytovatelů sociálních služeb. Mezi nejvýznamnější poskytovatele patří Slezská diakonie a Sociální služby Karviná, p. o.

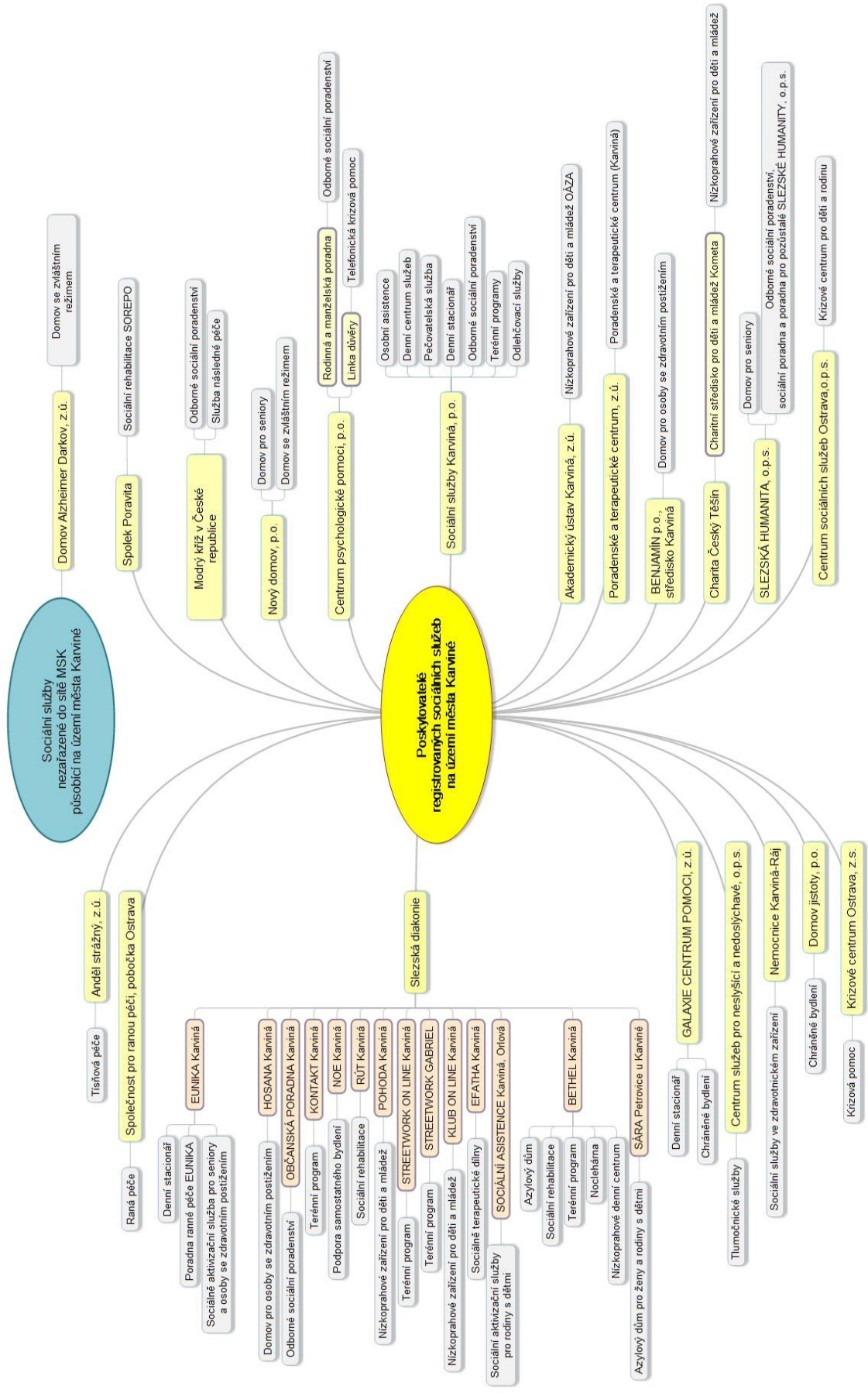
Tab. č. 17 Přehled poskytovatelů registrovaných sociálních služeb, podle poskytovatele a druhu poskytované služby k 01.01.2024

Poskytovatel, zařízení, druh služby (§)	Počet služeb
1. Slezská diakonie <ul style="list-style-type: none">- EUNIKA Karviná<ul style="list-style-type: none">• Denní stacionář § 46• Poradna rané péče § 54• Sociálně aktivizační služba pro seniory a osoby se zdravotním postižením § 66- HOSANA Karviná, domov pro osoby se zdravotním postižením § 48- OBČANSKÁ PORADNA Karviná, odborné sociální poradenství § 37- KONTAKT Karviná, terénní program § 69- NOE Karviná, podpora samostatného bydlení § 43- RÚT Karviná, sociální rehabilitace § 70- POHODA Karviná, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež § 62- STREETWORK ON LINE Karviná, terénní program § 69- STREETWORK GABRIEL, terénní program § 69- KLUB ON LINE Karviná, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež § 62- EFFATHA Karviná, sociálně terapeutické dílny § 67- SOCIÁLNÍ ASISTENCE Karviná, Orlová, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi § 65- BETHEL Karviná<ul style="list-style-type: none">• Azylový dům § 57• Sociální rehabilitace § 70• Terénní program § 69• Noclehárna § 63• Nízkoprahové denní centrum § 61- SÁRA Petrovice u Karviné, azylový dům § 57	20
2. Sociální služby Karviná, p. o. <ul style="list-style-type: none">- Osobní asistence § 39- Pečovatelská služba § 40- Denní centrum služeb § 45- Denní stacionář § 46- Odborné sociální poradenství § 37- Terénní programy § 69	7

- Odlehčovací služby § 44	
3. Nový Domov, p. o. - Domov pro seniory § 49 - Domov se zvláštním režimem § 50	2
4. Slezská Humanita, o. p. s. - Domov pro seniory § 49 - Sociální poradna a poradna pro pozůstalé SLEZSKÉ HUMANITY o.p.s., odborné sociální poradenství § 37	2
5. MODRÝ KŘÍŽ V ČR - Odborné sociální poradenství § 37 - Služba následné péče § 64	2
6. Centrum psychologické pomoci, p. o. - Rodinná a manželská poradna, odborné sociální poradenství § 37 - Linka důvěry, telefonická krizová pomoc § 55	2
7. Charita Český Těšín - Charitní středisko pro děti a mládež Kometa - nízkoprahové zařízení pro děti a mládež § 62	1
8. Společnost pro ranou péči, pobočka Ostrava - Raná péče § 54	1
9. Akademický ústav Karviná, z. ú. - Nízkoprahové zařízení dětí a mládeže OÁZA § 62	1
10. Poradenské a terapeutické centrum, z.ú. - Poradenské a terapeutické centrum (Karviná), odborné sociální poradenství § 37	1
11. GALAXIE CENTRUM POMOCI z. ú. - Denní stacionář § 46 - Chráněné bydlení § 51 (předpokládané zahájení činnosti služby od 01.01.2024)	2
12. Domov Jistoty, p. o. - Chráněné bydlení § 51	1
13. Nemocnice Karviná-Ráj, p.o. - Sociální služby ve zdravotnickém zařízení § 52	1
14. BENJAMÍN p. o., středisko Karviná - Domov pro osoby se zdravotním postižením § 48	1
15. Centrum služeb pro neslyšící a nedoslýchavé, o.p.s. - Tlumočnické služby § 56	1
16. Anděl strážný, z.ú. - Tísňová péče § 41	1
17. Spolek PORTAVITA - SOREPO- sociální rehabilitace § 70	1
18. Domov Alzheimer Darkov z.ú. - Domov se zvláštním režimem § 50	1
19. Krizové centrum Ostrava, z.ú. - Krizová pomoc	1
20. Centrum sociálních služeb Ostrava, o.p.s. - Krizové centrum pro děti a rodinu	1
Celkem 20 poskytovatelů	50

Zdroj dat: Odbor sociální, vlastní zpracování

Výše popsané registrované sociální služby jsou pro lepší přehlednost znázorněny také graficky, viz níže.



4.4 Popis návazných aktivit

Souběžně s těmito sociálními službami jsou realizovány neregistrované služby, které nazýváme návaznými aktivitami. Mezi ně patří například aktivizační služby pro seniory, dobrovolnické aktivity, služby s přesahem do oblasti zdravotnictví, dopravní služby pro osoby se zdravotním postižením a seniory, Městské kluby seniorů, spolky a sdružení, další návazné a doplňkové sociální služby.

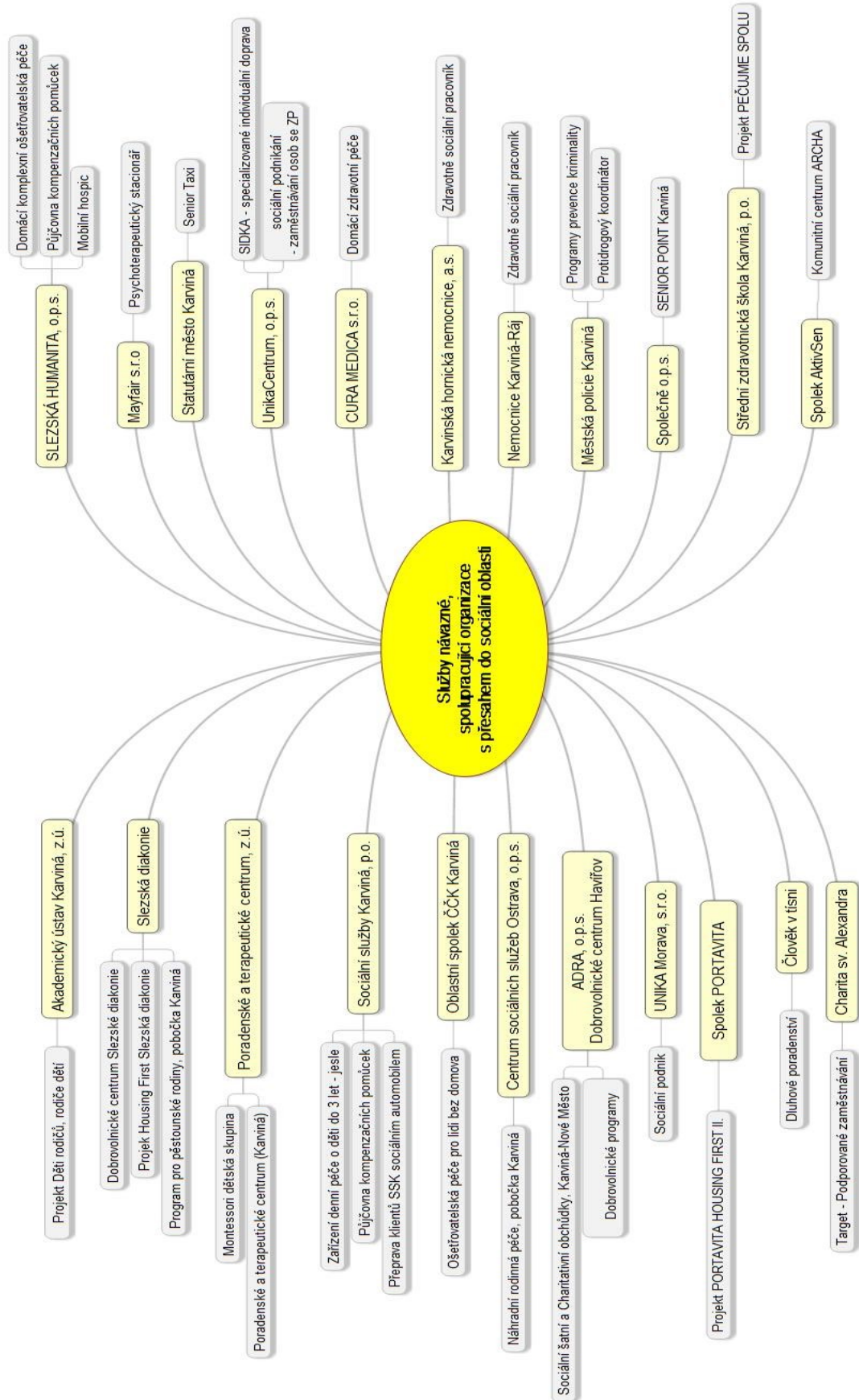
Členové těchto organizací se aktivně zapojují do procesu komunitního plánování a delegují své zástupce do jednotlivých pracovních skupin.

Tab. č. 18 Služby návazné, spolupracující organizace s přesahem do sociální oblasti k 01.01.2024

Název organizace	Poskytovaná aktivita
Dobrovolnické centrum ADRA	<p><u>Vysílání dobrovolníků do domácností seniorů, nebo do zařízení sociálních služeb</u> (Nový domov, p.o., DOZP Benjamín, p.o., Domov pro seniory SLEZSKÉ HUMANITY, o.p.s., Domov Alzheimer Darkov, z.ú. CHB Karviná, Domov Jistoty, p.o., GALAXIE CENTRUM POMOCI, z.ú. aj.)</p> <p><u>Charitativní obchůdky a Sociální šatník Karviná-Nové Město</u></p>
Akademický ústav Karviná, z. ú.	<p><u>Poradna SPOLU Karviná - projekt Děti rodičů, rodiče dětí</u> zaměřený na posilování rodičovských kompetencí</p>
Slezská diakonie	<p><u>Projekt Housing First Slezské diakonie</u> - aktivní a cílená podpora klientů ohrožených bezdomovectvím, která vede ke zvýšení schopnosti řádně obývat pronajaté byty a dlouhodobě si je udržet.</p> <p><u>Dobrovolnické centrum Slezské diakonie</u> - akreditované dobrovolnické programy v sociálních a návazných službách Slezské diakonie, cílem je podpora uživatelů služeb.</p> <p><u>Program pro pěstounské rodiny, pobočka Karviná</u> - podpora a provázení rodin při výkonu náhradní rodinné péče.</p>
Sociální služby Karviná, p. o.	<p><u>Zařízení denní péče o děti do 3 let – jesle</u></p> <p><u>Půjčovna kompenzačních pomůcek</u> - možnost zapůjčení pomůcek na přechodnou dobu, než si klient zajistí pomůcky přes zdravotní pojišťovnu nebo zakoupí.</p> <p><u>Přeprava klientů SSK sociálním automobilem</u></p>
Oblastní spolek ČČK Karviná	<p><u>Ošetřovatelská péče pro lidi bez domova</u></p>
SLEZSKÁ HUMANITA, o. p. s.	<p><u>Domácí komplexní ošetřovatelská péče</u> - domácí péče poskytovaná pacientům na základě doporučení praktického lékaře.</p> <p><u>Půjčovna kompenzačních pomůcek</u> - možnost zapůjčení pomůcek na přechodnou dobu, než si klient zajistí pomůcky přes zdravotní pojišťovnu nebo zakoupí.</p> <p><u>Mobilní hospic</u> - hospicová péče je poskytována v domácím prostředí klienta. Umožňuje prožít poslední část života důstojně a v přítomnosti svých blízkých.</p>

Centrum sociálních služeb Ostrava, o. p. s.	<u>Středisko náhradní rodinné péče, pobočka KARVINÁ</u> - podpora pěstounských rodin dle zákona o sociálně-právní ochraně dětí.
Poradenské a terapeutické centrum, z. ú.	<u>Poradenské a terapeutické centrum (Karviná)</u> , Centrum náhradní rodinné péče, Centrum podpory rodin - návazné aktivity v rámci poradny - mediace, terapie, asistované kontakty, asistované předávání dítěte. <u>Montessori dětská skupina</u>
CURA MEDICA s. r. o.	<u>Domácí zdravotní péče</u> - domácí péče v návštěvní službě, poskytuje zdravotní služby v domácím prostředí pacienta a je zaměřena zejména na udržení a podporu zdraví pacienta, navrácení zdraví a rozvoj jeho soběstačnosti.
Mayfair s. r. o.	<u>Psychoterapeutický stacionář</u> - určen pro pacienty s psychickým onemocněním.
Statutární město Karviná	<u>Senior taxi</u> - provozování služby Senior taxi pro karvinské občany nad 70 let věku.
UnikaCentrum, o. p. s.	<u>SIDKA</u> , specializovaná individuální doprava <u>Sociální podnik</u> - zaměstnávání osob se zdravotním postižením (Masérské centrum Karviná, Havířov, Ostrava).
UNIKA Morava, s. r. o.	<u>Sociální podnik</u> – účetní firma, zaměstnávání osob se zdravotním postižením.
Karvinská hornická nemocnice, a. s.	Zdravotně-sociální pracovník.
Nemocnice Karviná-Ráj, p. o.	Zdravotně-sociální pracovník.
Městská policie Karviná	Programy prevence kriminality, protidrogový koordinátor.
Společně, o. p. s.	<u>Senior Point Karviná</u> – kontaktní místo pro seniory, možnost registrace do slevové sítě SENIOR PAS
Střední zdravotnická škola Karviná, p. o.	<u>Projekt PEČUJME SPOLU</u> - projekt zaměřený na pečující osoby, jež pečují o své blízké v domácím prostředí.
Spolek PORTAVITA	<u>Projekt PORTAVITA – HOUSING FIRST II</u> - smyslem projektu je zabydlet zejména samoživitelky s dětmi (popř. rodiny), které se ocitly bez domova nebo jsou ztrátou bydlení ohroženy, ve standardním nájemním bydlení a současně jim poskytovat potřebnou podporu a pomoc v důležitých oblastech jejich života.
Člověk v tísni	<u>Dluhové poradenství</u> – pomoc s řešením problémů s exekucí, sepisováním insolvenčních návrhů a vyřizováním nutných dokumentů, poskytování odborné konzultace.
Spolek AktivSen	<u>Komunitní centrum Archa Karviná</u> - vytváření prostoru pro aktivní sdružování seniorů, pořádání volnočasových, vzdělávacích a osvětových aktivit.
Charita sv. Alexandra	<u>Target - podporované zaměstnávání</u> – podpora osob se zdravotním postižením při nalezení a udržení vhodného pracovního místa

Zdroj dat: Odbor sociální, vlastní zpracování



Tab. č. 19 Spolky, sdružení pro osoby se zdravotním postižením

Název	Popis aktivit
Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením ČR, pobočný spolek Karviná	Cílem je pomoc lidem s mentálním postižením, včetně lidí postižených více vadami. Klubová činnost, rehabilitační pobyty s rekondičním programem, kulturní a společenské akce.
ONKO-Naděje, spolek onkologických pacientů	Pomoc lidem s onkologickým onemocněním, provoz krizového centra a realizace projektů.
SONS - Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých v ČR, Oblastní odbočka Karviná, spolek	Sdružuje nevidomé a zrakově postižené občany z Karviné a okolí. Snaží se o vyplnění jejich volného času, rehabilitační a rekondiční pobyty.
Svaz tělesně postižených ČR, z. s., Místní organizace Karviná	Pomoc při překonávání a zkvalitňování podmínek života tělesně postižených osob v Karviné. Plavání, masáže, rekondiční pobyty, společenské akce.

Zdroj dat: Odbor sociální, vlastní zpracování

Tab. č. 20 Městské kluby seniorů (MKS)

Název MKS	Sídlo
Městský klub seniorů v Aleji	Karviná-Ráj, V Aleji, 433
Městský klub seniorů Borovského	Karviná-Ráj, Borovského, 814
Městský klub seniorů U Lesa	Karviná-Ráj, U Lesa, 871
Městský klub seniorů Karviná-Staré Město	Karviná-Staré Město, Nám. O. Foltýna, 43
Městský klub seniorů Karviná-Nové Město	Karviná-Nové Město, U Svobodáren, 1303
Městský klub seniorů Rudé armády	Karviná-Hranice, Rudé armády, 536
Městský klub seniorů Karviná-Louky	Karviná-Louky, Těšínská, 599

Zdroj dat: Odbor sociální, vlastní zpracování

5 KRAJSKÁ SÍŤ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB A PODMÍNKY JEJICH FINANCOVÁNÍ

Kraj je garantem dostupnosti sítě sociálních služeb na svém území, kdy ve spolupráci s obcemi jako zadavateli sociálních služeb a poskytovateli sociálních služeb identifikuje sociální potřeby na svém území. Pověřuje sociální služby závazkem služby obecného hospodářského zájmu, který je definován jednotlivými parametry stanovenými pro každou sociální službu v krajské síti. Krajská síť sociálních služeb v Moravskoslezském kraji (dále jen „Krajská síť“) je nedílnou součástí Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb a dalších aktivit v Moravskoslezském kraji na léta 2024–2026 (dále jen SPRSS MSK), který byl schválen usnesením č. 13/1416 Zastupitelstva Moravskoslezského kraje, ze dne 07.09.2023.

První Krajská síť vznikla k 01.01.2016 na základě rozhodnutí zastupitelstva kraje ze dne 25.09.2015 a byla tvořena sociálními službami, které byly v té době financovány z Programu z kapitoly 313¹⁴ a Individuálních projektů Moravskoslezského kraje (dále jen IP MSK). V následujících letech byla Krajská síť neustále aktualizována dle sociálních potřeb území.

Krajská síť pro období 2024 - 2026 je akčním plánem SPRSS MSK, vychází z Krajské sítě k 01.01.2023 a byla navržena především na základě revize závazků veřejné služby vůči jednotlivým poskytovatelům služeb ze strany veřejných zadavatelů. Současně byly identifikovány zadavatelské role u služeb, které jsou zařazeny do Krajské sítě a jsou financovány z finančních prostředků kraje a obcí.

Město je oprávněno sledovat činnost a efektivitu jednotlivých poskytovatelů služeb, zjišťovat potřeby občanů v oblasti sociálních služeb. Následně je město oprávněno po projednání v Komisi sociální vyhodnotit, že konkrétní sociální službu nepodpoří, a že tedy ve vztahu ke konkrétní sociální službě již nebude plnit roli zadavatele, resp. spoluzadavatele. O svém stanovisku bude město informovat MSK.

Veřejným zadavatelem sociální služby se má na mysli subjekt, který definuje obsah závazku veřejné služby a zpravidla se podílí na jejím spolufinancování. To znamená, že deklaruje potřebnost služby na svém území nebo pro své občany, která se promítá do nastavení sociální služby prostřednictvím konkrétních parametrů služby definovaných v Krajské síti. Veřejným zadavatelem se rozumí:

- obce (v případě statutárních měst je zadavatelem statutární město, nikoliv městské obvody či městské části),
- Moravskoslezský kraj,
- ministerstva,

přičemž u některých sociálních služeb může být identifikováno více zadavatelů (v tomto případě tyto subjekty působí jako spoluzadavatelé).

Krajská síť je tvořena sociálními službami se statusem **základní** nebo **optimální** dle převažujícího zdroje financování provozu sociální služby.

Sociální služby v Krajské síti se statusem „**základní**“ jsou systémově financovány prostřednictvím finančních prostředků Programu z kapitoly 313 nebo z IP MSK. Jedná se o kapacity sociálních služeb, jejichž potřebnost je definována veřejným zadavatelem a ten se zpravidla i podílí na financování této sociální služby.

Sociální služby v Krajské síti se statusem „**optimální**“ vycházejí z identifikovaných potřeb, poskytovaných na území kraje a jsou převážně financovány z jiných než krajských prostředků na provoz sociálních služeb (evropské dotace, veřejnosprávní dotace z rozpočtu státu nebo územně samosprávných celků).

Krajská síť na léta 2024–2026 je nastavena tak, aby byla tvořena sociálními službami, které:

- reagují na aktuální sociální potřeby občanů Moravskoslezského kraje,
- mají veřejného zadavatele,
- jsou potřebné, finančně udržitelné, efektivní a poskytované v adekvátní kvalitě,

¹⁴ Dotační Program na podporu poskytování sociálních služeb financovaný z kapitoly 313 – MPSV státního rozpočtu, dle zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

- mají identifikátor registrovaný výlučně pro území Moravskoslezského kraje,
- jsou pověřeny závazkem veřejné služby / služby v obecném hospodářském zájmu podle Rozhodnutí 2012/21/EU.

5.1 Aktualizace krajské sítě sociálních služeb

SPRSS na léta 2024-2026 nově stanovuje **kritéria potřebnosti, kvality a financování Krajské sítě**. Uvedená kritéria vytvářejí rámec, z něhož by nové kapacity zařazované do Krajské sítě v průběhu následujících let měly vycházet a stávající sociální služby by se mu měly přibližovat.

Krajská síť je dle pravidel SPRSS MSK pravidelně aktualizována ve spolupráci s ostatními veřejnými zadavateli, zejména na obecní úrovni, a poskytovateli sociálních služeb. Proces změn musí vycházet ze včasného plánování ve spolupráci s veřejnými zadavateli a opírat se o uvedená kritéria, která nastavují směry, vedoucí k optimalizaci sítě. **Některá kritéria budou při změně v síti vyžadována povinně a bude nutné je doložit.** Ostatní kritéria jsou definována jako cíl, ke kterému by sociální služby zařazené v síti měly směřovat – tedy tzv. optimální nastavení služeb v síti.

Detailní rozpracování požadavků nutných k podání žádosti o změnu v Krajské síti přináší **Metodika aktualizace Krajské sítě, která je nedílnou součástí SPRSS MSK a je dostupná na <https://www.msk.cz/cs/temata/socialni/krajska-sit-socialnich-sluzeb-v-moravskoslezskem-kraji-1306>.**

5.2 Povinná kritéria Krajské sítě sociálních služeb v Moravskoslezském kraji

a) Kritérium potřebnosti

Existence veřejného **zadavatele**, který jasně deklaruje, co zadává (druh služby, cílovou skupinu, území, kapacitu, míru spolufinancování). Požadovaná změna v síti musí být podložena vyjádřením veřejného zadavatele (spoluzadavatelů), kteří byli pro Krajskou síť 2024 - 2026 stanoveni do 31.12.2023. Podání žádosti o vstup nové služby/poskytovatele do sítě se statutem základní vždy předchází **trojstranné** jednání se zástupci krajského úřadu, zadavatele, případně více zadavatelů dané změny v síti, a poskytovatele sociální služby.

b) Kvalitativní kritérium

b1) Personální zajištění – ambulantní a terénní služba

Sociální služba v ambulantní nebo terénní formě je zajištěna minimálně ve výši 1,0 přepočteného úvazku v přímé péči. Cílem je zajistit dostatečnou zastupitelnost pracovníků a finanční udržitelnost služby. Uvedené platí pro nové služby nebo navyšování kapacity služeb se statutem základní i optimální. Musí být dodrženo i v případě požadovaného snížení kapacity (úvazek nesmí poklesnout pod 1,0), a to s účinností od 01.01.2024.

V případě služeb s kombinovanou formou poskytování, kdy převažující je forma pobytová, není tato povinnost vyžadována.

b2) Personální zajištění – pobytová služba sociální péče

U služeb domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem a domovy pro osoby se zdravotním postižením se statutem základní i optimální odpovídá níže uvedenému minimálnímu personálnímu standardu.

Nastavení minimálního limitu personálního zajištění na 1 lůžko vychází v dotčených sociálních službách z poměru:

0,4 úvazku u pracovníka v sociálních službách

0,025 úvazku u sociálního pracovníka

do úvazků pracovníků v sociálních službách lze započítat maximálně 30 % skutečných úvazků zdravotnických pracovníků (nelékařů), počítané matematicky na dvě desetinná místa.

b3) Materiálně-technické zázemí služby – pro pobytové služby sociální péče

Uvedené kritérium se týká vstupu nové služby do sítě nebo navýšení kapacity stávající služby. V tomto případě platí, že pokoje jsou maximálně dvoulůžkové. Maximální kapacita samostatně stojícího objektu je 120 lůžek.

V případě domovů se zvláštním režimem, domovů pro osoby se zdravotním postižením a domovů pro seniory, vyjma domovů se zvláštním režimem registrované výhradně pro cílovou skupinu osoby bez přístřeší, je u samostatně stojícího objektu stanoven rozsah jednolůžkových pokojů takto:

- u objektu do 100 lůžek včetně stého lůžka nejméně 25 % lůžek v jednolůžkových pokojích,
- u objektu nad 100 lůžek nejméně 35 % lůžek v jednolůžkových pokojích,

přičemž výsledné % se v obou případech zaokrouhluje matematicky na celé číslo.

U výše uvedených služeb bude požadováno, aby byly vnitřní dispozice pokojů nastaveny dle jedné ze tří níže uvedených variant:

- a) domácnost, která má charakter běžného bydlení pro maximálně 8 osob, pokoje nesmí být průchozí, odpovídající sociální zařízení,
- b) buňkový systém, dva jednolůžkové/dvoulůžkové či kombinace jednolůžkového a dvoulůžkového pokoje, musí mít minimálně společnou toaletu, umyvadlo a sprchovací kout,
- c) samostatně situované pokoje jedno/dvoulůžkové musí mít své sociální zařízení.

V rámci zařízení musí být odpovídající počet koupelen pro osoby imobilní.

Nevztahuje se na projektovou přípravu převzatou od projektanta na základě smlouvy před 01.01. 2024.

c) Finanční kritérium

Rozpočet příložený k žádosti o změnu v síti musí být přiměřený a reálný, přičemž bude hodnoceno, zda je:

- závazně a konkrétně definovaná podpora ze strany veřejného zadavatele – rozpočet předložený k žádosti odpovídá částce deklarované zadavatelem
- služba má vícezdrojové financování
- u služeb s úhradou jsou úhrady stanoveny v souladu s vyhláškou č. 505/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů
- rozpočet je přiměřený ve srovnání se službami stejného druhu a kapacity

Podíl obce na financování oprávněné provozní ztráty pro nové kapacity je stanoven takto:

Minimálně 35 % oprávněné provozní ztráty

- odborné sociální poradenství, pobytové sociální služby s výjimkou azylových domů a domovů se zvláštním režimem pro osoby bez přístřeší a odlehčovací služby

Minimálně 25 % oprávněné provozní ztráty

- azylové domy a domovy se zvláštním režimem pro osoby bez přístřeší

Minimálně 25 % oprávněné provozní ztráty

- ambulantní a terénní sociální služby s výjimkou sociální rehabilitace poskytované v centrech duševního zdraví, osobní asistence, pečovatelské služby

Minimálně 15 % oprávněné provozní ztráty

- osobní asistence, pečovatelská služba, odlehčovací služba v terénní, ambulantní a pobytové formě, sociální rehabilitace poskytovaná v centrech duševního zdraví nebo v rámci multidisciplinárních týmů pro osoby s duševním onemocněním.

Minimální procentuální podíl obce na financování oprávněné provozní ztráty musí být dodržen **po celou dobu zařazení** sociální služby v Krajské síti sociálních služeb se statutem základní, tzn., pokud se zvýší oprávněná provozní ztráta, musí být navýšena i částka dotace/příspěvku obce tak, aby minimální

procentuální podíl obce na financování oprávněné provozní ztráty byl zachován. Tato povinnost je platná pro služby nově vstupující do Krajské sítě k 01.01.2024.

Oprávněnou provozní ztrátou se rozumí rozdíl mezi celkovými rozpočtovanými náklady dané sociální služby a rozpočtovanými výnosy dané sociální služby sníženými o finanční prostředky z rozpočtů obcí a kraje (jedná se o finanční prostředky požadované v rámci Programu z kapitoly 313 či IP MSK, popř. z jiného dotačního programu, který tyto prostředky nahrazuje).

6 ZDROJE FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH A NÁVAZNÝCH SLUŽEB

Financování sociálních služeb je v souladu s platnou legislativou založeno na systému vícezdrojového financování. Vedle státu (dříve prostředky z MPSV) se na něm podílejí především kraje a obce, případně i soukromý sektor, nadace a různé fondy. Příjmy poskytovatelů tvoří také úhrady od uživatelů (úhrada služeb z příspěvku na péči) sociálních služeb, případně příjmy od zdravotních pojišťoven, finanční prostředky získané z projektů financovaných Evropskou unií.

V případě registrovaných sociálních služeb je systém financování již od roku 2015 v samosprávné kompetenci jednotlivých krajů (s výjimkou služeb s nadregionální a celostátní působností). Hlavním veřejným zdrojem finanční podpory provozu sociálních služeb je zpravidla dotační „Program na podporu poskytování sociálních služeb“ financovaný z kapitoly 313 – MPSV státního rozpočtu (dále jen „Program z kapitoly 313“) nebo individuální projekty kraje na podporu financování provozních nákladů sociálních služeb v Krajské síti (dále jen „IP MSK“), popř. **obecní rozpočty** u příspěvkových organizací zřizovaných obcemi nebo u sociálních služeb poskytovaných obcemi.

Poskytovatelé služeb zařazených do Krajské sítě a financovaných z krajských prostředků na provoz sociálních služeb jsou ze strany kraje **pověřováni k jejich výkonu** jako služby v obecném hospodářském zájmu formou uzavření **Smlouvy o závazku veřejné služby a vyrovnávací platbě za jeho výkon (dále jen pověření)**.

Službám, působícím na území města Karviné, které nově vstupují do Krajské (potažmo i městské) sítě, nebo které navyšují kapacitu v síti, musí být městem, jako veřejným zadavatelem těchto služeb, schválena deklarace potřeby a finanční spoluúčasti obce na nákladech na provozování služby povinným procentuálním podílem (v souladu s metodikou kraje).

Město se na financování sociálních služeb podílí prostřednictvím dotací, poskytovaných v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů a s platnými „Zásadami pro poskytování dotací z rozpočtu statutárního města Karviné“. Zároveň se jako dílčí zadavatel k pověření kraje připojuje. Samotný výpočet a posouzení vyrovnávací platby však neprovádí. Finanční podpora služby bez pověření výkonu služby Moravskoslezského kraje, popřípadě MPSV, bude vždy hodnocena na základě parametrů režimu „de minimis“¹⁵.

Vedle podpory nestátních neziskových organizací je financována městem Karviná, jako zřizovatelem, i příspěvková organizace **Sociální služby Karviná, p.o.**

Z prostředků města jsou rovněž financovány a podporovány návazné služby a aktivity navazující na sociální služby formou individuálních dotací, popřípadě na základě vyhlášeného programu.

¹⁵ Nařízení Komise (EU) č. 1407/2013 ze dne 18. 12. 2013, o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis

7 PRIORITY A OPATŘENÍ PRO DALŠÍ PLÁNOVACÍ OBDOBÍ

Jedním z podkladů k tvorbě nového komunitního plánu byla využita SWOT analýza, která umožnila otevřít prostor ke strukturované diskusi nad klady, zápory, možnostmi a hrozbami uplynulého plánovacího období. Každá pracovní skupina zpracovala vlastní SWOT analýzu, která je k důkladnějšímu prostudování součástí tohoto komunitního plánu.

7.1 Přesahová témata společná pro všechny pracovní skupiny KP

V oblasti přesahových témat jsou uvedeny okruhy, které se prolínají do více cílových skupin, a proto na základě společného konsenzu byly níže uvedené cíle a opatření vyčleněny do samotné části plánu. Na plnění cílů a opatření se budou podílet pracovní skupiny společně, což přispěje k lepší koordinaci při nalézání řešení.

Výčet priorit a opatření obsahující přesahová témata napříč více cílovými skupinami:

Priorita č. 1	Podpora udržitelnosti a rozvoje sítě sociálních a návazných služeb na území města	
Opatření	1.1	Podpora rozvoje, kvality a efektivity sítě sociálních a návazných služeb na území města v souladu se zjištěnou potřebností a finančními prostředky
Priorita č. 2	Podpora procesu komunitního plánování sociálních a návazných služeb	
Opatření	2.1	Zachování procesu KPSS a funkční struktury KPSS ve městě Karviná
Priorita č. 3	Informovanost o sociálních službách	
Opatření	3.1	Zajištění propagace a nabídky služeb mezi odbornou i širokou veřejností
Priorita č. 4	Podpora dobrovolnictví ve městě	
Opatření	4.1	Podpora dobrovolnických programů
Opatření	4.2	Zachování sociálního šatníku a charitativních obchodů, vedoucí k minimalizaci rizik ohrožení chudobou

7.1.1 Popis priorit a opatření obsahujících přesahová témata napříč více cílovými skupinami

Priorita č. 1	Podpora udržitelnosti a rozvoje sítě sociálních a návazných služeb na území města
Zdůvodnění:	Vizí komunitního plánování je město Karviná se sítí kvalitních a dostupných sociálních a návazných služeb, které přispívají ke zlepšení kvality života občanů města. Prioritou je tedy taková podpora, která směřuje k nastavení sítě sociálních služeb, která bude pružně reagovat na aktuální potřeby občanů na území města a současně bude finančně udržitelná.
Opatření 1.1	Podpora rozvoje, kvality a efektivity sítě sociálních a návazných služeb na území města v souladu se zjištěnou potřebností a finančními prostředky

Popis opatření:	Cílem opatření je udržitelná síť dostupných sociálních a návazných služeb na území města s možností reagovat na aktuální potřeby občanů. Podpora bude prioritně zacílena na sociální služby, zařazené do základní krajské sítě sociálních služeb, u kterých je město Karviná v zadavatelské roli a kterým byla ze strany města vyjádřena potřeba.
Aktivity vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> Podpora poskytovatelů sociálních a návazných služeb formou dotací, příspěvku na provoz, či nefinanční podpory apod.
Realizátoři:	Statutární město Karviná (SMK)
Počet uživatelů:	Dle počtu karvinských uživatelů služeb
Předpokládané finanční náklady:	Cca 8.000.000 Kč ročně (individuální dotace) + 27.300.000 Kč (příspěvek zřizovatele SSK) + 1.800.000 Kč (nefinanční podpora)
Předpokládané zdroje:	SMK

Priorita č. 2	Podpora procesu komunitního plánování sociálních a návazných služeb
Zdůvodnění:	<p>Proces komunitního plánování sociálních služeb (dále jen KPSS) vyplývá z ustanovení § 94 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Realizace procesu komunitního plánování je jedním z nástrojů naplnění § 35, odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, který uvádí, že „obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu dále pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů“.</p> <p>Prostřednictvím komunitního plánování je zajišťována územní dostupnost sociálních služeb, jeho prostřednictvím hledáme odpověď na otázku: "Jaké sociální služby mají ve městě být, aby odpovídaly specifikům a potřebám občanů města?"</p>
Opatření č. 2.1	Zachování procesu KPSS a funkční struktury KPSS ve městě Karviná
Popis opatření:	<p>Základem plánování sociálních služeb je spolupráce zadavatelů (obcí, krajů) s poskytovateli (jednotlivými organizacemi) a uživateli (klienty) sociálních služeb, při vyjednávání o budoucí podobě služeb a realizaci konkrétních kroků, kdy společným cílem je zajistit dostupnost kvalitních sociálních služeb.</p> <p>Pro úspěšnost plánování je důležitá podpora ze strany politické reprezentace jak při zahajování plánování, tak i v jeho průběhu a při uskutečňování reálných činností směřujících např. k rozšíření nabídky služeb, zvyšování jejich efektivity a spolupráci různých subjektů při zajišťování potřebných služeb.</p> <p>Výstupem procesu je zpracovaný strategický dokument obce (komunitní plán), který je výsledkem aktivního zjišťování potřeb osob na území obce a hledání způsobů jejich uspokojování s využitím dostupných zdrojů.</p> <p>Nadále je tedy důležitá podpora procesu komunitního plánování sociálních a návazných služeb ve městě Karviná a zachování funkční organizační struktury, která je nyní tvořena cca 80 členy ve čtyřech pracovních skupinách a jedné podskupině.</p>

Aktivity vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> Podpora činnosti pracovních skupin komunitního plánování (KP) dle cílových skupin a řídicí skupiny KP
Realizátoři:	SMK, Řídící skupina, oddělení sociálního plánování a podpory, pracovní skupiny KP včetně jejich manažerů
Počet uživatelů:	cca 80 členů komunitního plánování sociálních služeb
Předpokládané finanční náklady:	100.000 Kč ročně
Předpokládané zdroje:	SMK

Priorita č. 3	Informovanost o sociálních službách
Zdůvodnění:	Z mapování potřeb opakovaně vyplývá nedostatečná informovanost občanů o sociálních službách ve městě. Lidé mnohdy nevědí, co jsou to sociální služby, co je jejich obsahem a s čím jim mohou být nápomocny a ze zkušenosti poskytovatelů sociálních služeb i sociálních pracovníků města je zřejmé, že lidé se začínají zajímat o sociální služby až v okamžiku, kdy je oni sami nebo jejich rodinní příslušníci náhle potřebují. Tito lidé potřebují aktuální a ucelené informace o možnostech řešení jejich situace.
Opatření č. 3.1	Zajištění propagace a nabídky služeb mezi odbornou i širokou veřejností
Popis opatření:	<p>Zlepšení informovanosti o sociálních službách je dlouhodobým cílem komunitního plánování. V této oblasti byly učiněny kroky pro lepší přenos informací, ať je to již vznik elektronického katalogu, vydání tištěného přehledu sociálních a návazných služeb, prezentace jednotlivých služeb v městském periodiku, či na akcích pořádaných městem.</p> <p>Informovanost bude zajištěna prostřednictvím:</p> <ul style="list-style-type: none"> organizace celoměstské akce „Sociální služby na dlani“, propagace práce v sociální oblasti prostřednictvím ocenění pracovníků v sociálních a návazných službách, elektronického katalogu sociálních služeb, tištěného přehledu sociálních a návazných služeb dle cílových skupin pro odborné pracovníky a občany bez možnosti dostupnosti na web, webových stránek poskytovatelů sociálních služeb, aktivit jednotlivých poskytovatelů služeb se zapojením široké veřejnosti propagace služeb poskytovateli v médiích (např. tisk, regionální TV apod.). seznamování se službami formou pořádání workshopů, besed, či kulatých stolů pro odbornou i laickou veřejnost. dnů otevřených dveří u poskytovatelů sociálních služeb.
Realizátoři:	SMK, poskytovatelé sociálních služeb
Počet uživatelů:	široká veřejnost
Předpokládané finanční náklady:	cca 100.000 Kč ročně (akce Sociální služby na dlani cca 85.000 Kč + aktualizace tištěného přehledu služeb cca 15.000 Kč)
Předpokládané zdroje:	SMK

Priorita č. 4	Podpora dobrovolnictví ve městě
Zdůvodnění:	Dobrovolnictví je součástí aktivního občanství a má pozitivní vliv na mezilidské vztahy na všech úrovních. Dobrovolníci věnují volný čas lidem osamělým, nemocným, potřebným a tím přinášejí do jejich života nové podněty, hřejivé lidské vztahy a radost. Dobrovolníci docházejí za zájemci do zařízení sociálních služeb, do nemocnic i do domácností potřebných občanů. Dobrovolníci pomáhají seniorům, lidem se zdravotním postižením, ale i sociálně slabým osobám a při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase. Jak se v posledních letech ukázalo, dobrovolníci jsou rovněž významnou složkou při řešení nenadálých krizových situací (Covid 19, Ukrajinská krize), kdy se stali doplňujícím článkem v síti pomoci společně se sociálními službami, ale i dalšími subjekty.
Opatření č. 4.1	Podpora dobrovolnických programů
Popis opatření:	Dobrovolnické centrum ADRA Havířov realizuje na území města Karviné 10 dobrovolnických programů. Dobrovolníci docházejí do zařízení sociálních služeb, nemocnice, za dětmi z pěstounských rodin, ale i k seniorům do domácností (projekt Dobrovolníci domů). Zapojují cca 80 dobrovolníků, kteří pomáhají potřebným bez nároku na finanční odměnu.
Aktivity vedoucí k realizaci opatření:	Tuto činnost město podporuje prostřednictvím dotací, napomáhá s propagací dobrovolnictví směrem k veřejnosti, čímž přispívá k většímu povědomí o dobrovolnictví ve městě. <ul style="list-style-type: none"> Podpora dobrovolnické činnosti prostřednictvím dotací z rozpočtu města
Realizátoři:	SMK, dobrovolnické organizace
Počet uživatelů:	nelze určit
Předpokládané finanční náklady:	cca 200.000 Kč ročně (individuální dotace SMK) a dále dle předložených projektů
Předpokládané zdroje:	SMK
Opatření č. 4.2	Zachování sociálního šatníku a charitativních obchodů, vedoucí k minimalizaci rizik ohrožení chudobou
Popis opatření:	Zachování provozu sociálního šatníku a charitativních obchodů ve stávajících prostorách a lokalitách, jako nezbytná pomoc osobám, které se ocitly v tíživé finanční situaci.
Aktivity vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> Podpora provozu sociálního šatníku a charitativních obchodů prostřednictvím dotací z rozpočtu města
Realizátoři:	Dobrovolnické centrum ADRA
Počet uživatelů:	dle potřeby klientů
Předpokládané finanční náklady:	viz opatření 4.1
Předpokládané zdroje:	ADRA, SMK, sponzoři, nadace, MV ČR, MZ ČR, MPSV ČR, tržby z charitativního obchodu

7.2 Pracovní skupina Děti, mládež, rodina

Popis cílové skupiny

Tato cílová skupina je velice rozmanitá. Oblast péče o rodinu, děti a mládež se zabývá potřebami dětí a mládeže do 26 let věku. Potřebami rodin s dětmi, rodin neúplných, situací dětí, jejichž rodinné prostředí je nevyhovující nebo dětí, které potřebují speciální péči.

Klienti spadající do této cílové skupiny mohou využívat služeb, které jsou zaměřené na sociálně preventivní programy v rámci poskytované služby, pomoc a podporu v obtížných životních situacích a na služby volnočasových a prarodinných aktivit, na rozšiřování rodičovských kompetencí.

Služby jsou zajišťovány převážně neziskovým sektorem, formou registrovaných sociálních služeb (odborné sociální poradenství, raná péče, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, terénní programy), ale i formou volnočasových aktivit.

Přehled organizací poskytujících sociální a návazné služby pro potřeby cílové skupiny k 01.01.2024:

AMBULANTNÍ:

- Rodinná a manželská poradna (Centrum psychologické pomoci, p.o.)
- Odborné sociální poradenství (Sociální služby Karviná, p.o.)
- OBČANSKÁ PORADNA Karviná (Slezská diakonie)
- Poradna Modrého kříže v ČR Karviná (MODRÝ KŘÍŽ v České republice)
- Poradenské a terapeutické centrum (Karviná), (Poradenské a terapeutické centrum, z.ú.)
- Charitní středisko Kometa, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (Charita Č. Těšín)
- POHODA Karviná, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (Slezská diakonie)
- OÁZA, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (Akademický ústav Karviná, z.ú.)
- KLUB ON LINE Karviná, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (Slezská diakonie)

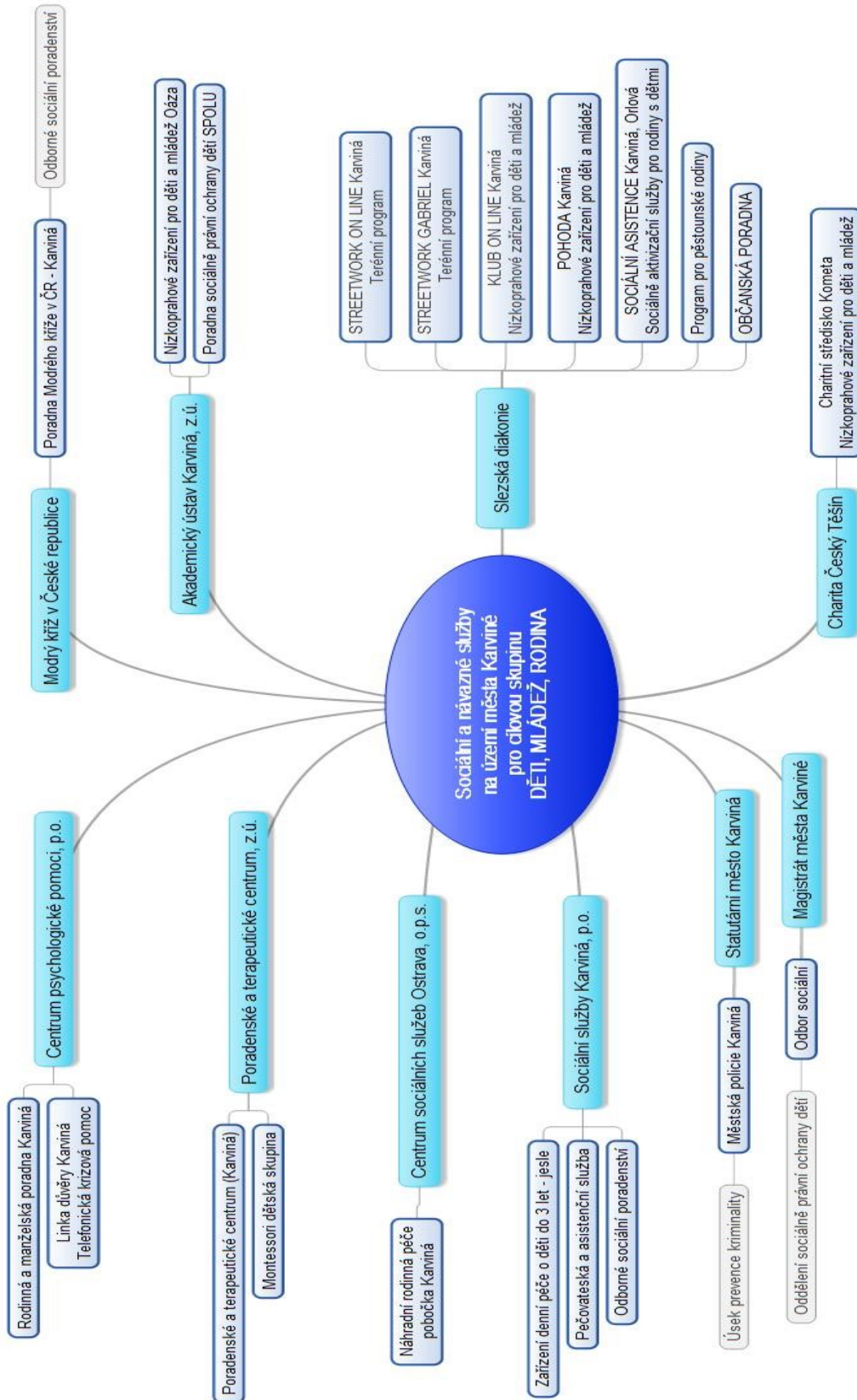
TERÉNNÍ:

- STREETWORK ON LINE Karviná, terénní program (Slezská diakonie)
- SOCIÁLNÍ ASISTENCE Karviná, Orlová (Slezská diakonie)
- STREETWORK GABRIEL Karviná, terénní program (Slezská diakonie)
- Pečovatelská a asistenční služba (Sociální služby Karviná, p.o.)
- Linka důvěry Karviná, telefonická krizová pomoc (Centrum psychologické pomoci, p. o.)

NÁVAZNÉ:

- Montessori dětská skupina (Poradenské a terapeutické centrum, z.ú.)
- Poradna pro rodiny s dětmi: Náhradní rodinná péče (Poradenské a terapeutické centrum, z.ú.)
- Poradna SPOD SPOLU (Akademický ústav Karviná, z.ú.)
- Zařízení denní péče o děti do 3 let - Jesle (Sociální služby Karviná, p.o.)
- Program pro pěstounské rodiny (Slezská diakonie)
- Náhradní rodinná péče, pobočka Karviná (Centrum sociálních služeb Ostrava, o.p.s.)
- Městská policie Karviná, úsek prevence kriminality
- Odbor sociální, oddělení SPOD

Sociální a návazné služby na území města Karviné pro cílovou skupinu DĚTI, MLÁDEŽ, RODINA



7.2.1 Složení pracovní skupiny

Seznam schválených členů PS Děti, mládež, rodina:

Manažer pracovní skupiny: z řad poskytovatelů
Schválení členové PS:
1. POHODA Karviná, NZDM (Slezská diakonie)
2. KLUB ON LINE Karviná, NZDM (Slezská diakonie)
3. STREETWORK ON LINE Karviná, terénní program (Slezská diakonie)
4. SOCIÁLNÍ ASISTENCE Orlová, Karviná (Slezská diakonie)
5. Charitní středisko „Kometa“, NZDM (Charita Český Těšín)
6. Poradenské a terapeutické centrum (Karviná), (Poradenské a terapeutické centrum, z.ú.)
7. NZDM OÁZA, (Akademický ústav Karviná, z. ú.)
8. Poradna SPOD SPOLU, (Akademický ústav Karviná, z. ú.)
9. Program pro pěstounské rodiny (Slezská diakonie)
10. Náhradní rodinná péče, pobočka Karviná (Centrum sociálních služeb Ostrava)
11. Odbor sociální, oddělení SPOD
12. Poradna Modrého kříže v ČR – Karviná (Modrý kříž v České republice)
13. Rodinná a manželská poradna (Centrum psychologické pomoci, p.o.)
14. Slezská diakonie, vedoucí oblasti Karvinsko
15. Statutární město Karviná, Odbor sociální, vedoucí oddělení sociálního plánování a podpory
16. Statutární město Karviná, Odbor sociální, koordinátor komunitního plánování
Stálí hosté PS:
1. Protidrogový koordinátor (Městská policie Karviná)

Stav k 01.01.2024

Členy PS jsou delegováni zástupci jednotlivých organizací.

7.2.2 SWOT analýza, popis klíčových problémů cílové skupiny

Popis klíčových problémů cílové skupiny Děti, mládež, rodina

- předávání patologických norem chování v rodinách
- nízká motivace klientů řešit svou situaci
- rodiny této cílové skupiny nemají dostatečné rodičovské kompetence
- snadná dostupnost návykových látek pro děti (např. nikotinové sáčky)
- předávání závislostních vzorců chování z důvodu rizikového užívání návykových látek v rodinách
- nezaměstnatelnost mládeže a mladých dospělých z důvodu neukončeného vzdělání (předčasné odchody ze vzdělávacího systému)
- vysoký počet dětí v evidenci OSPOD

SWOT analýza – pracovní skupina Děti, mládež, rodina

Silné stránky	Slabé stránky
➤ spektrum fungujících sociálních služeb	➤ nedostatečné kapacity pěstounských rodin zvláště pro děti vyššího věku, nebo s výchovnými problémy
➤ ochota spolupráce návazných sociálních služeb	➤ nedostatečná odborná pomoc pro následnou práci s agresory - pachatelé domácího násilí
➤ místní dostupnost nízkoprahových zařízení pro děti a mládež ve městě (ve většině čtvrtích)	➤ nedostatek odborných lékařů (psycholog, pedopsychiatr)
➤ spolupráce s oddělením sociálně-právní ochrany dětí (poradny, otevřenost)	➤ terénnímu programu pro děti a mládež se nedaří pokrýt některé lokality města
➤ pružné reagování na situaci ve městě (covid, uprchlíci)	
➤ fungující komunitní plánování	
➤ mezioborové setkávání	
Příležitosti	Hrozby
➤ mezioborová spolupráce	➤ nedostatečné financování sociálních služeb, nepokrytí oprávněné provozní ztráty
➤ projektové výzvy	➤ stagnace rozvoje služeb z důvodu rostoucích nákladů na provoz a investice
➤ zdroje EU	
➤ multidisciplinární spolupráce a setkávání okolo dítěte k nastavení intenzivní spolupráce při sanaci multiproblémových rodin	
➤ využití dobré praxe při práci s ohroženými dětmi	

7.2.3 Přehled priorit a opatření

Název priority a následných opatření		
Priorita č. 1	Podpora návazných služeb pro rodiny s dětmi	
Opatření	1.1	Podpora práce s rodinami v obtížných životních situacích a pomoci k posílení jejich stability a funkčnosti
	1.2	Aktivity na propagaci náhradní rodinné péče
	1.3	Aktivity na podporu zvládnání náročných situací v rodinách a předcházení jejich vzniku
Priorita č. 2	Podpora mezioborové spolupráce aktérů sítě služeb pro ohrožené děti a jejich rodiny	
Opatření	2.1	Zachování a rozšiřování mezioborových platform a multidisciplinárních týmů, včetně spolupráce se školami a dalšími subjekty v rámci podpory ohrožených dětí a jejich rodin
	2.2	Podpora multidisciplinárních setkávání okolo dítěte vedoucí ke specifikaci rizik a jejich sanaci

7.2.4 Popis priorit a opatření PS Děti, mládež, rodina

Priorita č. 1	Podpora návazných služeb pro rodiny s dětmi
Zdůvodnění:	Registované sociální služby nepokrývají veškeré potřeby rodin, a proto je důležité udržovat a podporovat síť návazných služeb pro rodiny s dětmi, které dokážou pružně reagovat na jejich aktuální potřeby. Aktivity návazných služeb využívá také oddělení sociálně právní ochrany dětí (dále jen OSPOD) v zájmu sanace ohrožených dětí a rodin v jejich evidenci.
Opatření č. 1.1	Podpora práce s rodinami v obtížných životních situacích a pomoci k posílení jejich stability a funkčnosti
Popis opatření:	Posláním rodinných poraden je pomoci rodinám zajistit příznivé rodinné klima a co nejlepší start dětí do samostatného života, a to jak dětem, které vyrůstají ve vlastní rodině, tak i dětem v rodině náhradní. V Karviné působí dvě poradny pro rodiny s dětmi a svými návaznými službami se zaměřují zejména na dlouhodobou a systematickou práci a pomoc rodinám (dětem i rodičům), které se nacházejí v obtížných rodinných situacích (rozvody a rozchody rodičů). Tyto služby mají nezastupitelné místo v oblasti prorodinné politiky ve městě.
Aktivity vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Využití dotačních titulů na podporu navazujících činností v sociálních službách zaměřených především na cílovou skupinu ohrožených dětí a rodin v obtížných životních situacích. • Podpora návazných činností poraden prostřednictvím individuálních dotací z rozpočtu SMK
Dopady na cílovou skupinu:	<ul style="list-style-type: none"> - zajištění podpory, edukace v oblasti péče o dítě - včasná pomoc při řešení výchovných či vztahových problémů - odborná podpora rodin v rozvodu/rozchodu, jejich rychlejší stabilizace, urychlení procesu rozvodu - podpora dítěte při rozpadu rodiny

	- naplňování práva dítěte na kontakt s rodičem
Realizátoři:	Poradenské a terapeutické centrum, z.ú., Akademický ústav Karviná, z.ú. (návazné služby v rámci poraden pro rodiny s dětmi)
Počet uživatelů:	Cca 50 rodin
Předpokládané finanční náklady:	Dle vyhlášených výzev
Předpokládané zdroje:	Statutární město Karviná, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Moravskoslezský kraj, granty
Opatření č. 1.2	Aktivity na propagaci náhradní rodinné péče
Popis opatření:	<p>Svěření dítěte do náhradní rodinné péče (dále jen NRP) je nejlepším řešením v situaci, kdy nemůže vyrůstat ve své původní rodině. Rodinné prostředí má pro vývoj dítěte, jeho vnímání sebe sama a fungování ve vztazích nezastupitelnou roli. Počet dětí, pro které se náhradní rodina hledá, však mnohonásobně převyšuje počet nových žadatelů o náhradní rodinnou péči.</p> <p>Motivaci zájemců stát se náhradními rodiči snižuje často nedostatek informací, obavy a příběhy rodin, kde pěstounská péče selhala, prezentované v médiích. Proto je cílem opatření šíření informací o náhradní rodinné péči mezi širokou veřejnost, prostřednictvím společných akcí.</p> <p>Aktivity vedoucí k realizaci opatření:</p> <p><u>Poradenské a terapeutické centrum, z.ú.:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Prezentace NRP na akci Den pro rodinu • Přiblížení NRP pomocí stezky na frekventovaných místech • Prezentace NRP na firemní akci pro zaměstnance <p><u>Centrum sociálních služeb Ostrava, o.p.s., středisko Náhradní rodinné péče:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Besedy na téma náhradní rodinné péče. • Netradiční olympiáda, přístupná široké veřejnosti (areál Lodiček) • Loučení s prázdninami <p><u>Slezská diakonie, Program pro pěstounské rodiny:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Prezentace NRP na akci Den pro rodinu • Prezentace v rámci Týdne sociálních služeb
Dopady na cílovou skupinu:	<ul style="list-style-type: none"> - šíření informací o náhradní rodinné péči - získání reálné představy o procesu svěření dítěte do NRP a o dětech, které do NRP přicházejí - oslovení potencionálních zájemců
Realizátoři:	Doprovodné organizace pěstounských rodin
Počet uživatelů:	t.č. nelze určit
Předpokládané finanční náklady:	t.č. nelze stanovit
Předpokládané zdroje:	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Moravskoslezský kraj, Evropská unie, nadace
Opatření č. 1.3	Aktivity na podporu zvládání náročných situací v rodinách a předcházení jejich vzniku
Popis opatření:	<p>Stabilní a podnětné rodinné prostředí s fungujícími vztahy je základem pro zdravý vývoj dítěte a jeho fungování v dospělosti. Zvýšená rozvodovost, energetická a ekonomická krize, ale i epidemie koronaviru, která vedla k izolaci rodin, výrazně zvýšily riziko rozvoje ohrožujících situací pro děti. V těchto případech je důležitá především prevence, která může vést ke</p>

Aktivity vedoucí k realizaci opatření:	včasnému záchytu a řešení rizikové situace, předcházení kumulace problémů, lepší zvládnutí situace či informování, kam se obrátit o pomoc. <ul style="list-style-type: none"> • Preventivní přednášky na téma rodiny, vztahů a zvládání náročných situací • Podpůrné skupiny
Dopady na cílovou skupinu:	<ul style="list-style-type: none"> - včasná identifikace rizikové situace dítěte - rozšíření povědomí o službách, na které je možné se obrátit - posílení schopnosti zvládnout situaci vlastními silami - korekce nefunkčních vzorců chování/řešení situace - posílení sociální role
Realizátoři:	Poradenské a terapeutické centrum, z.ú. (návazné služby v rámci Poradenského a terapeutického centra (Karviná))
Počet uživatelů:	t.č. nelze určit
Předpokládané finanční náklady:	t.č. nelze stanovit
Předpokládané zdroje:	Statutární město Karviná, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Evropská unie, nadace

Priorita č. 2	Podpora mezioborové spolupráce aktérů sítě služeb pro ohrožené děti a jejich rodiny
Zdůvodnění:	<p>Spolupráce aktérů, kteří jsou s dítětem či rodinou v kontaktu a nabízejí jim svou podporu či služby, je nikdy nekončícím procesem. V prostředí, kde s ohroženým dítětem pracují aktéři spadající pod různá ministerstva (např. MPSV, MŠMT, MV, MZ), je tato spolupráce obtížnější a naráží na řadu překážek, např. legislativních či metodických.</p> <p>Pro fungující síť je zapotřebí vzájemného poznání, zjištění svých možností, nastavení kompetencí a limitů tak, aby se například některé poskytované služby nepřekrývaly, byly dostupné a poskytované včas a vhodným způsobem.</p>
Opatření č. 2.1	Zachování a rozšiřování mezioborových platforem a multidisciplinárních týmů, včetně spolupráce se školami a dalšími subjekty v rámci podpory ohrožených dětí a jejich rodin
Popis opatření:	<p>Cílem opatření je podpora mezioborové spolupráce aktérů sítě služeb pro ohrožené děti formou pravidelných setkávání za účelem posilování vzájemné spolupráce a zvýšení povědomí o rolích ostatních aktérů, diskuse k doplnění či nahrazení chybějících služeb a možnosti reagovat bezprostředně na měnící se potřeby dítěte a jeho rodiny. Jedním z těchto aktérů, který má významnou roli při včasném záchytu potenciálně ohroženého dítěte či dítěte v ohrožení je škola, která může přispět k rychlé a efektivní pomoci dítěti a jeho rodině při řešení problémové situace.</p>
Aktivity vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Podporovat vznik formálně ukotvených platforem (pracovní skupiny komunitního plánování), oborových platforem. • Prohlubovat spolupráci s řediteli škol, učiteli a školními poradenskými pracovišti. • Začlenit zástupce školství do pracovní skupiny DMR (v pozici stálého hosta). • Uskutečnit 1x ročně společné (mezioborové) setkání OSPOD s aktéry sítě služeb v oblasti ohrožených dětí a jejich rodin.

Dopady na cílovou skupinu:	<ul style="list-style-type: none"> - včasný záchyt potencionálně ohroženého dítěte či dítěte v ohrožení - možnost včasné a kompetentní pomoci při řešení obtížných životních situací rodin s dětmi - zefektivnění péče, podpory a pomoci ve prospěch ohrožených dětí a jejich rodin napříč sítí služeb v Karviné
Realizátoři:	Oddělení sociálně právní ochrany dětí Magistrátu města Karviné, poskytovatelé sociálních a návazných služeb pro rodiny s dětmi, zástupci dalších oborů (zdravotnictví, školství apod.)
Počet uživatelů:	t.č. nelze určit
Předpokládané finanční náklady:	bez finanční náročnosti (pouze prostory)
Předpokládané zdroje:	Statutární město Karviná
Opatření č. 2.2	Podpora multidisciplinárních setkávání okolo dítěte vedoucí ke specifikaci rizik a jejich sanaci
Popis opatření:	Cílem opatření je zintenzivnit sociální práci přímo v rodinách za účelem návniku sociálních dovedností a tím minimalizovat selhání rodiny v péči o dítě a zabránit případnému odebrání dítěte z rodinného prostředí. Důvodem je nárůst multiproblémových rodin, které se potýkají se sociálními problémy v různých oblastech, kdy je pro ně již komplikované dosáhnout pozitivních změn bez intenzivní podpory.
Aktivity vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora rozvoje metod sociální práce – případové konference za účasti rodiny a odborníků z oblasti sociální, školské, lékařské apod. • Společné intervizní setkávání odborných pracovníků s prvky vzájemné podpory, edukativní komunikace, výměny zkušeností, posilování dobré praxe, včetně nastavení intenzity spolupráce s rodinou.
Dopady na cílovou skupinu:	<ul style="list-style-type: none"> - postupné zlepšení sociální situace rodiny - pozitivní změny na vývoj dítěte a jeho rozvoj
Realizátoři:	SOCIÁLNÍ ASISTENCE Karviná, Orlová (Slezská diakonie), Oddělení sociálně právní ochrany dětí Magistrátu města Karviné, zástupci dalších oborů dle řešené situace v rodině
Počet uživatelů:	Z roční kapacity 45 rodin bude intenzivní spolupráce probíhat cca v 8 rodinách, vytipovaných OSPOD
Předpokládané finanční náklady:	bez finanční náročnosti (pouze prostory)
Předpokládané zdroje:	Statutární město Karviná

7.3 Pracovní skupina Sociálně handicapované osoby

Popis cílové skupiny

Cílová skupina sociálně handicapované osoby je skupina osob ohrožených sociálním vyloučením a je velmi různorodá. V rámci tohoto okruhu osob lze definovat několik podskupin, které se mohou navzájem prolínat. Jedná se o osoby bez přístřeší a v krizi, osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy, pachatelé trestné činnosti, osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách (drogy, alkohol, gambling, netolismus, atd.).

Společným znakem pro tyto osoby mohou být kumulované sociální problémy, jež se objevují zpravidla v těchto oblastech: chybějící či narušené rodinné vazby a okruh sociálně začleněných přátel, chybějící či narušené vazby na trh práce a chybějící či narušené bytové zázemí (bezdromovci) či problémy s různými druhy závislostí, zadluženost a předluženost. Jejich společným znakem je „multiproblémovost“, která může vést k propadu až vyloučení těchto „společensky nemocných“ osob z majoritní populace.

Přehled organizací poskytujících sociální a návazné služby pro potřeby cílové skupiny k 01.01.2024:

POBYTOVÉ

- BETHEL Karviná, azylový dům (Slezská diakonie)
- BETHEL Karviná, sociální rehabilitace (Slezská diakonie)
- SÁRA Petrovice u Karviné, azylový dům (Slezská diakonie)

AMBULANTNÍ

- Rodinná a manželská poradna (Centrum psychologické pomoci, p. o.)
- Linka důvěry (Centrum psychologické pomoci, p. o.)
- Poradna Modrého kříže v ČR - Karviná, odborné sociální poradenství (MODRÝ KŘÍŽ v České republice)
- Poradna Modrého kříže v ČR - Karviná, služba následné péče (MODRÝ KŘÍŽ v České republice)
- OBČANSKÁ PORADNA Karviná, odborné sociální poradenství (Slezská diakonie)
- Odborné sociální poradenství (Sociální služby Karviná, p.o.)
- BETHEL Karviná, nízkoprahové denní centrum (Slezská diakonie)
- BETHEL Karviná, noclehárna (Slezská diakonie)

TERÉNNÍ

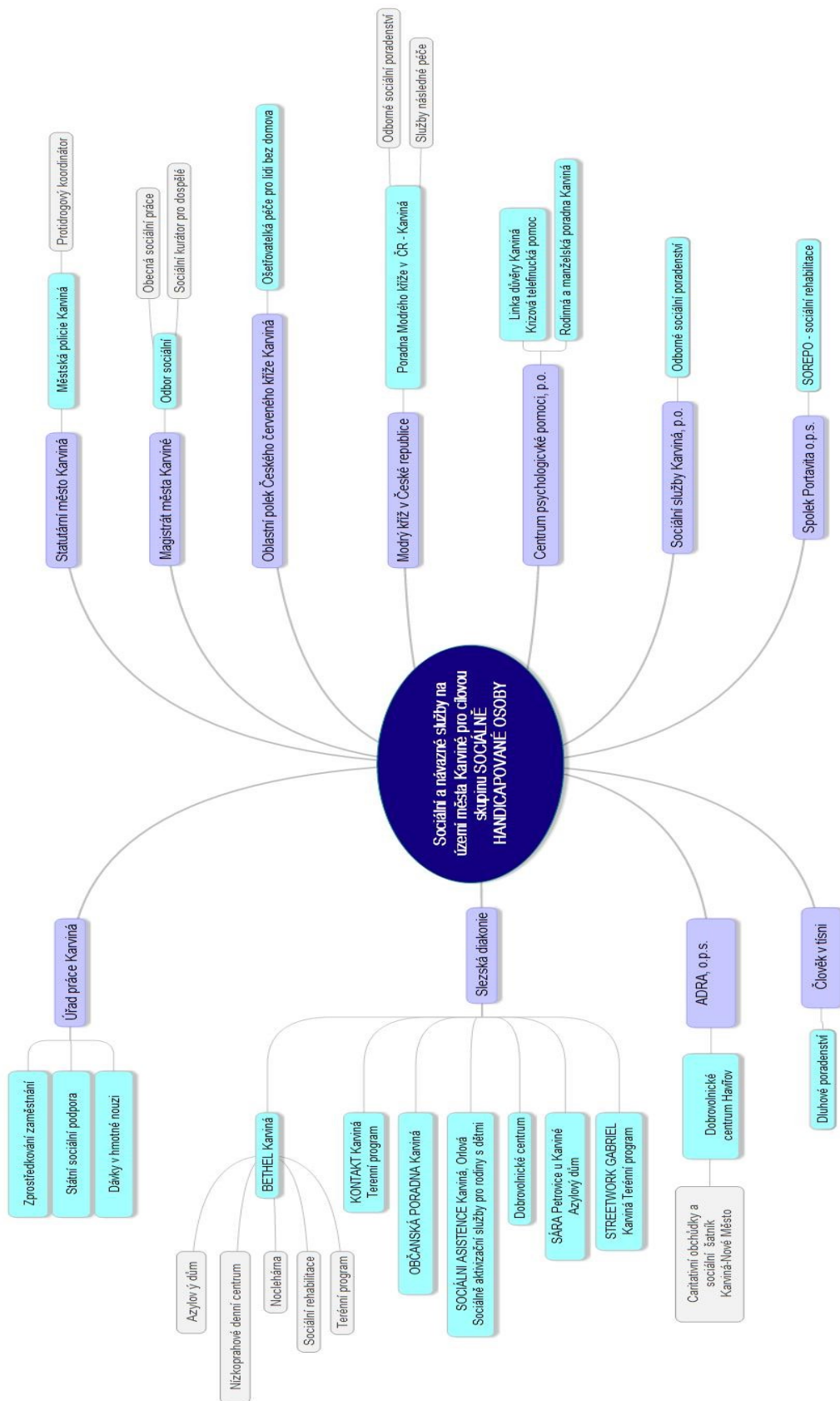
- Linka důvěry Karviná, telefonická krizová pomoc (Centrum psychologické pomoci, p. o.)
- STREETWORK GABRIEL Karviná, terénní program (Slezská diakonie)
- KONTAKT Karviná, terénní program (Slezská diakonie)
- SOCIÁLNÍ ASISTENCE Karviná, Orlová (Slezská diakonie)
- BETHEL Karviná, terénní program (Slezská diakonie)
- SOREPO Sociální rehabilitace (Spolek Portavita, o.p.s.)

NÁVAZNÉ

- Charitativní občůdky a sociální šatník, Karviná-Nové Město, (ADRA, o. p. s.)
- Dobrovolnické centrum (Slezská diakonie)
- Projekt Housing First Slezská diakonie (Slezská diakonie)
- Projekt PORTAVITA - Housing First II. (Spolek Portavita, o.p.s.)
- Ošetřovatelská péče pro lidi bez domova (Oblastní spolek Českého červeného kříže Karviná)
- Dluhové poradenství (Člověk v tísni)
- Protidrogový koordinátor (Městská policie Karviná)
- Oddělení zprostředkování zaměstnání (Úřad práce Karviná)

- Oddělení hmotné nouze (Úřad práce Karviná)
- Oddělení státní sociální podpory (Úřad práce Karviná)
- Obecná sociální práce, sociální kurátor pro dospělé, Odbor sociální (Magistrát města Karviné)

Sociální a návazné služby na území města Karviné pro cílovou skupinu SOCIÁLNĚ HANDICAPOVANÉ OSOBY



7.3.1 Složení pracovní skupiny

Seznam členů PS Sociálně handicapované osoby:

Manažer pracovní skupiny: z řad poskytovatelů
Schválení členové PS:
1. Slezská diakonie, vedoucí oblasti Karvinsko
2. STREETWORK GABRIEL Karviná, terénní program (Slezská diakonie)
3. SÁRA Petrovice u Karviné, azylový dům (Slezská diakonie)
4. KONTAKT Karviná, terénní program (Slezská diakonie)
5. SOCIÁLNÍ ASISTENCE Karviná, Orlová, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (Slezská diakonie)
6. OBČANSKÁ PORADNA Karviná (Slezská diakonie)
7. BETHEL Karviná, azylový dům, terénní program, sociální rehabilitace (Slezská diakonie)
8. BETHEL Karviná, noclehárna, nízkoprahové denní centrum (Slezská diakonie)
9. Služby následné péče, Odborné sociální poradenství (MODRÝ KŘÍŽ v ČR)
10. Odborné sociální poradenství (Sociální služby Karviná, p.o.)
11. Magistrát města Karviné, Odbor sociální, sociální pracovník pro romskou problematiku
12. Magistrát města Karviné, Odbor sociální, vedoucí oddělení sociálních věcí
13. Magistrát města Karviné, Odbor sociální, metodik sociální práce
14. Úřad práce Karviná, vedoucí oddělení zprostředkování zaměstnání
15. Městská policie Karviná, protidrogový koordinátor
16. zástupce občanů
17. zástupce občanů
18. Statutární město Karviná, Odbor sociální, vedoucí oddělení sociálního plánování a podpory
19. Statutární město Karviná, Odbor sociální, koordinátor komunitního plánování
Stálí hosté PS:
1. SOREPO Sociální rehabilitace, Projekt PORTAVITA - Housing First II. (Spolek Portavita, o.p.s.)

Stav k 01.01.2024

Členy PS jsou delegovaní zástupci jednotlivých organizací a zástupci občanů města.

7.3.2 SWOT analýza, popis klíčových problémů cílové skupiny

Popis klíčových problémů cílové skupiny Sociálně handicapované osoby

- nízká motivace klientů k efektivnímu řešení své nepříznivé sociální situace a k využití pracovních příležitostí k získání pracovních dovedností
- vysoká nezdělanost
- nízké kompetence rodin v oblasti bydlení

SWOT analýza – pracovní skupina Sociálně handicapované osoby

Silné stránky	Slabé stránky
➤ dobrá návaznost sociálních služeb pro osoby bez přístřeší v zájmu eliminace bezdomovectví	➤ omezené finanční prostředky pro zajištění činností v soc. službách
➤ fungující komunitní plánování	➤ nedaří se zajistit lékařskou péči pro tuto cílovou skupinu
➤ spolupráce a provázanost sociálních služeb a dalších aktérů na území města Karviná	➤ nedostatečný zájem o pozice sociálních pracovníků
➤ flexibilita sociálních služeb v reakci na krizovou situaci ve městě (covid, ukrajinská krize)	➤ schází kontaktní centrum pro uživatele návykových látek
	➤ chybí prostor, ve kterém by bylo možno řešit problémy klientů terénního programu pro uživatele návykových látek
	➤ zhoršená dostupnost služeb pro imobilní osoby bez přístřeší
	➤ nedostatečná kapacita míst pro ženy v noclehárně z důvodu zvyšujícího se počtu žen bez přístřeší, které nemohou využívat jiné pobytové služby
Příležitosti	Hrozby
➤ propagace služeb	➤ výrazný nárůst nákladů z důvodu inflace
➤ multidisciplinární a mezioborová spolupráce	➤ nepokrytí oprávněné provozní ztráty
➤ projektové výzvy	➤ některé lokality města nejsou pokryty terénním programem pro osoby užívající nealkoholové návykové látky

7.3.3 Přehled priorit a opatření

Název priority a následných opatření		
Priorita č. 1	Rozvoj a obnova materiálně technické základny služeb sociální prevence	
Opatření	1.1	Zkvalitnění stávajících ambulantních a pobytových zařízení sociálních služeb, vedoucí k naplnění materiálně technických standardů sociálních služeb sociální prevence, zejména bezbariérovosti
	1.2	Renovace a zvýšení energetické účinnosti budov sociálních služeb pro osoby bez přístřeší za účelem udržení jejich provozuschopnosti
	1.3	Řešení dispozičních prostorů budovy noclehárny pro možnost navýšení míst pro ženy
Priorita č. 2	Podpora práce s osobami ohroženými závislostním chováním a závislými	
Opatření	2.1	Zajištění potřebné kapacity terénního programu pro osoby užívající nealkoholové návykové látky ve vztahu k aktuálním potřebám
	2.2	Zajištění podmínek k realizaci edukačně socializační metody pro klienty terénního programu zaměřeného na osoby užívající nealkoholové návykové látky
Priorita č. 3	Podpora oborové a meziresortní spolupráce v rámci sítě služeb pro cílovou skupinu sociálně handicapovaných osob s cílem reagovat na aktuální témata	
Opatření	3.1	Kooperace zástupců všech institucí zainteresovaných subjektů při sanování potřeb sociálně handicapovaných osob

7.3.4 Popis priorit a opatření PS Sociálně handicapované osoby

Priorita č. 1	Rozvoj a obnova materiálně technické základny služeb sociální prevence
Zdůvodnění:	<p>Bezdomovectví se týká mužů, žen i dětí. Postihuje mladé dospělé, celé rodiny i seniory a většinou je důsledkem spojení několika vlivů - chudoby, nízkého vzdělání, snížené zaměstnatelnosti, zadlužení, nedostatečné sociální kompetence, zhoršeného zdravotního stavu (snížená pohyblivost, psychiatrické diagnózy), závislosti apod. Tito lidé pak nejsou schopni dosáhnout na běžné zdroje společnosti, zajistit si základní potřeby, zdravotní péči, nebo si udržet bydlení a služby sociální prevence jsou často jedinými službami, které mohou využívat. Jsou pro ně dostupné, nízkoprahové a pomáhají jim odstranit překážky v běžném fungování ve společnosti, zajistit základní životní potřeby, zmírnit dopady sociálního vyloučení a působit zároveň jako ochrana celé společnosti.</p> <p>Stále častěji se na tyto služby obracejí zájemci se zdravotním, zejména pohybovým omezením. Některé služby však, s ohledem na současný materiálně technický stav budov, jsou pro ně nedostupné a také materiální zázemí a vybavení poskytovatelů sociálních služeb není v současné době zcela vyhovující. Z toho důvodu je kladen důraz na opatření vedoucí k odstranění bariér, které brání zpřístupnění budov klientům se zhoršenou mobilitou a tím umožní využití potřebné služby a také na opatření k zachování provozuschopnosti těchto budov a snížení jejich energetické náročnosti.</p>
Opatření č. 1.1	Zkvalitnění stávajících ambulantních a pobytových zařízení sociálních služeb, vedoucí k naplnění materiálně technických standardů sociálních služeb sociální prevence, zejména bezbariérovosti.
Popis opatření:	Cílem opatření je umožnit užívání objektů a prostředí sociálních služeb osobám bez přístřeší se zdravotním omezením. Služby se nacházejí ze stavebního

Aktivity vedoucí k realizaci opatření:	<p>hlediska v nevhodně řešených objektech, které těmto osobám neumožňují využití sociální služby. S ohledem na velmi dobré strategické místo budov však není vhodné uvažovat o změně místa poskytování služby. Vytvoření bezbariérového prostředí pomůže zvýšit dostupnost služeb imobilním osobám a usnadní samostatný pohyb v prostoru sociální služby včetně jejího využití.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zmapování objektů služeb a vyhodnocení potřebných úprav z hlediska bezbariérového užívání. • Jednání s vlastníkem budov o potřebných úpravách. • Zajištění finančních prostředků na realizaci úprav využitím dotačních titulů. • Rekonstrukce a úpravy nevyhovujících stávajících prostor budov sociálních služeb z hlediska hygienických, bezbariérových a jiných právních předpisů. • Zajištění alternativního řešení v případě nefunkčnosti, nebo absence výtahu – pořízení schodolezu.
Dopady na cílovou skupinu:	<ul style="list-style-type: none"> - zpřístupnění sociálních služeb klientům, pro které byly z důvodu bariérovosti nedostupné - snížení počtu osob se zdravotním omezením, žijících na ulici
Realizátoři:	<p>Slezská diakonie, BETHEL Karviná (azylový dům, noclehárna, nízkoprahové denní centrum, sociální rehabilitace), SÁRA Petrovice u Karviné, azylový dům, Statutární město Karviná</p>
Počet uživatelů:	<p>t.č. nelze odhadnout</p>
Předpokládané finanční náklady:	<p>budou vyčísleny v případě projektových výzev</p>
Předpokládané zdroje:	<p>Statutární město Karviná, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Moravskoslezský kraj, Evropská unie, dotace, granty</p>
Opatření č. 1.2	<p>Renovace a zvýšení energetické účinnosti budov sociálních služeb pro osoby bez přístřeší za účelem udržení jejich provozuschopnosti</p>
Aktivity vedoucí k realizaci opatření:	<p>Budovy, v níž se nachází sociální služby azylový dům, sociální rehabilitace, noclehárna a nízkoprahové denní centrum pro osoby bez přístřeší s celoročním provozem, vyžaduje v posledních letech značnou materiální investici z důvodu zajištění technického stavu objektu k bezpečnému provozování sociálních služeb. Budovy vyžadují renovaci či opravy, např. výměny oken, zateplení budov, opravy elektrických rozvodů, topení, sanační práce, opravy čističky odpadních vod, koupelen, kuchyňských linek apod. Tyto renovace zajistí, aby v těchto objektech mohly být sociální služby nadále provozovány v souladu s příslušnými právními předpisy a normami, přinesou zkvalitnění služeb a také zvýšení energetické účinnosti, což se příznivě odrazí na nákladovosti služeb.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zmapování objektů služeb a vyhodnocení potřebných renovací a oprav. • Jednání s vlastníky budov ohledně potřebných renovací. • Zpracování plánu a harmonogramu oprav/rekonstrukce budovy. • Zajištění finančních prostředků na realizaci oprav. • Realizování opravy/rekonstrukcí budovy, popř. přestěhování.
Dopady na cílovou skupinu:	<ul style="list-style-type: none"> - Možnost dalšího poskytování služeb sociální prevence v současných objektech, které budou splňovat požadované předpisy - Úspora finančních prostředků v důsledku snížení provozních nákladů (energie)

Realizátoři:	Slezská diakonie, BETHEL Karviná (azylový dům, noclehárna, nízkoprahové denní centrum, sociální rehabilitace), SÁRA Petrovice u Karviné, azylový dům, Statutární město Karviná
Počet uživatelů:	dle kapacity služeb
Předpokládané finanční náklady:	budou vyčísleny v případě projektových výzev
Předpokládané zdroje:	Statutární město Karviná, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Moravskoslezský kraj, Evropská unie, dotace, granty
Opatření č. 1.3	Řešení dispozičních prostorů budovy noclehárny pro možnost navýšení míst pro ženy
Popis opatření:	Na území města Karviné dochází v posledních letech k nárůstu počtu žen bez přístřeší, které z důvodu zadlužení, poruch chování, či závislostí nemají šanci získat bydlení, kde je vyžadováno dodržování určitého režimu, či pravidel soužití (ubytovny, azylové domy, standardní bydlení apod.) a jejich jedinou možností bezpečného přenocování se zázemím pro provedení hygieny je noclehárna. Noclehárna na území města poskytuje aktuálně 13 míst pro muže a 4 místa pro ženy, která nepokrývají stávající poptávku žen zejména v zimním období a musí být odmítány. Navýšení kapacity lůžek brání omezené prostory a dispoziční řešení budovy, což vyžaduje rekonstrukci, nebo přístavbu stávající budovy.
Aktivity vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Jednání s vlastníkem budovy za účelem hledání možností rekonstrukce, nebo přístavby. • Zpracování plánu rekonstrukce, nebo dispozičního přebudování budovy. • Zajištění finančních prostředků na realizaci přístavby či rekonstrukce. • Navýšení kapacity míst pro ženy.
Dopady na cílovou skupinu:	<ul style="list-style-type: none"> - zpřístupnění noclehárny ženám bez přístřeší - snížení negativních jevů na ulicích - prevence bezdomovectví - alternativa pro osoby bez přístřeší, u nichž byly vyčerpány všechny jiné možnosti bydlení - podpora prostřednictvím sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách při řešení nepříznivé sociální situace žen využívající sociální službu.
Realizátoři:	Slezská diakonie, BETHEL Karviná, noclehárna, Statutární město Karviná
Počet uživatelů:	Navýšení kapacity o 4 místa pro ženy (ze současné celkové kapacity 17 na 21 míst)
Předpokládané finanční náklady:	Budou vyčísleny v případě projektových výzev.
Předpokládané zdroje:	Statutární město Karviná, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Moravskoslezský kraj, Evropská unie, dotace, granty

Priorita č. 2	Podpora práce s osobami ohroženými závislostním chováním a závislými
Zdůvodnění:	V České republice existuje propracovaný systém adiktologických služeb. S ohledem na situaci ve městě je potřeba nastavit systém tak, aby naplňoval potřeby klientů a efektivně řešil otázku drogové problematiky. Je žádoucí, aby pomoc směřující k uživatelům drog zde byla zajištěna třemi stupni pomoci, a to terénním programem, který vyhledává a zprostředkovává výměnný program, kontaktním centrem, které intenzivněji pracuje na motivaci klienta svou situaci změnit a poradnami pro osoby ohrožené nebo závislé, které

	podporují klienta v jeho motivaci k trvalé abstinenci. Závislost má negativní dopady na jednotlivce, ale i na jeho širší okolí a návazně na celou společnost.
Opatření č. 2.1	Zajištění potřebné kapacity terénního programu pro osoby užívající nealkoholové návykové látky ve vztahu k aktuálním potřebám
Popis opatření:	Terénní program pro uživatele drog je nízkoprahovou službou, tzn. je místně i časově dostupná, přizpůsobuje se potřebám klientů a uplatňuje přístupy „public health“ (ochrana zdraví veřejnosti) a přístup „harm reduction“ (snižování zdravotních a sociálních rizik spojených s užíváním návykových látek). V současné době zajišťují službu 3 pracovníci, kteří působí zejména v lokalitě Karviné 6, která je místem s nejvyšším počtem kontaktů a výměn a nejsou pak již dostupní v ostatních lokalitách města. S ohledem na bezpečí pracovníků, ale i z časových důvodů, je potřeba, aby v lokalitách působili pracovníci v tandemech (bezpečí pracovníků), a to v paralelních časech v provozní době služby, což v současné době v počtu 3 osob nemohou. Cílem služby je vyhledávat uživatele drog i v dalších částech města, mapovat drogovou scénu ve městě Karviná (otevřenou i uzavřenou, data následně analyzovat a hodnotit změny.
Aktivita vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Navýšení úvazku terénního sociálního pracovníka o 0,6.
Dopady na cílovou skupinu:	- dostupnost terénního programu na území celého města a možnost uplatňování přístupu „public health“ (ochrana zdraví veřejnosti)
Realizátoři:	Slezská diakonie, STREETWORK GABRIEL Karviná, terénní program
Počet uživatelů:	200-250 klientů
Předpokládané finanční náklady:	Celkové osobní náklady za rok na sociálního pracovníka (úvazek 0,6) činí 383 580 Kč. U plánovaného úvazku pracovníka v sociálních službách, který se vejde do 120% koridoru kapacity v síti, není nutná finanční deklarace obce. V případě nutnosti deklarace finanční spoluúčasti obce na oprávněné provozní ztrátě (OPZ) na navýšený úvazek bude postupováno dle platného Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji (SPRSS v MSK).
Předpokládané zdroje:	Statutární město Karviná, Moravskoslezský kraj, dotace, granty
Opatření č. 2.2	Zajištění podmínek k realizaci edukačně socializační metody pro klienty terénního programu zaměřeného na osoby užívající nealkoholové návykové látky
Popis opatření:	Ve městě Karviná chybí návazná nízkoprahová sociální služba pro uživatele nealkoholových návykových látek, která by zprostředkovala intenzivnější práci ke zmírnění rizik dosavadního životního stylu uživatelů. Záměrem terénního programu je využívat edukačně socializační metodu pro individuální práci s klientem v podmínkách bezpečného prostoru za přesně stanovených pravidel (podpůrné místo pro terénní program). Edukačně socializační metoda zahrnuje edukaci o rizicích souvisejících se současným životním stylem (testování VHC), o ochraně veřejnosti, o možnostech léčby (zvyšování motivace), o možnostech uplatnění se na trhu práce.
Aktivita vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Projednání záměru v orgánech města Karviná, MSK, SD. • Hledání vhodného prostoru, popřípadě i mobilní formy. • Vyčíslení nákladů. • Zpracování metodického postupu.

	<ul style="list-style-type: none"> • Zahájení provozu.
Dopady na cílovou skupinu:	<ul style="list-style-type: none"> - edukace o rizicích souvisejících se současným životním stylem, o ochraně veřejnosti, o možnostech léčby (zvyšování motivace), o možnostech uplatnění se na trhu práce v podmínkách bezpečného prostoru (počet klientů, počet intervencí)
Realizátoři:	Slezská diakonie, STREETWORK GABRIEL Karviná, terénní program
Počet uživatelů:	30 uživatelů
Předpokládané finanční náklady:	Zatím nelze určit
Předpokládané zdroje:	Statutární město Karviná, Moravskoslezský kraj, dotace, granty

Priorita č. 3	Podpora oborové a meziresortní spolupráce v rámci sítě služeb pro cílovou skupinu sociálně handicapovaných osob s cílem reagovat na aktuální témata
Zdůvodnění:	Pro efektivně fungující síť je nezbytné správně definovat problémové oblasti, zajistit informovanost, provázanost činností jednotlivých subjektů a koordinaci aktivit tak, aby byly služby dostupné, poskytované včas a vhodným způsobem za využití všech zdrojů, včetně zapojení multidisciplinárních týmů podílejících se na plynulé integraci sociálně handicapovaných osob do společnosti.
Opatření č. 3.1	Kooperace zástupců všech institucí a dalších zainteresovaných subjektů při sanování potřeb sociálně handicapovaných osob.
Popis opatření:	Podmínkou poskytování dobře cílené služby je nezbytná podpora procesu zvyšování kvality prostřednictvím efektivní komunikace mezi jednotlivými aktéry spolupodílejícími se na dosažení stejných či podobných cílů. Je důležité nastavit si podmínky pro přenos relevantních informací, sdílet zdroje, kontakty, znalosti, mít možnost pracovat společně na odstranění překážek a podpoře procesu identifikace sociální situace při současném zajištění pomoci.
Aktivity vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Průběžně vyhodnocovat kompetence jednotlivých subjektů (veřejné správy a dalších poskytovatelů). • Prohlubovat a podporovat spolupráci jednotlivých komunikačních partnerů prostřednictvím vzájemných setkání alespoň 1x ročně s cílem posílit mezioborovou spolupráci (samospráva, sociální služby, zástupci bytového fondu, policie).
Dopady na cílovou skupinu:	<ul style="list-style-type: none"> - podpora života člověka v jeho přirozeném prostředí - včasná a účinná pomoc potřebným s ohledem na větší provázanost aktérů a znalost jejich možností)
Realizátoři:	Statutární město Karviná, poskytovatelé sociálních služeb a další subjekty zaměřené na problematiku sociálně handicapovaných osob
Počet uživatelů:	dle kapacity jednotlivých služeb
Předpokládané finanční náklady:	bez finanční náročnosti
Předpokládané zdroje:	bez finanční náročnosti

7.4 Pracovní skupina Seniori

Popis cílové skupiny

Služby určené cílové skupině seniorů jsou poskytovány občanům, kteří dosáhli věku rozhodného pro přiznání starobního důchodu a ocitli se v situaci vyžadující podporu druhé osoby, přičemž tuto podporu nemohou získat jiným způsobem než prostřednictvím sociální služby. Trendem dnešní doby je setrvávání seniora v jeho přirozeném sociálním prostředí za využití podpory rodiny, komunity a dostupných zdrojů veřejných služeb. Zajištění je podmíněno nejen sítí dobře nastavených terénních sociálních služeb a jejich provázanosti, ale také dobře fungujícími sociálními kontakty seniora. V případě nefunkčnosti těchto vztahů a zvýšených nároků na péči je potřeba intervence ze strany sociálních pracovníků (senior v nepříznivé sociální situaci, senior se zhoršeným zdravotním stavem, např. omezený v pohybu, se specifickými potřebami v případě onemocnění demencemi, osamělí seniori, senior v terminální fázi nevléčitelného onemocnění).

Do této cílové skupiny patří také aktivní seniori, kteří využívají služeb návazných, podporujících činnosti v oblasti aktivního stárnutí, zdravého životního stylu a zvyšování kvality života seniorské populace (tělesný pohyb, rozvíjení zájmové činnosti či kulturní vyžití).

Přehled organizací poskytujících sociální a návazné služby pro potřeby cílové skupiny k 01.01.2024:

POBYTOVÉ:

- Domov pro seniory (Nový domov, p. o.)
- Domov pro seniory (SLEZSKÁ HUMANITA, o.p.s.)
- Oddělení sociálních služeb ve zdravotnickém zařízení, pracoviště Karviná, Orlová (Nemocnice Karviná-Ráj, p.o.)
- Odlehčovací služba (Sociální služby Karviná, p.o.)

AMBULANTNÍ:

- OBČANSKÁ PORADNA Karviná (Slezská diakonie)
- Odborné sociální poradenství (Sociální služby Karviná, p.o.)
- Sociální poradna hospicového typu a poradna pro pozůstalé (SLEZSKÁ HUMANITA, o.p.s.)
- Linka důvěry Karviná (Centrum psychologické pomoci, p.o.)
- Denní centrum služeb (Sociální služby Karviná, p.o.)

TERÉNNÍ:

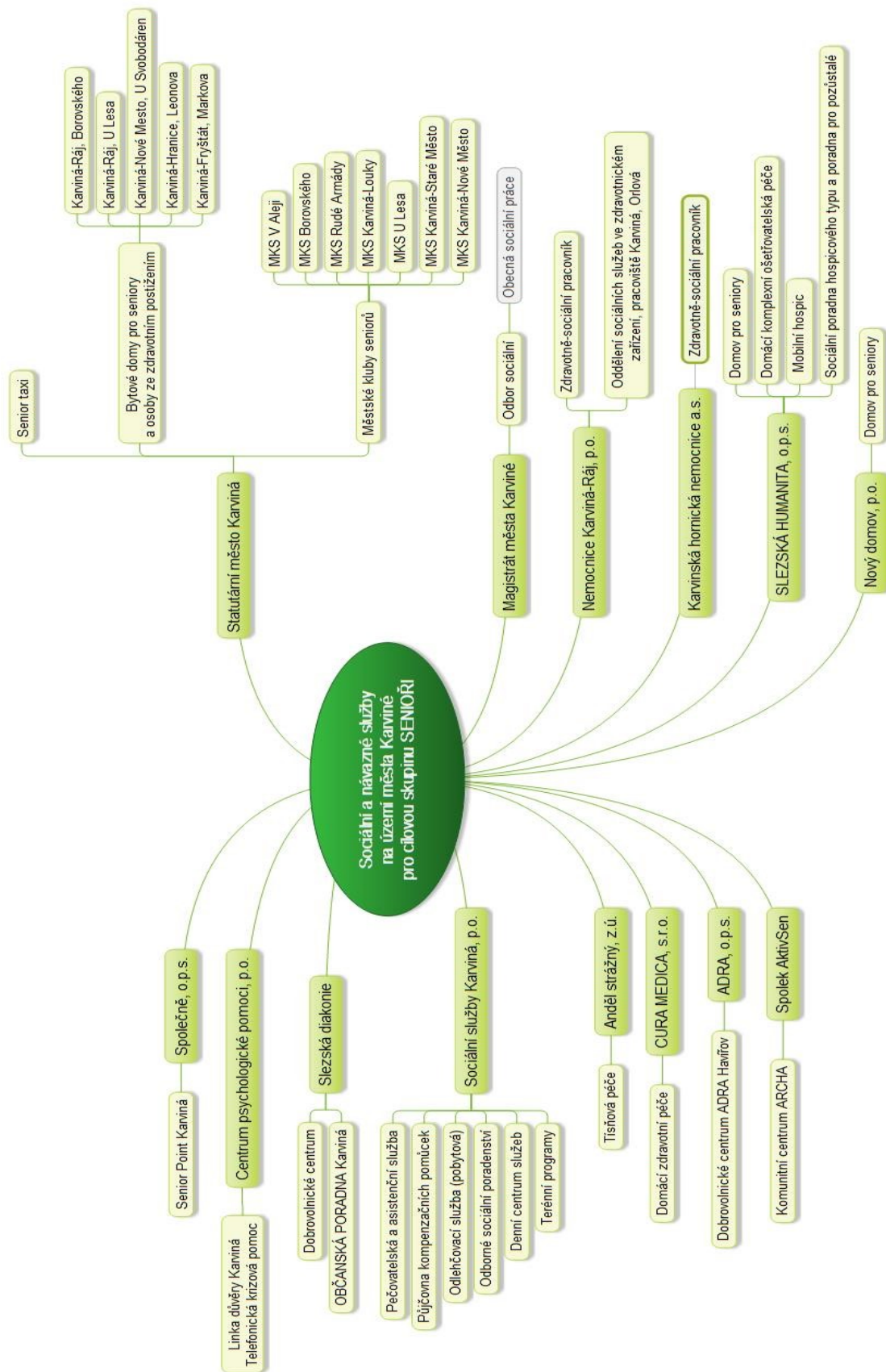
- Terénní programy (Sociální služby Karviná, p.o.)
- Pečovatelská služba (Sociální služby Karviná, p. o.)
- Osobní asistence (Sociální služby Karviná, p.o.)
- Tísňová péče (Anděl strážný, z.ú.)

NÁVAZNÉ:

- Půjčovna kompenzačních pomůcek (Sociální služby Karviná, p.o.)
- Půjčovna kompenzačních pomůcek (SLEZSKÁ HUMANITA, o.p.s.)
- Dobrovolnické centrum (Slezská diakonie)
- Dobrovolnické programy, Dobrovolnické centrum ADRA Havířov (ADRA o.p.s.)
- Mobilní hospic (SLEZSKÁ HUMANITA, o.p.s.)
- Domácí komplexní ošetrovatelská péče (SLEZSKÁ HUMANITA, o.p.s.)
- Domácí zdravotní péče (CURA MEDICA s.r.o.)
- Magistrát města Karviné, Odbor sociální, obecná sociální práce
- Bytové domy pro seniory a osoby se zdravotním postižením (statutární město Karviná)
- Městské kluby seniorů (statutární město Karviná)

- Senior taxi (statutární město Karviná)
- Senior Point Karviná (Společně, o.p.s.)
- Komunitní centrum ARCHA (Spolek AktivSen)
- Zdravotně-sociální pracovník (Nemocnice Karviná-Ráj, p.o.)
- Zdravotně-sociální pracovník (Karvinská hornická nemocnice, a.s.)

Sociální a návazné služby na území města Karviné pro cílovou skupinu SENIŘI



7.4.1 Složení pracovní skupiny

Seznam členů PS Senioři:

Manažer pracovní skupiny: z řad poskytovatelů
Schválení členové PS:
1. Pečovatelská služba, Osobní asistence (Sociální služby Karviná, p.o.)
2. Domov pro seniory (SLEZSKÁ HUMANITA, o.p.s.)
3. Sociální poradna a poradna pro pozůstalé, Mobilní hospic, Domácí kompletní ošetrovatelská péče (SLEZSKÁ HUMANITA, o.p.s.)
4. Dobrovolnické programy, Dobrovolnické centrum ADRA Havířov (ADRA o.p.s.)
5. Domov pro seniory (Nový domov, p.o.)
6. občan města
7. Magistrát města Karviné, Odbor sociální, obecná sociální práce
8. Magistrát města Karviné, Odbor sociální, koordinátor Městských klubů seniorů
9. Odborné sociální poradenství, Terénní programy (Sociální služby Karviná, p.o.)
10. Odlehčovací služba, Denní centrum služeb (Sociální služby Karviná, p.o.)
11. Tísňová péče (Anděl strážný, z.ú)
12. Statutární město Karviná, Odbor sociální, koordinátor komunitního plánování
13. Statutární město Karviná, Odbor sociální, vedoucí oddělení sociálního plánování a podpory
14. Komunitní centrum ARCHA, (Spolek AktivSen)
Stálí hosté PS:
1. Senior Point Karviná (Společně, o.p.s.)
2. Úřad práce Karviná, oddělení příspěvku na péči a dávek pro osoby se zdravotním postižením
3. Oddělení sociálních služeb ve zdravotnickém zařízení, zdravotně-sociální pracovník (Nemocnice Karviná-Ráj, p.o.)
4. Zdravotně-sociální pracovník (Karvinská hornická nemocnice, a.s.)

Stav k 01.01.2024

Členy PS jsou delegovaní zástupci jednotlivých organizací a občan města.

7.4.2 SWOT analýza, popis klíčových problémů cílové skupiny

Popis klíčových problémů cílové skupiny Seniori

- zvyšující se podíl stárnoucí populace v Karviné
- zvyšování životních nákladů, což vede k zadlužování seniorů
- seniori nemají dostatek finančních prostředků na zajištění úhradových soc. služeb (navyšuje se počet osob bez nároku na výplatu důchodu)
- osamělost seniorů (bez rodinných vazeb, anebo blízcí žijí natolik daleko, že nejsou schopni poskytovat potřebnou pomoc)
- z důvodu bariérovosti bytových domů (bez výtahu) nejsou seniori se zhoršenou mobilitou schopni sami vycházet a zajistit si své potřeby a vzniká tak jejich závislost na pomoci blízkých, sousedské výpomoci, či na sociálních službách v případě náhlého zhoršení stavu seniora, kdy nelze zajistit péči v domácím prostředí, jsou dlouhé čekací lhůty na přijetí v pobytových sociálních službách (delší než 3 měsíce)
- obtížná dojezdová dostupnost lůžkového hospice
- velký počet zejména osamělých seniorů, kteří nemají praktického lékaře, což brání potřebnému odbornému vyšetření

SWOT analýza – pracovní skupina Seniori

Silné stránky	Slabé stránky
➤ široké spektrum služeb pro seniory	➤ nízké povědomí lékařů o dostupnosti sociálních služeb na území města
➤ fungující volnočasové aktivity	➤ vysoký počet osob závislých na péči s vyšší mírou závislosti
➤ podpora mobility seniorů (Senior taxi, Sanitou.cz.)	➤ chybí bydlení pro seniory s podporou a dohledem recepce 24/7 (střední míra podpory)
➤ spolupráce zdravotně sociálních pracovníků nemocnic se soc. službami, pracovníky MMK	➤ dlouhé čekací lhůty na přijetí v pobytových zařízeních pro seniory
➤ terénní program SSK pro sociálně slabé seniory	➤ nedostatečná kapacita Denního centra služeb
➤ existence dobrovolnických programů	
➤ podpora pečujících prostřednictvím návazných služeb - projekt Pečujme spolu, mobilní hospic	
➤ existence senior asistenta u většinového vlastníka bytového fondu ve městě (Heimstaden)	
Příležitosti	Hrozby
➤ předcházení osamělosti seniorů využitím dobrovolnictví	➤ zhoršení kvality poskytovaných služeb z důvodu nedostatku kvalifikovaného personálu v SS (nezájem mladých)
➤ potenciál pečujících osob zejména z řad rodinných příslušníků (neformální pečující)	➤ ohrožení fungování služeb z důvodu nesystémového financování SS

7.4.3 Přehled priorit a opatření

Název priority a následných opatření		
Priorita č. 1	Dostatečná kapacita pobytových sociálních služeb pro seniory, reagující na potřeby ve městě	
Opatření	1.1	Zvýšení kapacit pobytových služeb pro seniory (přesahové téma do pracovní skupiny Zdravotně postižení-ZP)
Priorita č. 2	Rezidenční bydlení pro seniory s podporou recepce	
Opatření	2.1	Podpora vzniku rezidenčního bydlení, přizpůsobeného potřebám seniorů, s nepřetržitou službou recepce 24/7
Priorita č. 3	Podpora pečujících osob (přesahové téma do pracovní skupiny ZP)	
Opatření	3.1	Rozšíření terénní formy služby Odborné sociálního poradenství na pečující osoby (terénní poradenství pro pečující osoby)
	3.2	Zachování a podpora Odlehčovací služby
	3.3	Rozšíření kapacity Denního centra služeb
Priorita č. 4	Podpora aktivního života a soběstačnosti seniorů	
Opatření	4.1	Udržení a podpora organizovaných volnočasových a vzdělávacích činností
	4.2	Udržení a podpora svozové služby pro seniory ve městě - Senior taxi

7.4.4 Popis priorit a opatření PS Seniori

Priorita č. 1	Dostatečná kapacita pobytových sociálních služeb pro seniory, reagující na potřeby ve městě
Zdůvodnění:	<p>Populace v Karviné je ve srovnání s ČR i krajem výrazně starší. Na 100 dětí do 15 let zde připadá 155 seniorů starších 65 let. Z demografických studií a jejich vývoje se předpokládá zvyšující se podíl osob v seniorském věku a jejich zvyšující se věk dožití. Ve věkové skupině seniorů starších 80 let očekáváme do roku 2033 nárůst jejich počtu o 100 %.</p> <p>Z mapování potřeb seniorů vyplývá potřeba řešení nepříznivé sociální situace z důvodu zhoršeného zdravotního stavu, osamělosti bez sociálních vazeb, a v terminální fázi nevléčitelného onemocnění. V určitém stádiu života mají nezastupitelnou roli terénní služby, které mohou napomoci seniorovi setrvat co nejdéle v přirozeném prostředí. Když je však situace v domácím prostředí již neřešitelná nebo není v silách rodiny péči zajistit, pak jsou nezbytným východiskem pobytové služby. Z těchto údajů vyplývá, že se do budoucna zřizování pobytových zařízení nevyhneme.</p>
Opatření č. 1.1	Zvýšení kapacit pobytových služeb pro seniory (přesahové téma do pracovní skupiny ZP)
Popis opatření:	<p>Pobytové služby domovů pro seniory jsou na území města zajišťovány dvěma poskytovateli a v současné době disponují celkovou kapacitou 102 lůžek. V rámci pravidelného monitoringu poskytovatelů bylo zjištěno, že v pořadníku mají obě služby zařazeno cca 180 neuspokojených žadatelů.</p> <p>I kdy se v celé sociální sféře projevuje snaha omezit počet pobytových zařízení, musíme mít na paměti, že stále bude ve společnosti velká skupina lidí, pro které bude, v případě potřeby celodenní péče, pobytová služba jediné řešení. Zvláště zde na karvinsku, z důvodu velkého počtu osamělých a ovdovělých seniorů, odchodu dětí za prací do vzdálených míst apod.</p>

Aktivity vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> Nový domov, p. o., (v případě zadavatelské role města Karviné), bude hledat podporu u Moravskoslezského kraje k vybudování nových, moderních prostor ve své zahradě, které by seniorům (i manželským párům) zajistily více soukromí v prostornějších pokojích s vlastním příslušenstvím. Samozřejmě by měl být i výstup do zahrady, která bude rovněž přizpůsobená jejich potřebám. Tyto nové prostory by měly kapacitu cca 50–60 lůžek. Ve městě je plánován projekt pro vybudování nového domova pro seniory a domova se zvláštním režimem s kapacitou cca 140 lůžek.
Dopady na cílovou skupinu:	<ul style="list-style-type: none"> snížení počtu neuspokojených žádostí o umístění zvýšení kvality života seniorů
Počet uživatelů:	50 lůžek Nový domov p.o., 50 lůžek nově vybudovaný Domov pro seniory (z celkové plánované kapacity domova 140 lůžek by mělo být 90 lůžek Domova se zvláštním režimem)
Předpokládané finanční náklady:	deklarace finanční spoluúčasti obce na oprávněné provozní ztrátě (OPZ) nově vzniklé kapacity, dle platného Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji (SPRSS v MSK)
Předpokládané zdroje:	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Moravskoslezský kraj, Statutární město Karviná, Evropská unie, dotační výzvy

Priorita č. 2	Rezidenční bydlení pro seniory s podporou recepce
Zdůvodnění:	Město v současné době disponuje 439 bytovými jednotkami v pěti Bytových domech pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Přidělování bytů v těchto domech se řídí platnými zásadami. Dle těchto zásad může být přidělen osobě starší 60 let nebo osobě se zdravotním postižením. Stávající byty však nejsou ve většině případů bezbariérové, rovněž chybí byty pro seniorské dvojice a především není v žádném z bytových domů k dispozici nepřetržitá služba recepce, na kterou by se senioři mohli kdykoliv obrátit při řešení svých nenadálých situací, a která by jim tak poskytla pocit bezpečí. Příkladem dobré praxe je 17 bezbariérových bytů v Areálu Ceres Karviné pro seniory a osoby se sníženou soběstačností z důvodu zdravotního stavu, které vznikly v roce 2019, avšak ani v tomto areálu není zajištěna stálá služba recepce.
Opatření č. 2.1	Podpora vzniku rezidenčního bydlení, přizpůsobeného potřebám seniorů, s nepřetržitou službou recepce 24/7
Popis opatření:	Samostatné bydlení a osamělost seniorů vyššího věku a osob se zdravotním postižením s sebou nese různá rizika v podobě pádů a různých zranění, kdy mohou zůstat delší čas bez potřebné pomoci a následky mohou být fatální. Jejich obavy pak často vedou k předčasnému umístění do pobytové služby. Aby mohli co nejdéle vést samostatný, bezpečný a důstojný život, potřebují mít zajištěné vyhovující podmínky v přirozeném prostředí svého bytu s různou mírou asistované pomoci, která však nenahrazuje registrovanou pobytovou sociální službu. Vnímáme tak jako potřebné vybudování bezbariérových bytů, vybavených tísňovým tlačítkem, v domě s nepřetržitou službou recepce, poskytující podporu při řešení nejrůznějších záležitostí.
Aktivity vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> Úprava stávajících bytů v jednom z Bytových domů pro seniory ve vlastnictví města tak, aby vyhovovaly potřebám seniorů (i seniorským dvojicím), včetně vybudování recepce s nepřetržitou službou.

	<ul style="list-style-type: none"> • Jednání o možnostech vybudování residenčního bydlení, přizpůsobeného popsaným potřebám seniorů s vlastníky bytového fondu na území města.
Dopady na cílovou skupinu:	<ul style="list-style-type: none"> - zvýšení kvality života seniorů - zvýšení dostupnosti bydlení pro seniorské dvojice - odlehčení pečujícím rodinám - zajištění větší bezpečnosti a nezávislosti seniorů
Počet uživatelů:	t.č. nelze stanovit
Předpokládané finanční náklady:	t.č. nelze vyčíslit
Předpokládané zdroje:	Statutární město Karviná, vlastníci bytového fondu ve městě, dotační tituly

Priorita č. 3	Podpora pečujících osob (přesahové téma do pracovní skupiny ZP)
Zdůvodnění:	<p>Neformální pečující jsou rodinní příslušníci nebo přátelé osoby závislé na péči, kteří nejsou profesionálními pečovateli, a jejich pomoc zpravidla nebývá placená. Nejčastěji se tzv. neformální péče ujímají dospělí děti anebo životní partnerky či partneři seniorů a seniorek. Neformální péče má významný jak ekonomický, tak společenský přínos. Zásadně přispívá k rodinné soudržnosti a mezigenerační solidaritě, v oblastech s vysokou mírou nezaměstnanosti může snižovat tlak na trhu práce. Bude třeba vytvořit nové nástroje, které pomohou osobám pečovat. Např. může jít o specifické poradenství, bezplatné vzdělávání, odlehčovací služby, popř. další formy pomoci. Nedostatečně rozvinutá síť podpůrných služeb (např. krizová odlehčovací služba) a chybějící další výhody pro pečovatele, oslabují motivaci a sociální jistoty neformálních pečovatelů.</p>
Opatření č. 3.1	Rozšíření terénní formy služby Odborné sociálního poradenství na pečující osoby (terénní poradenství pro pečující osoby)
Popis opatření:	<p>Potřebnost terénního poradenství byla identifikována v rámci cílové skupiny pečujících osob, kteří se chtějí o svého blízkého postarat v domácím prostředí, ale nevědí, jak na to. Není pro ně snadné se od osoby závislé na péči vzdálit a zjišťovat potřebné informace, vyřizovat dávky, kompenzační pomůcky, učit se nácviku péče prostřednictvím hromadných kurzů apod. Pro tyto pečující i pečované osoby je žádoucí, aby je navštívil odborník v jejich domácnosti, případně terénní tým, sestávající z poradce, pečovatelky a zdravotní pracovnice, které provedou komplexní poradenství (poskytnou informace o možnostech získání příspěvků a způsobu jejich vyřízení, o nabídce služeb formální péče, roli sociálních odborů, úřadů práce a radí, jak s příslušnými institucemi komunikovat) a pomohou s praktickými nácviky péče.</p>
Aktivity vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Sestavení týmu, který tvoří poradce, pečovatelka, či asistentka a zdravotní pracovnice. • Nastavení spolupráce se zdravotnickými zařízeními před a při propuštění osoby závislé na péči do domácí péče.
Dopady na cílovou skupinu:	<ul style="list-style-type: none"> - snazší orientace v začátcích péče - snížení strachu pečujících z neznámého a zvýšení ochoty začít péči vykonávat - poskytnutí komplexní podpory neformálním pečovatelům
Realizátoři:	Slezská humanita, o.p.s.
Počet uživatelů:	t.č. nelze stanovit

Předpokládané finanční náklady:	t.č. nelze vyčíslit
Předpokládané zdroje:	Statutární město Karviná, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Moravskoslezský kraj, zdravotní pojišťovny
Opatření č. 3.2	Zachování a podpora odlehčovacích služeb
Popis opatření:	Odlehčovací služby jsou klíčovou sociální službou pro pečující osoby, umožňující jim potřebný odpočinek od náročné péče. Drtivá většina lidí preferuje zůstat co nejdéle v domácím prostředí, ideálem proto je sdílená péče, tj. kombinace péče blízkých za pomoci dostupných sociálních a zdravotních služeb. Na území města je služba provozována dvěma poskytovateli, a je pečujícími využívána ke krátkodobým odpočinkům (dovolená, lázeňský pobyt, relaxační pobyt), při onemocnění pečujícího, nebo k vyřízení osobních záležitostí.
Aktivity vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora činnosti odlehčovacích služeb formou příspěvku zřizovatele.
Dopady na cílovou skupinu:	- odlehčení pečujícím osobám a předcházení syndromu vyhoření
Realizátoři:	Sociální služby Karviná, p.o.
Počet uživatelů:	4 lůžka
Předpokládané finanční náklady:	cca 2.000.000 Kč/rok v rámci příspěvku zřizovatele
Předpokládané zdroje:	Statutární město Karviná, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Moravskoslezský kraj
Opatření č. 3.3	Rozšíření kapacity Denního centra služeb
Popis opatření:	Denní centrum služeb nabízí uživatelům pomoc a podporu směřující k zachování a rozvíjení individuálních schopností, dovedností a zájmů s cílem posílit jejich samostatnost a začlenění do běžné společnosti. Podpora uživatele žít běžný způsob života, aktivizací pomáhat zachovat nebo zlepšit stav uživatele, aby setrval co nejdéle v přirozeném domácím prostředí. Službu využívají osoby, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby, především uživatelé s Alzheimerovou chorobou, kteří žijí ve svém přirozeném prostředí, a je o ně pečováno rodinnými příslušníky. Denní kapacita služby je 8 uživatelů a je poskytována ve společných prostorech s odlehčovací službou. S ohledem na dlouhodobý zvyšující se zájem o služby centra, demografické změny na území Karviné, vyvstává potřeba navýšení kapacity a nalezení vhodných prostor.
Aktivity vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Rekonstrukce prostor sociální služby Denní stacionář na adrese V Aleji, 434, Karviná-Ráj za účelem rozšíření kapacity uživatelů Denního centra (v současných prostorech Denního centra nelze navýšit kapacitu) • navýšení kapacity na 12-14 uživatelů • navýšení úvazku pracovníků Denního centra o 1,5 (dle ukončení projektu - předpoklad od 1/2026)
Dopady na cílovou skupinu:	<ul style="list-style-type: none"> - setrvání uživatelů v přirozeném prostředí - podpora pečujících osob
Realizátoři:	Sociální služby Karviná, p.o.
Počet uživatelů:	12 - 14

Předpokládané finanční náklady:	Náklady na projekt "Rozšíření služeb denního stacionáře v Karviné" cca 35.000.000 Kč (realizace 01-12/2025) Předpokládané náklady na navýšený úvazek cca 1.000.000 Kč, v případě deklarace finanční spoluúčasti obce na oprávněné provozní ztrátě na navýšený úvazek dle platného Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji (SPRSS v MSK)
Předpokládané zdroje:	Integrovaný regionální operační program (IROP), Statutární město Karviná, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Moravskoslezský kraj

Priorita č. 4	Podpora aktivního života a soběstačnosti seniorů
Zdůvodnění:	Sociální izolace a osamělost seniorů je velkým tématem dnešní stárnoucí společnosti. Jedná se o přístup společnosti ke stáří a stárnutí. K sociální izolaci seniorů přispívá osamění, mnoho seniorů nežije v úplných rodinách, ať již z důvodu rozvodu nebo ovdovění. Zajímavým indikátorem sociální izolace může být způsob trávení volného času. Aktivní stárnutí může být prevencí nejen před sociální izolací, ale také zhoršujícího se zdravotního stavu. Být aktivní znamená zejména přetrvávající participace na společenském, ekonomickém, kulturním, duchovním a občanském dění. K zachování aktivního života seniorů přispívá nemalou měrou i podporovaná a mezi seniory již několik let oblíbená služba Senior taxi.
Opatření č. 4.1	Udržení a podpora organizovaných volnočasových a vzdělávacích činností
Popis opatření:	Město Karviná organizuje a podporuje aktivity vedoucí k udržení klubové činnosti seniorů. Tyto aktivity nabízí prostřednictvím městských klubů seniorů a jiných organizací, sdružení a spolků. Nabídka činností je široká: přednášky, besedy, semináře, kulturní, společensko-sportovní akce, které posilují technologickou a finanční gramotnost seniorů. Město rovněž podporuje edukaci seniorů formou dalšího vzdělávání (Univerzita třetího věku). Senioři jsou zapojováni také do řad dobrovolníků. V Karviné je pro seniory dostupné speciální kontaktní místo Senior Point, kde mohou využít bezplatnou pomoc při řešení jejich životních situací, či se přihlásit do programu Senior Pas a také využívat internet. Prostor pro aktivní sdružování se, pořádání volnočasových, vzdělávacích a osvětových aktivit nabízí seniorům Komunitní centrum Archa.
Aktivity vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora činnosti Městských klubů seniorů. • Podpora Univerzity třetího věku (finanční dotace města). • Uskutečňování tematických besed, workshopů zaměřených na problémy, kterým senioři čelí (ochrana spotřebitele, oběti trestných činů, týraný senior...). • Rekondičně-sportovní pobyty. • Podpora kontaktního místa - Senior Point.
Dopady na cílovou skupinu:	<ul style="list-style-type: none"> - zvýšení kvality života seniorů - zamezení sociální izolace a sociálnímu vyloučení - edukace seniorů k získání nových kompetencí
Realizátoři:	Statutární město Karviná
Počet uživatelů:	t.č. nelze stanovit
Předpokládané finanční náklady:	dle plánovaného rozpočtu města
Předpokládané zdroje:	Statutární město Karviná, Moravskoslezský kraj, nadace OKD, dotace, granty

Opatření č. 4.2	Udržení a podpora svozové služby pro seniory ve městě – Senior taxi
<p>Popis opatření:</p> <p>Aktivitty vedoucí k realizaci opatření:</p>	<p>Tato služba se stává nedílnou součástí sociální politiky obce a je velice pozitivně přijímána samotnými seniory. Město Karviná nabízí již několik let tuto dotovanou alternativu individuální svozové dopravy, zaměřené zejména na dopravu seniorů starších 70 let za účelem zvýšení kvality jejich života, ale zároveň má i socializační a integrační roli.</p> <p>Služba má za účel usnadnit život starším osobám, zejména při potřebě dopravit se k lékaři, do nemocnic, na hřbitovy, či na budovy magistrátu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zajištění provozu služby Senior taxi.
<p>Dopady na cílovou skupinu:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zvýšení kvality života seniorů - dostupnost výše uvedených míst ve městě za zvýhodněnou cenu
<p>Realizátoři:</p>	<p>Statutární město Karviná</p>
<p>Počet uživatelů:</p>	<p>cca 2.000 občanů Karviné/rok</p>
<p>Předpokládané finanční náklady:</p>	<p>cca 1.600.000 Kč/rok</p>
<p>Předpokládané zdroje:</p>	<p>Statutární město Karviná</p>

7.5 Pracovní skupina Zdravotně postižení

Popis cílové skupiny

Občané se zdravotním postižením a jejich rodiny tvoří významnou skupinu uživatelů sociálních služeb se specifickými potřebami. Jejich postižení může být tělesné, mentální, duševní, smyslové nebo kombinované. Dopady takového postižení činí nebo mohou činit osobu závislou na pomoci jiné osoby. Tyto osoby jsou ohroženy sociálním vyloučením a jejich postižení jim brání v sociálním začleňování a společenské participaci. Zejména u těžších forem zdravotního postižení dochází k výrazným změnám v možnostech plnohodnotné účasti na veřejném životě i v soukromých aktivitách.

Přehled organizací poskytujících sociální a návazné služby pro potřeby cílové skupiny k 01.01.2024:

POBYTOVÉ:

- Domov se zvláštním režimem (Nový domov, p. o.)
- Domov se zvláštním režimem (Domov Alzheimer Darkov, z.ú.)
- HOSANA Karviná, domov pro osoby se zdravotním postižením (Slezská diakonie)
- Domov pro osoby se zdravotním postižením (BENJAMÍN p. o.)
- Chráněné bydlení (Domov Jistoty, p.o.)
- Chráněné bydlení (GALAXIE CENTRUM POMOCI, z.ú.) – předpokládané zahájení činnosti od 01.01.2024
- Oddělení sociálních služeb ve zdravotnickém zařízení, pracoviště Karviná, Orlová (Nemocnice Karviná-Ráj, p.o.)
- Odlehčovací služba (Sociální služby Karviná, p.o.)

AMBULANTNÍ:

- Denní centrum služeb (Sociální služby Karviná, p.o.)
- EFFATHA, sociálně terapeutické dílny (Slezská diakonie)
- EUNIKA Karviná, denní stacionář (Slezská diakonie)
- EUNIKA Karviná, sociálně aktivizační služba pro osoby se zdravotním postižením (Slezská diakonie)
- RÚT Karviná, sociální rehabilitace (Slezská diakonie)
- Denní stacionář (GALAXIE CENTRUM POMOCI, z.ú.)
- Denní stacionář (Sociální služby Karviná, p.o.)
- Sociální poradna hospicového typu a poradna pro pozůstalé (SLEZSKÁ HUMANITA, o.p.s.)

TERÉNNÍ:

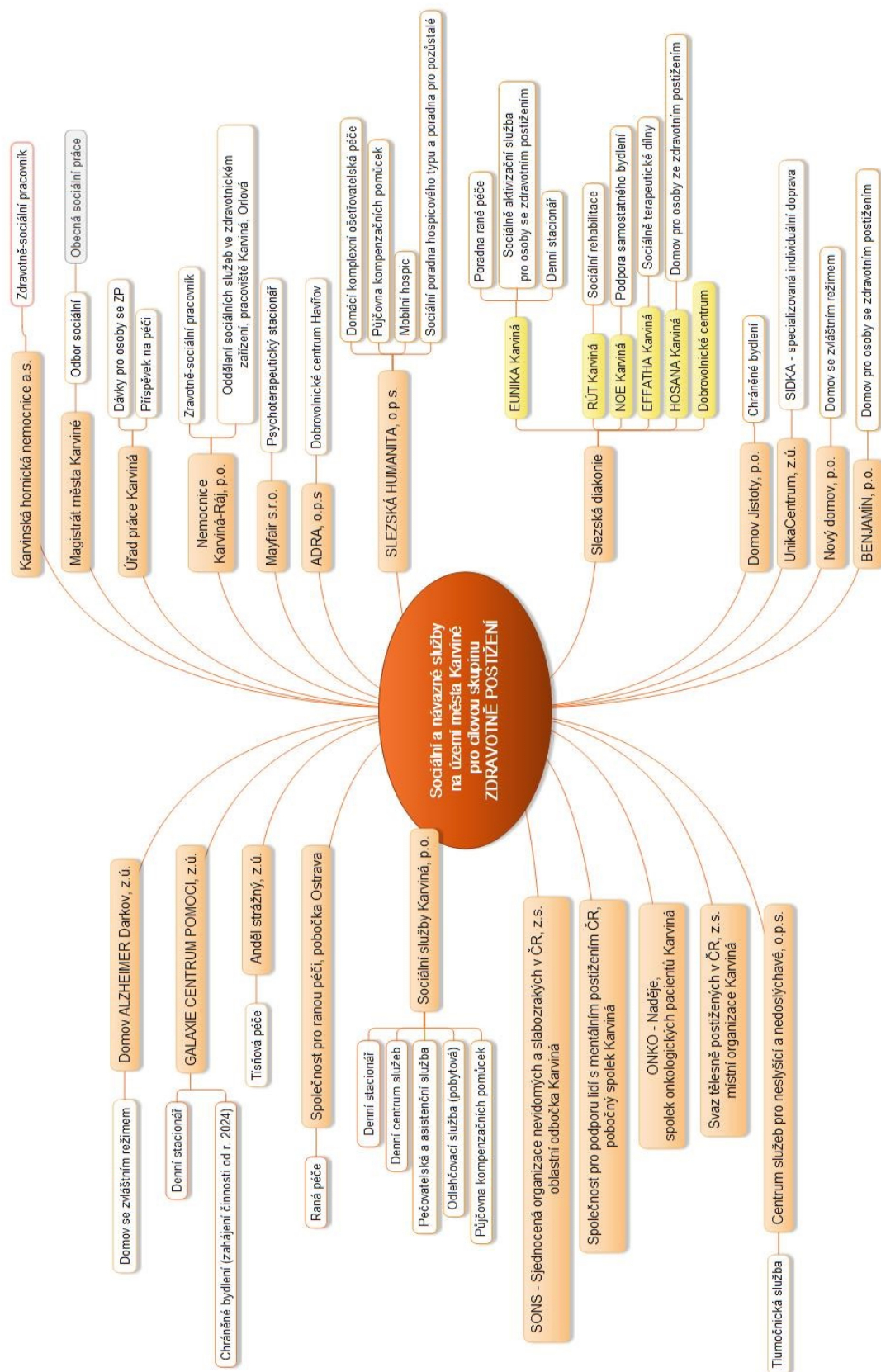
- Pečovatelská služba (Sociální služby Karviná, p.o.)
- Osobní asistence (Sociální služby Karviná, p.o.)
- Raná péče, Společnost pro ranou péči, pobočka Ostrava (Společnost pro ranou péči, z.s.)
- Poradna rané péče EUNIKA Karviná (Slezská diakonie)
- EUNIKA Karviná, sociálně aktivizační služby pro osoby se zdravotním postižením (Slezská diakonie)
- RÚT Karviná, sociální rehabilitace (Slezská diakonie)
- NOE Karviná, podpora samostatného bydlení (Slezská diakonie)
- Tísňová péče (Anděl strážný, z.ú.)
- Tlumočnická služba (Centrum služeb pro neslyšící a nedoslýchavé, o.p.s.)

NÁVAZNÉ:

- Domácí komplexní ošetrovatelská péče (SLEZSKÁ HUMANITA, o.p.s.)
- Domácí zdravotní péče (CURA MEDICA s.r.o.)

- Dobrovolnické programy, Dobrovolnické centru ADRA Havířov (ADRA o.p.s.)
- Dobrovolnické centrum (Slezská diakonie)
- Mobilní hospic (SLEZSKÁ HUMANITA, o.p.s.)
- ONKO Naděje, spolek onkologických pacientů Karviná
- Svaz tělesně postižených v ČR, z. s., místní organizace Karviná
- SONS - Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých v ČR, z.s., Oblastní odbočka Karviná
- Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v ČR, pobočný spolek Karviná
- Půjčovna kompenzačních pomůcek (SLEZSKÁ HUMANITA, o.p.s.)
- Půjčovna kompenzačních pomůcek (Sociální služby Karviná, p.o.)
- SIDKA – specializovaná individuální doprava (UNIKACENTRUM, z.ú.)
- Psychoterapeutický stacionář (Mayfair s.r.o.)
- Magistrát města Karviné, Odbor sociální, obecná sociální práce
- Úřad práce Karviná, Oddělení příspěvku na péči a dávek pro osoby se zdravotním postižením
- Zdravotně-sociální pracovník (Nemocnice Karviná-Ráj, p.o.)
- Zdravotně-sociální pracovník (Karvinská hornická nemocnice)

Sociální a návazné služby na území města Karviné pro cílovou skupinu ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÍ



7.5.1 Složení pracovní skupiny

Seznam členů PS Zdravotně postižení:

Manažer pracovní skupiny: z řad občanů
Schválení členové PS:
1. Chráněné bydlení (Domov Jistoty, p.o.)
2. Denní stacionář, Chráněné bydlení (předpokládané zahájení činnosti od r. 2024) (GALAXIE CENTRUM POMOCI, z.ú.)
3. Domov se zvláštním režimem (Nový Domov, p.o.)
4. Odlehčovací služba, denní centrum služeb (Sociální služby Karviná, p.o.)
5. Denní stacionář (Sociální služby Karviná, p.o.)
6. EUNIKA Karviná, Poradna rané péče EUNIKA, denní stacionář, sociálně aktivizační služba pro osoby se zdravotním postižením (Slezská diakonie)
7. HOSANA Karviná, domov pro osoby se zdravotním postižením (Slezská diakonie)
8. EFFATHA Karviná, sociálně terapeutické dílny (Slezská diakonie)
9. NOE Karviná, podpora samostatného bydlení (Slezská diakonie)
10. RÚT Karviná, sociální rehabilitace (Slezská diakonie)
11. Domov pro osoby se zdravotním postižením, (Benjamín, p.o.)
12. Raná péče, Společnost pro ranou péči, pobočka Ostrava, (Společnost pro ranou péči, z.s)
13. Tísňová péče, (Anděl strážný z.ú.)
14. Tlumočnická služba, Centrum služeb pro neslyšící a nedoslýchavé, o.p.s.,
15. Domov se zvláštním režimem, Domov Alzheimer Darkov, z.ú.
16. SIDKA, UnikaCentrum, o.p.s.
17. Svaz tělesně postižených v ČR, z. s., místní organizace Karviná
18. ONKO Naděje, spolek onkologických pacientů Karviná
19. SONS - Sjedenocená organizace nevidomých a slabozrakých v ČR, z.s., Oblastní odbočka Karviná
20. Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v ČR, o.s., pobočný spolek Karviná
21. Psychoterapeutický stacionář (Mayfair s.r.o.)
22. Magistrát města Karviné, Odbor sociální, obecná sociální práce
23. zástupce občanů
24. zástupce občanů
25. statutární město Karviná, Odbor sociální, vedoucí oddělení sociálního plánování a podpory
26. statutární město Karviná, Odbor sociální, koordinátor komunitního plánování
Stálí hosté PS:
1. Úřad práce Karviná, oddělení příspěvku na péči a dávek pro osoby se zdravotním postižením
2. Dobrovolnické programy, Dobrovolnické centru ADRA Havířov (ADRA o.p.s.)

Stav k 01.01.2024

Členy PS jsou delegovaní zástupci jednotlivých organizací a občané města.

Složení pracovní podskupiny Duševně nemocní

Členy pracovní podskupiny jsou aktéři sítě, kteří se zabývají cílovou skupinou osob s duševním onemocněním.

Členové:
1. Psychoterapeutický stacionář (Mayfair s.r.o)
2. Domov Jistoty, p. o., Chráněné bydlení
3. EFFATHA Karviná, Sociálně terapeutické dílny (Slezská diakonie)
4. Magistrát města Karviné, Odbor sociální, obecná sociální práce
5. Statutární město Karviná, Odbor sociální, vedoucí oddělení sociálního plánování a podpory
6. Statutární město Karviná, Odbor sociální koordinátor komunitního plánování,
7. Úřad práce Karviná, oddělení příspěvku na péči a dávek pro osoby se zdravotním postižením
8. NOE Karviná, podpora samostatného bydlení (Slezská diakonie)
9. RÚT Karviná, sociální rehabilitace (Slezská diakonie)
10. BETHEL Karviná, sociální rehabilitace (Slezská diakonie)
11. Domov se zvláštním režimem (Nový domov, p.o.)
12. Manažer pracovní skupiny

7.5.2 SWOT analýza, popis klíčových problémů cílové skupiny

Popis klíčových problémů cílové skupiny Zdravotně postižení

- nedaří se zabezpečovat potřeby nekompenzovaných osob s duševním onemocněním, či duálními diagnózami, žijící ve svých domácnostech, kdy bývají z důvodu onemocnění sankčně vyřazeni z evidence uchazečů o zaměstnání na Úřadu práce, čímž přichází o dávky hmotné nouze a v té souvislosti jsou ohroženi ztrátou bydlení
- nedostatečné kapacity psychiatrů
- komunikační bariéry osob se sluchovým postižením při řešení svých životních situací

SWOT analýza – pracovní skupina Zdravotně postižení

Silné stránky	Slabé stránky
➤ zavedení funkčního plánování	➤ omezené finanční prostředky pro zajištění činností v soc. službách
➤ dobrá mezioborová spolupráce	➤ z důvodu dlouhodobě naplněné kapacity služby chráněného bydlení pro osoby s duševním onemocněním, není služba schopna dostatečně rychle reagovat na potřeby zájemců o službu
➤ dobrá spolupráce s veřejným opatrovníkem	➤ nedaří se zajistit služby osobám s duševním onemocněním, či mentálním postižením s poruchami chování
➤ široké spektrum sociálních služeb	➤ absence akutní péče při nenadálém výpadku pečující osoby
➤ dobrá propagace služeb	➤ schází chráněné bydlení pro osoby s mentálním postižením s vyšší mírou podpory (asistence pracovníků 24/7)
➤ podpora rozvoje služeb ze strany zadavatele	➤ chybí bydlení pro osoby s mentálním, nebo duševním onemocněním, kteří nepotřebují pomoc sociální služby, ale bezpečné bydlení s podporou vrátnice 24/7 při řešení nenadálých záležitostí
➤ volnočasové aktivity, konané spolky pro osoby se zdravotním postižením nebo omezením	➤ u osob s duševním onemocněním se nedaří sanovat potřeba rozvíjení pracovních dovedností v STD, či vhodném pracovním místě
	➤ služba rané péče není schopna z důvodu dlouhodobě naplněné kapacity dostatečně rychle reagovat na potřeby rodin s dítětem se zdravotním postižením
	➤ nevyužívaná terénní forma sociálně aktivizační služby pro osoby se zdravotním postižením v preventivních činnostech
Příležitosti	Hrozby
➤ využití nabídky chráněných pracovních míst dle individuálních možností OZP pro jejich zapojení do běžného života	➤ nepokrytí oprávněné finanční ztráty

➤ zdroje EU	➤ zhoršení kvality poskytovaných služeb z důvodu nedostatku kvalifikovaného personálu v SS
➤ projekty nadačních fondů	➤ stagnace rozvoje služeb z důvodu rostoucích nákladů na provoz a investice
➤ možnost využití homesharingu	

7.5.3 Přehled priorit a opatření

Priorita č. 1	Rozvoj stávajících služeb pro osoby se zdravotním postižením	
Opatření	1.1	Navýšení kapacity chráněného bydlení pro osoby s duševním onemocněním
	1.2	Navýšení úvazku v sociálně terapeutických dílnách
	1.3	Podpora transformace služby EUNIKA Karviná, sociálně aktivizační služby pro osoby se zdravotním postižením
Priorita č. 2	Podpora volnočasových aktivit pro osoby se zdravotním postižením nebo zdravotním omezením	
Opatření	2.1	Podpora spolků pro osoby se zdravotním postižením nebo zdravotním omezením
Priorita č. 3	Podpora mezioborové spolupráce v rámci sítě služeb	
Opatření	3.1	Zachování a rozšiřování mezioborových platforem a multidisciplinárních týmů
Priorita č. 4	Snížení komunikačních bariér pro osoby se sluchovým postižením	
Opatření	4.1	Podpora edukace veřejných institucí o možnostech komunikace s osobami se sluchovým postižením

7.5.4 Popis priorit a opatření

Priorita č. 1	Rozvoj stávajících služeb pro osoby se zdravotním postižením
Zdůvodnění:	<p>Cílem opatření je podpora a rozvoj služeb, které zdravotně postiženým osobám umožňují mimo jiné setrvat ve svém přirozeném domácím prostředí, vést plnohodnotný, v co nejvyšší míře samostatný život, rozvíjet svůj potenciál v pracovní oblasti, připravovat se na budoucí povolání, budovat a udržovat sociální vztahy a vazby.</p> <p>Dopady zdravotního postižení ohrožují sociálním vyloučením nejen osoby se zdravotním postižením, ale také jejich rodiny a blízké. Na takto vzniklou situaci reaguje vhodně nastavená síť sociálních služeb s dostupnou nabídkou terénních a ambulantních i pobytových služeb odpovídajících potřebám a specifickým životním situacím osob se zdravotním postižením.</p>
Opatření č. 1.1	Navýšení kapacity chráněného bydlení pro osoby s duševním onemocněním
Popis opatření:	<p>Chráněné bydlení je pobytová služba poskytovaná v prostředí běžné domácnosti osobám se sníženou soběstačností z důvodu zdravotního postižení nebo duševního onemocnění, které potřebují při každodenních činnostech individuální podporu. Sociální služba poskytuje tuto pomoc pouze v takové míře, kterou skutečně potřebují k začlenění se do běžného způsobu života. V Karviné je v současné době k dispozici 13 míst v Chráněném bydlení pro osoby s chronickým duševním onemocněním. Tato kapacita je dlouhodobě zcela naplněna a služba není schopna uspokojit zájemce, kteří jsou zařazení do pořadníku zájemců (v současné době je v pořadníku 7 osob). Jedná se především o zájemce, kterým potřebnou podporu poskytovali členové rodiny a pro svůj věk nebo zdravotní stav již tuto pomoc dále zajišťovat nemohou.</p> <p>Další skupinou jsou také zájemci o službu nacházející se na ubytovnách, v noclehárnách, azylových domech a na ulici, kde jim není a ani nemůže být, přes veškerou snahu sociálních pracovníků města, poskytována potřebná pomoc a podpora.</p>

Aktivity vedoucí k realizaci opatření:	<p>Stávající služba CHB pro osoby s chronickým duševním onemocněním je kapacitně limitována z důvodu prostorových dispozic budovy a není tak schopna kapacitu služby v nejbližších letech rozšířit. Proto je potřeba hledat možnosti jiných vhodných prostor pro rozšíření služby, případně jiného poskytovatele služby chráněného bydlení.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vytipování vhodný prostor pro rozšíření služby. • Oslovení dalšího poskytovatele služby ve věci rozšíření kapacit na území Karviné • Průběžné mapování potřeb klientů s cílem vhodně a včas reagovat na změny.
Dopady na cílovou skupinu:	<ul style="list-style-type: none"> – uspokojení žadatelů o službu, zařazených do pořadníku zájemců – podpora a pomoc osobám pečujícím o zdravotně postižené
Realizátoři:	poskyvatelé služeb chráněného bydlení pro osoby s duševním onemocněním
Počet uživatelů:	dle mapování aktuálních potřeb
Předpokládané finanční náklady:	t. č. nejsou vyčísleny
Předpokládané zdroje:	t. č. nejsou vyčísleny
Opatření č. 1.2	Navýšení kapacity sociálně terapeutických dílen
Popis opatření:	<p>Sociálně terapeutické dílny poskytují podporu osobám se zdravotním postižením, které vlivem svého postižení nejsou momentálně uplatnitelní na chráněném či otevřeném trhu práce. Služba tak napomáhá těmto lidem udržet pracovní návyky, uspokojit potřebu seberealizace, smysluplného trávení volného času, potřebu být užitečný, mít uplatnění, začlenit se (někam patřit), možnost sdílet zkušenost a předcházet sociální izolaci, která může mít za následek v některých případech zhoršení psychického stavu. Služba je poskytována dvěma cílovým skupinám: osobám s mentálním postižením (program D2) a osobám s duševním onemocněním (program D1).</p> <p>Program pro osoby s duševním onemocněním (program D1) je dlouhodobě personálně podhodnocen, kdy okamžitá kapacita tohoto programu (6 osob) je zajištěna pouze 0,8 úvazkem pracovníka v sociálních službách, čímž je program nucen odmítat nové zájemce z Karviné. Aby mohla služba pružně reagovat na poptávku zájemců, je potřeba navýšit úvazek pracovníka v sociálních službách (PvSS) v daném programu o 0,2 úvazku. Tímto bude možné navýšit okamžitou kapacitu programu D1 alespoň o 1 uživatele na 7 uživatelů.</p>
Aktivity vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Navýšení úvazku pracovníka v sociálních službách v programu D1 o 0,2 úvazku • Navýšení okamžité kapacity služby v programu D1 o 1 uživatele (ze současných 6 uživatelů na 7 uživatelů)
Dopady na cílovou skupinu:	- služba nebude nucena odmítat zájemce o službu z důvodu nedostatečnému personálnímu zajištění přímé péče
Počet uživatelů:	Okamžitá kapacita obou programů po navýšení úvazku: 19 uživatelů, z toho:

	<ul style="list-style-type: none"> - okamžitá kapacita programu D1 pro osoby s duševním onemocněním po navýšení úvazku pracovníka v sociálních službách (PvSS) o 0,2 úvazku: 7 uživatelů. - okamžitá kapacita programu D2 pro osoby s mentálním postižením: 12 uživatelů.
Předpokládané finanční náklady:	<p>Celkové osobní náklady za rok na PvSS (úvazek 0,2) činí 114.420 Kč. U plánovaného úvazku PvSS, který se vejde do 120% koridoru kapacity v síti, není nutná finanční deklaráce obce.</p> <p>V případě nutnosti deklaráce finanční spoluúčasti obce na oprávněné provozní ztrátě (OPZ) na navýšený úvazek bude postupováno dle platného Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji (SPRSS v MSK).</p>
Předpokládané zdroje:	Statutární město Karviná, Moravskoslezský kraj, dotace
Opatření č. 1.3	Podpora transformace služby EUNIKA Karviná, sociálně aktivizační služby pro osoby se zdravotním postižením
Popis opatření:	<p>Sociálně aktivizační služba EUNIKA Karviná vznikla v roce 2019 a poskytuje zejména ambulantní službu dětem a mladým lidem od 3 do 20 let věku. Jedná se o relativně mladou sociální službu, jejíž začátky fungování poznamenala pandemie Covid-19. Po jejím odeznění se ukázala větší potřeba podpory terénní formy služby, tedy sociální aktivizace dětí a mladých lidí v jejich přirozeném sociálním prostředí.</p> <p>Terénní forma služby velmi reálně zvýší časovou a místní dostupnost lidem se zdravotním postižením.</p> <p>V roce 2023 služba navýšila svou maximální kapacitu z 20 na 25 uživatelů, což s sebou nese potřebu navýšení úvazku pracovníka v přímé péči, konkrétně navýšení úvazku pracovníka v sociálních službách o 0,4 úvazku.</p>
Aktivity vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Navýšení úvazku pracovníka v sociálních službách (PvSS) o 0,4 úvazku
Dopady na cílovou skupinu:	<ul style="list-style-type: none"> - zlepšení místní a časové dostupnosti sociální služby - zvýšení počtu nácviků integračních činností v přirozeném sociálním prostředí uživatelů - zkvalitnění podpory pečujícími osobám
Realizátoři:	Slezská diakonie, EUNIKA Karviná, sociálně aktivizační služba
Počet uživatelů:	25
Předpokládané finanční náklady:	<p>Celkové osobní náklady za rok na PvSS (úvazek 0,4) činí 223.600 Kč. U plánovaného úvazku PvSS, který se vejde do 120% koridoru kapacity v síti, není nutná finanční deklaráce obce.</p> <p>V případě nutnosti deklaráce finanční spoluúčasti obce na oprávněné provozní ztrátě (OPZ) na navýšený úvazek bude postupováno dle platného Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji (SPRSS v MSK).</p>
Předpokládané zdroje:	Statutární město Karviná, Moravskoslezský kraj, dotace

Priorita č. 2	Podpora volnočasových aktivit pro osoby se zdravotním postižením nebo zdravotním omezením
Zdůvodnění:	Podstatnou a neméně významnou roli v seberealizaci a uchování dovedností a schopností zdravotně postiženého jedince hraje i způsob trávení jeho volného času. Hlavním cílem aktivizace či terapie je motivace uživatelů k činnostem, které pozitivně působí na organismus člověka jako na celek. Dobře naplnit volný čas a poznání několika druhů činností a oblastí života dává šanci lidem s handicapem se lépe začlenit do společnosti.
Opatření č. 2.1	Podpora spolků pro osoby se zdravotním postižením nebo zdravotním omezením
Popis opatření:	Spolky jsou nedílnou součástí sítě sociálních a návazných služeb, protože aktivizují své členy. Na území města Karviné působí spolky se zaměřením na osoby se zdravotním postižením nebo omezením. Prostřednictvím realizace zdravotních, sociálních a dalších aktivizačních programů se snaží pomoci hendikepovaným lidem zapojit se do běžného života a proborít tak pomyslné bariéry mezi osobami se ZP a širokou veřejností.
Aktivity vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora činností občanských sdružení zabývajících se problematikou zdravotního postižení či omezení v rámci dotačního programu města.
Dopady na cílovou skupinu:	<ul style="list-style-type: none"> - posilování integrace osob se ZP do běžného společenského života - předcházení sociálního vyloučení osob se ZP
Realizátoři:	spolky pro osoby se zdravotním postižením a zdravotním omezením
Počet uživatelů:	cca 500 členů a jejich rodinní příslušníci
Předpokládané finanční náklady:	cca 250.000 Kč (dotační program)
Předpokládané zdroje:	Statutární město Karviná

Priorita č. 3	Podpora mezioborové spolupráce v rámci sítě služeb
Zdůvodnění:	Význam mezioborové péče spočívá v komplexním naplňování potřeb osob se zdravotním postižením. Neméně důležitý smysl mezioborové spolupráce spočívá v kvalitní práci sociálních pracovníků a ostatních pracovníků například v rámci multidisciplinárního týmu. Pro fungující síť je zapotřebí vzájemného poznání, zjištění svých možností, nastavení kompetencí a limitů tak, aby se například některé poskytované služby nepřekrývaly, byly dostupné a poskytované včas a vhodným způsobem.
Opatření č. 3.1	Zachování a rozšiřování mezioborových platform a multidisciplinárních týmů
Popis opatření:	Cílem opatření jsou pravidelná setkávání za účelem posilování vzájemné spolupráce a zvýšení povědomí o rolích ostatních aktérů, diskuse k doplnění či nahrazení chybějících služeb a možností reagovat bezprostředně na měnící se potřeby specifických skupin zdravotně postižených občanů.
Aktivity vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Uskutečnění alespoň 1x ročně společného (mezioborové) setkání aktérů sítě v oblasti péče o zdravotně postižené. • Vytvoření mezioborové platformy pro nastavení a sjednocení metodiky při provádění sociálního šetření u zájemců o pobytové sociální služby (sociální pracovníci města, nemocnic, terénních služeb, pobytových služeb).

	<ul style="list-style-type: none"> • Zachování podskupiny komunitního plánování pro osoby s duševním onemocněním.
Dopady na cílovou skupinu:	<ul style="list-style-type: none"> - zefektivnění péče, podpory a pomoci ve prospěch zdravotně postižených osob - možnost včasné a kompetentní pomoci při řešení obtížných životních situací zdravotně postižených
Realizátoři:	Statutární město Karviná, poskytovatelé služeb pro osoby se zdravotním postižením, zdravotně sociální pracovnice nemocnic a další aktéři sítě v oblasti péče o ZP
Počet uživatelů:	t. č. nelze určit
Předpokládané finanční náklady:	nelze v současné době vyčíslit
Předpokládané zdroje:	nelze v současné době určit

Priorita č. 4	Snížení komunikačních bariér pro osoby se sluchovým postižením
Zdůvodnění:	Pro osoby se sluchovým postižením (dále jen SP) je přístup k informacím velmi ztížen, mnohdy omezen. Informace jsou zpravidla předávány pouze zvukově, kdy člověk se SP tyto informace neslyší, případně takovou formou, že jsou pro ně nesrozumitelné. Pro odstraňování komunikační a informační bariéry u osob se SP je důležitý simultánní přepis mluvené řeči (služba, při které je mluvená řeč převáděna do písemné podoby v reálném čase) a jeho promítání na PC nebo na plátno, což je vhodné zejména pro lidi nedoslýchavé a ohluchlé, kteří plně chápou psaný text. Je potřeba zajistit, aby osoby se SP plně porozuměli obsahu řečeného. U osob neslyšících a prelingválně ohluchlých (člověk s vrozenou poruchou sluchu, nebo který přišel o sluch před dosažením věku, kdy si osvojil řeč), které nerozumí psanému textu, je důležité zajistit tlumočení do jejich mateřského jazyka, aby plně porozuměli obsahu sdělovaných informací.
Opatření č. 4.1	Podpora edukace veřejných institucí o možnostech komunikace s osobami se sluchovým postižením
Popis opatření:	I přes zavedené digitální informační technologie je dosud potřebné získávat informace i osobním kontaktem s pracovníky různých institucí a většina jich není na komunikaci s osobami se SP připravena, neznají zásady komunikace s těmito lidmi. Osoba se SP se není schopna na úřad dovolat, musí využít e-mailovou komunikaci. Některé instituce však e-mailové kontakty neuvádějí a neuvádějí ani agendu, kterou ta či ona, osoba vyřizuje. Mnohé webové stránky jsou nepřehledné, informace jsou pro neslyšící, kteří plně nechápou psaný text nesrozumitelné, nedokáže se v nich orientovat. Cílem opatření je nabídnout a realizovat vzdělávací i osvětové akce pro pracovníky různých institucí k získání komunikačních dovedností a kompetencí a zajistit tak bezbariérovou komunikaci s osobami se sluchovým postižením.
Aktivita vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Nabídka přednášek v rozsahu 1-2 hodin, s účastí osob se SP, pod názvem „Vzdělávací workshopy“, cílené na pracovníky různých úřadů, institucí, nemocnic atd.. Lektor s hostem dorazí přímo do instituce (např. v rámci vzdělávání úředníků). • Nabídka „Kurzů základů odezírání“ - webinar, k získání dovedností, jak komunikovat s osobou nedoslýchavou, ohluchlou.

	<ul style="list-style-type: none"> • Nabídka „Kurzů základů znakového jazyka“, s cílem, jak komunikovat s osobou prelingválně neslyšící, těžce nedoslýchavou komunikující v českém znakovém jazyce.
Dopady na cílovou skupinu:	<ul style="list-style-type: none"> - změna přístupu k osobám se SP, zvýšení kvality institucí - zvýšení kompetencí proškolených pracovníků, v rámci komunikace s osobou se SP, kterým to přinese respekt, porozumění, lepší kvalitu života.
Realizátoři:	Centrum služeb pro neslyšící a nedoslýchavé, o.p.s.
Počet uživatelů:	t.č. nelze určit
Předpokládané finanční náklady:	t.č. nelze určit
Předpokládané zdroje:	Poskytovatelé služeb pro neslyšící a nedoslýchavé, Statutární město Karviná

8 AKTUALIZACE, ZPŮSOB SLEDOVÁNÍ A EVALUACE PLÁNU

Součástí realizace komunitního plánu sociálních služeb je průběžné sledování naplňování stanovených priorit, tzv. monitoring, který je nezbytnou činností zejména pracovních skupin KP a podmínkou pro efektivní a účelné plánování.

Členové pracovních skupin na svých schůzkách (minimálně 4x ročně) sledují a předávají:

- informace o postupu a naplňování jednotlivých priorit a opatření;
- informace získané z monitoringu služeb;
- informace jednotlivých poskytovatelů sociálních služeb a zástupců návazných aktivit;
- informace z jednání Řídící skupiny KP;
- informace z jednání pracovní skupiny obcí při MSK;
- informace získané v rámci spolupráce s orgány veřejné správy (zejména MSK, dotčenými odbory magistrátu (OŠR, OM), MP a PČR);
- informace získané z cíleně zadaných analýz apod.

V rámci těchto schůzek je nutné všechny dostupné informace a skutečnosti vyhodnocovat a reagovat na aktuální dění, na nečekané jevy v sociální oblasti, na změny v legislativě či změny ve způsobu financování, které mohou realizaci priorit a opatření ovlivňovat. Tyto vlivy mohou být nejčastější příčinou změn ve stávajícím schváleném dokumentu.

Průběžný monitoring jednotlivých priorit a opatření zaznamenají určení realizátoři příslušné PS do tzv. Karet priorit a opatření, které zpracují vždy v termínu do 31.3. následujícího roku. S výstupy monitoringu bude následně seznámena Řídící skupina a Komise sociální. Současně budou podkladem pro vypracování závěrečného vyhodnocení komunitního plánu, které bude orgánům města předloženo souběžně se schválením nového KP.

Úkolem Řídící skupiny je mimo jiné posouzení a zhodnocení vývoje sociodemografických jevů za uplynulé období a k tomu stanovovat patřičné kroky v rámci sociální prevence a zajištění případné pomoci.

O změnách tohoto komunitního plánu včetně změn priorit, opatření a změn ve financování, rozhodují orgány města na základě doporučení Komise sociální. Návrh předkládá Odbor sociální, oddělení sociálního plánování a podpory.

ZÁVĚR:

Zpracovaný komunitní plán je nástroj, který určuje strategii města v sociální oblasti v následujícím čtyřletém období a napomáhá k zajištění financování jednotlivých registrovaných sociálních služeb a návazných aktivit z veřejných prostředků.

Je v něm obsažen popis a analýza existující nabídky sociálních služeb a návazných aktivit na území města Karviné, statistické, sociologické a demografické údaje. Ve vytvořených prioritách a opatřeních se promítá představa všech aktérů KPSS o směřování sociálních služeb, o krocích vedoucích k naplňování vytýčené vize do r. 2027. V neposlední řadě je zde popsáno, jakým způsobem bude komunitní plán realizován, sledován, vyhodnocován a případně aktualizován.

Priority a opatření, které jsou společné pro více cílových skupin, byly zařazeny do přesahových témat. Další kapitoly tvoří vydefinované priority a opatření, které se týkají přímo daných cílových skupin.

Do dalšího plánovacího období je počítáno primárně s rozvojem služeb v cílové skupině seniorů a osob se zdravotním postižením, zejména zajištění dostatečné kapacity pobytových sociálních služeb pro seniory, navýšení kapacity chráněného bydlení pro osoby s duševním onemocněním, denního centra služeb, sociálně terapeutických dílen. Počítá se také s podporou pečujících osob, náhradní rodinné péče, ale i např. multidisciplinárních setkávání a mezioborové spolupráce. Nadále je v popředí zájmu podporovat služby, které mají návaznost na registrované sociální služby a doplňují tak síť služeb potřebných pro zajištění sociální péče občanům našeho města.

Na přípravě dokumentu se podíleli členové komunitního plánování sociálních služeb a návazných aktivit v Karviné ve spolupráci se zaměstnanci Odboru sociálního Statutárního města Karviné. Všem těmto aktérům náleží poděkování za spolupráci.

SEZNAM ZKRATEK

ČČK	Český červený kříž
ČR	Česká republika
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ČSÚ	Český statistický úřad
DOZP	domov pro osoby se zdravotním postižením
EU	Evropská unie
HN	hmotná nouze
CHB	chráněné bydlení
KP	komunitní plánování
KPSS	komunitní plánování sociálních služeb
KÚ MSK	Krajský úřad Moravskoslezského kraje
MMK	magistrát města Karviné
MKS	městský klub seniorů
MP	městská policie
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSK	Moravskoslezský kraj
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV ČR	Ministerstvo vnitra České republiky
MZ ČR	Ministerstvo zdravotnictví České republiky
NRP	náhradní rodinná péče
NZDM	nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
OPZ	oprávněná provozní ztráta
ORP	obec s rozšířenou působností
OSPOD	oddělení sociálně-právní ochrany dětí
OSSZ	Okresní správa sociálního zabezpečení
OZP	osoby se zdravotním postižením
ÚP	Úřad práce
POÚ	pověřený obecní úřad
PS	pracovní skupina
PvSS	pracovník v sociálních službách
SHO	sociálně handicapované osoby
SMK	statutární město Karviná
SPRSS	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb
SP	sluchové postižení
SPOD	sociálně-právní ochrana dětí
SSK	Sociální služby Karviná, p. o.
SSP	státní sociální podpora
STP	sociálně terapeutické dílny

SWOT Strengths (slabé stránky), Weaknesses (silné stránky), Opportunities (příležitosti),
Threats hrozby)

TP těžce postižení

ZL základní listina

ZP zdravotní postižení

ZTP zvlášť těžce postižení

ZTP/P zvlášť těžce postižení/průvodce

SEZNAM TABULEK

Tab. č. 1	Průměrný věk a index stáří - vývoj v letech 2000-2022	12
Tab. č. 2	Věkové složení, index stáří - srovnání Moravskoslezský kraj a ČR k 31.12.2022	13
Tab. č. 3	Vývoj věkového složení obyvatel Karviné	13
Tab. č. 4	Počet obyvatel v seniorském věku, rok 2023	14
Tab. č. 5	Počet držitelů průkazu OZP v Karviné, rok 2023	15
Tab. č. 6	Počet vyplacených příspěvků na péči v Karviné dle stupně závislosti	15
Tab. č. 7	Vývoj nezaměstnanosti v Karviné v letech 2018-2022	16
Tab. č. 8	Míra nezaměstnanosti v roce 2021 a 2022, srovnání Moravskoslezský kraj a ČR	16
Tab. č. 9	Vývoj dávek HN v POÚ v letech 2019-2022 (průměrný počet měsíčních dávek)	17
Tab. č. 10	Vyplacené dávky HN a příspěvku na bydlení v POÚ, rok 2022	17
Tab. č. 11	Podíl osob v exekuci v roce 2022, srovnání Moravskoslezský kraj a ČR	18
Tab. č. 12	Osoby v exekuci v Karviné v roce 2022 dle věku	18
Tab. č. 13	Přehled stávajících ubytoven a bytových domů, které ubytovávají osoby pobírající dávky HN	20
Tab. č. 14	Přehled azylových domů a nocleháren v Karviné (dle registru poskytovatelů soc. služeb)	20
Tab. č. 15	Analýza sociálních služeb podle druhů (dle zákona o sociálních službách) k 01.01.2024, včetně zadavatelské role (SMK - Statutární město Karviná, MSK- Moravskoslezský kraj, MPSV - Ministerstvo práce a sociálních věcí)	26
Tab. č. 16	Členění služeb dle základních druhů	28
Tab. č. 17	Přehled poskytovatelů registrovaných sociálních služeb, podle poskytovatele a druhu poskytované služby k 01.01.2024	29
Tab. č. 18	Služby návazné, spolupracující organizace s přesahem do sociální oblasti 01.01.2024	32
Tab. č. 19	Spolky, sdružení pro osoby se zdravotním postižením	35
Tab. č. 20	Městské kluby seniorů (MKS)	35

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1 Strom života k 31.12.2022

14

SEZNAM PŘÍLOH

příloha č. 1 – Základní listina komunitního plánování sociálních a návazných služeb na území města
Karviná

ZÁKLADNÍ LISTINA **komunitního plánování sociálních a návazných služeb na území města Karviné**

čl. I.

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

1. Základní listina komunitního plánování sociálních a návazných služeb na území města Karviné slouží k vymezení pravidel a principů, kterými se proces komunitního plánování sociálních a návazných služeb (dále jen KPSS) řídí.
2. Základní listina je veřejný dokument, ke kterému se závazně hlásí všichni účastníci procesu KPSS.
3. Město Karviná využívá metodu komunitního plánování při plánování sociálních a návazných služeb od roku 2002, zahájení procesu KPSS bylo schváleno usnesením Zastupitelstva města Karviné č. 1225 ze dne 17.09.2002.

čl. II.

VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

1. Komunitní plánování

Komunitní plánování je metoda, prostřednictvím níž je plánován rozvoj a udržitelnost sociálních a návazných služeb pro občany žijící na území města Karviné, kteří mohou být v důsledku své životní situace znevýhodněni. Touto metodou lze otevřeně plánovat sociální a návazné služby tak, aby odpovídaly skutečným potřebám těchto občanů. Je to otevřený, opakující se proces zjišťování potřeb, hledání dostupných zdrojů a zároveň zajištění, aby finanční prostředky na budování a provozování sítě sociálních služeb byly vynakládány efektivně.

2. Působnost komunitního plánování

Komunitní plánování zajišťuje potřeby občanů, žijících na území města Karviné.

3. Sociální služby

Sociálními službami, obecně definovanými v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, se rozumí činnost nebo soubor činností, zajišťujících pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení. Rozsah a forma pomoci musí zachovávat lidskou důstojnost, dbát na dodržování základních lidských práv a svobod, působit na osoby aktivně, posilovat a motivovat je k činnostem, které neprodlužují nebo nezhoršují jejich nepříznivou sociální situaci. Pomoc musí vycházet z potřeb osob, kterým je určena, působit v jejich zájmu, podporovat rozvoj samostatnosti a zabraňovat sociálnímu vyloučení.

4. Návazné služby

Jedná se o podpůrné činnosti, které nejsou sociální službou dle zákona, ale sociální služby vhodně doplňují a jsou s nimi provázány. Mohou být poskytovány celoročně nebo také nárazově v určitém období.

5. Účastníci komunitního plánování na území města Karviné

Proces plánování je založen na principu partnerství a spolupráce v rámci komunity, která je vymezena politiky, odborníky, uživateli a veřejností. Souhrnně jsou účastníci označováni jako zadavatelé, poskytovatelé a uživatelé (triáda).

Zadavatel - město Karviná, je odpovědný za zajištění sociálních služeb na příslušném území. Vstupuje do procesu jako aktivní účastník, má nejvýznamnější roli zejména ve vztahu k financování sociálních služeb, schvaluje výše finančních podpor, které jsou odvislé od dostupných finančních prostředků města, určuje směr rozvoje sociálních a návazných služeb ve městě. Proto podpora procesu komunitního plánování ze strany obce a jejích politických reprezentantů představuje nezákladnější podmínku pro jeho uskutečňování.

Poskytovatel je ten, kdo služby poskytuje, a to bez ohledu na zřizovatele. Je odborníkem pro jednotlivé cílové skupiny, realizuje konkrétní sociální a návazné služby, přičemž je zdůrazňováno, stejně jako u zadavatele a uživatele, jejich rovné postavení v rámci procesu komunitního plánování.

Uživatel je

- občan města Karviné, který aktivně služby využívá, protože se ocitl v nepříznivé, tíživé životní situaci, kterou není schopen zvládat vlastními silami, či s podporou zdrojů v jeho přirozeném prostředí. Je označován za nejdůležitějšího účastníka KPSS a od jeho potřeb by se měl proces plánování odvíjet.
- potenciální zájemce, kterému nejsou sociální služby, jejich fungování a poskytování lhostejné a je schopen aktivně přispět k vytvoření plánu nebo k jeho realizaci.
- **jiná osoba z řad zaměstnanců města, organizací a veřejných institucí, navazujících na systém** sociálních služeb (např. nemocnice, úřad práce, policie apod.), která přináší informace o potřebách občanů města a podílí se na jejich řešení.

6. Garant procesu KPSS

Garantem procesu KPSS je Odbor sociální, oddělení sociálního plánování a podpory Magistrátu města Karviné, který zprostředkovává tok informací mezi volenými orgány města, řídicí skupinou a dalšími subjekty procesu KPSS, připravuje materiály pro volené orgány související s KPSS.

7. Fáze komunitního plánování sociálních služeb

Přípravná fáze - s čím je třeba začít (vytvoření podmínek obecného charakteru - politická podpora, organizační a personální zajištění, financování apod.) a doplňkové činnosti (informační toky, vzdělávání, medializace apod.), vytvoření řídicí struktury pro KPSS (zapojení účastníků, stanovení pravidel jednání).

Analyticko-popisná fáze - porozumění problémům v komunitě (představení cílů, zájmů a potřeb účastníků, vytvoření mechanismů pro aktivní spoluúčast veřejnosti, provedení analýzy potřeb a zhodnocení existujících zdrojů, SWOT analýza, nastínění nových trendů pro rozvoj sociálních služeb).

Plánovací fáze - návrh rozvoje sociálních služeb (směr, kterým se budou sociální služby ubírat, cíle, překážky, zdroje, strategie rozvoje sociálních služeb, plány postupných kroků a úkolů k dosažení stanovených priorit a opatření).

Implementační fáze - od plánování k provádění (uskutečňování plánů, informování veřejnosti, vyhledávání a zapojování nových partnerů, aktualizace a vyhodnocování).

Čl. III PRINCIPY KPSS

1. Bez dohody není KPSS

Komunitní plán je svého druhu smlouva, ve které se (zpravidla) tři strany, tj. uživatelé, poskytovatelé a zadavatelé navzájem zavazují ke spolupráci a součinnosti. Svobodný a informovaný souhlas musí být výsledkem svobodné rozpravy. Dohoda musí být nejen o záměrech a cílech, ale také o způsobu a postupu realizace odsouhlasených aktivit.

2. Bez veřejnosti není KPSS

Při plánování sociálních a návazných služeb jsou uživatelé a veřejnost rovnocennými partnery a dochází k posilování jejich aktivního zapojení.

3. Posílení principů občanské společnosti

Každý má právo starat se o věci veřejné. KPSS propojuje aktivity a potřeby občanů s rozhodováním samosprávy.

4. Vše je veřejné

KPSS se zabývá věcmi veřejnými. Informace o dění v komunitním plánování jsou veřejně dostupné. O otevřených jednáních pracovních skupin je veřejnost předem informována. Informace o výstupech komunitního plánování jsou zveřejněny na webových stránkách města.

5. Svoboda a rovnost

Každý ve skupině má právo se vyjádřit. Je legitimní mluvit za sebe samotného i bez pověření, funkce či mandátu uděleného zájmovou skupinou. Nikdo nesmí být vylučován a diskriminován.

6. Legitimita

Legitimitu sociálním a návazným službám dávají potřeby a přání uživatelů (či budoucích uživatelů - tj. veřejnosti). Uživatelům je nutné vytvářet podmínky, aby mohli vyslovovat svá přání a potřeby a tam, kde to jde, i sami hledat řešení.

čl. IV CÍLE KPSS

1. Cílem KPSS města Karviné je zajistit občanům dostupné sociální a návazné služby, které reagují na potřeby občanů a přispívají ke zlepšení kvality jejich života.
2. Zajistit, aby finanční prostředky na budování a provozování sítě sociálních služeb byly vynakládány efektivně a dle skutečných potřeb místních občanů.
3. Zvýšit participaci uživatelů a veřejnosti na rozvoji sociálních služeb.

čl. V PROCES A ORGANIZAČNÍ STRUKTURA KPSS

1. Proces KPSS

Proces KPSS vyplývá z ustanovení § 94 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Realizace procesu komunitního plánování je jedním z nástrojů naplnění § 35, odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, který uvádí, že „obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu dále pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů“.

Zákon o sociálních službách vymezuje dále pojem střednědobý plán rozvoje sociálních služeb, kde uvádí, že se jedná o strategický dokument obce nebo kraje, který je výsledkem aktivního zjišťování potřeb osob na území obce nebo kraje a hledání způsobů jejich uspokojování s využitím dostupných zdrojů.

2. Cyklické opakování

Proces komunitního plánování je cyklický, nekončí schválením komunitního plánu, nýbrž pokračuje realizační fází a přípravou nového dokumentu pro další období.

3. Organizační struktura plánování

a) Zastupitelstvo a Rada města Karviné

Zastupitelstvo a rada města schvalují v konečné fázi Komunitní plán sociálních a návazných služeb na území města Karviné, schvalují změny v síti sociálních a návazných služeb v kontextu schváleného komunitního plánu. Rada města schvaluje aktualizaci základní listiny.

b) Komise sociální

Komise sociální je iniciativním a poradním orgánem rady města. Navrhuje a doporučuje k projednání radě města materiály týkající se plánování a rozvoje sociálních a návazných služeb na území města. Sleduje a hodnotí rozvoj a úroveň sociálních a návazných služeb na území města, spolupracuje se sdruženími a organizacemi působícími v sociální oblasti a se všemi organizacemi a skupinami, které se zabývají humanitární činností. Komise podporuje rozvoj sociálních a návazných služeb vycházejících z komunitního plánu v zájmu zachování optimální sítě potřebných služeb, identifikuje potřeby sociálních a návazných služeb v rámci území, tj. vytváření sítě sociálních a návazných služeb.

c) Řídící skupina

Řídící skupina je poradním uskupením náměstka pro sociální oblast, vedoucí Odboru sociálního a komise sociální. Zpracovává výstupy a podněty z jednání pracovních skupin. Je zodpovědná za nastavení procesu plánování sociálních a návazných služeb, předkládá stanoviska a výstupy procesu komunitního plánování Komisi sociální a orgánům města. Konkrétní činnosti Řídící skupiny upravuje jednací řád Řídící skupiny.

d) Koordinátor

Koordinátor je pracovníkem Odboru sociálního. Zodpovídá za průběh, realizaci a výstupy procesu KPSS. Koordinuje činnosti spojené s plánováním, svolává schůzky pracovních skupin, Řídící skupiny, zpracovává výstupy, zajišťuje informovanost všech členů. Monitoruje situace v oblasti sociálních služeb, spolupracuje se všemi subjekty. Je členem Řídící skupiny bez hlasovacího práva.

e) Pracovní skupiny

Pracovní skupiny jsou základním článkem KPSS a jsou tvořeny poskytovateli, zadavateli a uživateli. Pracovní skupiny jsou členěny dle cílových skupin. Zodpovídají za definici konkrétních problémů, formulují strategické cíle, navrhují priority a opatření k jejich naplnění. Konkrétní činnosti pracovní skupiny upravuje jednací řád pracovních skupin.

čl. VI

PROCES SCHVALOVÁNÍ ZÁKLADNÍ LISTINY

1. Základní listinu KPSS, včetně jejich aktualizací, schvaluje Rada města Karviné, po projednání Řídící skupinou a na základě doporučení Komise sociální.
2. Základní listina KPSS může být kdykoliv v procesu KPSS aktualizována. Návrh změn, včetně zdůvodnění, může podat kterýkoli účastník tohoto procesu.
3. Změny a doplnění jsou předávány k projednání v Řídící skupině a ve všech pracovních skupinách. Jejich případné zapracování či nezapracování projednává Komise sociální na návrh Řídící skupiny.

čl. VII

ZÁVĚREČNÉ USTANOVENÍ

Základní listina KPSS byla projednána a schválena Radou města Karviné na 70. jednání dne 01.12.2021, usnesením č. 2799.